

Reactie conceptrapport SvPO Utrecht

30 september 2019

Jongensschool

In uw rapport stelt u over SvPO Utrecht dat u het druk vindt op de school en tijdens de lessen. U heeft geduw en getrek gezien tussen leerlingen en u zag dat er tijdens een les propjes geschoten werden. U vindt dat er in het zorgbeleid veel sneller externe orthopedagogische expertise ingevlogen moet worden en dat niet volstaan kan worden met simpele maatregelen bij ordeverstoring gedrag zoals het uit de klas sturen en terug laten komen van leerlingen.

Uit uw rapport blijkt echter dat u een roze olifant in de klas over het hoofd hebt gezien. Dat is het percentage jongens op school. Met liefst 63% kan de school omschreven worden als een 'jongensschool'. En ja, jongens zijn drukker dan meisjes. Maar nee, daar hoeft u in de regel geen orthopedagogen voor in te vliegen.

Wat aan de school juist opvalt is dat ondanks het zeer hoge percentage jongens, het aantal fysieke incidenten juist beperkter is dan op andere scholen. Uit de veiligheidsmonitor komt naar voren dat de school een 9,6 scoort op lichamelijke veiligheid in de afgelopen 3 maanden, terwijl het vergelijkbare landelijk gemiddelde een 9,1 is.

We hebben al vaker onze treurnis uitgesproken over het gebrek aan kwantitatieve informatie waarmee de inspectie haar werk doet. Gekscherend hebben we gesteld dat het er iets van weg heeft alsof inspecteurs slechts gewapend met een wichelroede op pad worden gestuurd. U kunt geen waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het onderwijs als u alleen kwalitatief onderzoek doet. Er is ook kwantitatief onderzoek nodig zodat u vergelijkingen kunt maken met gemiddelden in de sector. Dat zou uw rapporten aanmerkelijk aan waarde doen winnen. We zouden ze graag tegemoet zien en er met bestuur en schoolleiding naar kijken wat we ervan kunnen leren. Maar helaas, zo is het nu niet. We kunnen weinig anders dan in dit gedetailleerde epistel uiteenzetten wat er allemaal niet klopt aan de bevindingen in het rapport.

Los van deze feitelijkheden, waar we waarschijnlijk wel uit zullen komen, ligt er in dit rapport een zeer principiële kwestie voor. U stelt namelijk op verschillende punten dat het oordeel van docenten leidend is. Dit staat diametraal op onze opvatting over onderwijs als een *evidence based* discipline, liefst vergelijkbaar met de gezondheidszorg. Ons onderwijs is gebaseerd op onderzoek en veel data over de ontwikkeling van leerlingen. Die data maken bijvoorbeeld duidelijk dat het essentieel is dat leerlingen 'veel meters' maken in de onderbouw. Als docenten vinden dat het wel wat minder kan, dan is dat jammer voor hen. Net als in de gezondheidszorg een arts zich dient te houden aan de laatste stand van wetenschap en niet maar zelf wat kruiden kan gaan mengen. Op deze kwestie kunnen we onmogelijk toegeven. Het haalt de basis onder ons persoonlijk onderwijs vandaan.

Nader overleg?

Wij stellen voor om met u te overleggen. In het verleden hebben we afgesproken 'to agree to disagree'. Maar dit heeft nu een aantal keer al tot een rechtszaak geleid. Het vervelende is dat we telkens een patroon hebben waarbij u iets bekritiseert, waarna wij het een beetje aanpassen, u weer wat kritiek heeft, wij weer wat aanpassen, etc. Dat kan wel, maar helaas zitten we daarbij iedere keer een trede hoger op de escalatie. Tot we dus bij de rechter

aanbelanden. Zo is het bijvoorbeeld met de MR gelopen en eerder bijna met de roostervrije dagen (grappig detail: nadat we daar met u zo over gestreden hebben, hebben leerlingen, ouders en docenten er vorig jaar voor gestemd om het aantal roostervrije dagen juist te verminderen...).

Dat we vaker met u discussie hebben is omdat we dingen nu eenmaal anders organiseren dan andere scholen. Het heeft immers geen zin om een nieuwe school te beginnen als die precies hetzelfde is als bestaande scholen. Dat voegt niets toe. Maar zulke hele rare dingen willen we echt niet:

- We willen referenda onder leerlingen, ouders en docenten kunnen houden.
- We willen in de onderbouw een keuzetaal kunnen aanbieden zoals Spaans, Duits en liefst nog een paar meer. Dat kan niet klassikaal omdat de aantallen leerlingen dan veel te klein worden. De Minister heeft voor de zomer in een brief aan de Kamer wel wat indicaties aangegeven, maar dat was nog tamelijk filosofisch (letterlijk: de essentie bestond uit de categorische imperatief van Immanuel Kant).
- We willen zo *evidence based* mogelijk werken. Dat impliceert automatisch dat de professionele ruimte van docenten minder groot is.
- We willen alle zorg zoveel mogelijk in de basisondersteuning zetten.

We realiseren ons dat u als toezichthouder geen concrete adviezen kunt geven. U houdt toezicht. Maar we moeten toch iets handiger om kunnen gaan met deze kwesties.

Ook over de situatie in Utrecht is nader overleg naar ons idee zinvol. Er heeft zich daar de laatste paar maanden van vorig schooljaar een vervelende situatie voorgedaan rond een groep ouders die samen met een enkele docent een soort actiegroep zijn gestart. Die groep probeerde de school naar eigen zeggen 'zwart te maken' om het schoolbestuur onder druk te zetten. Hun plan was daarbij o.a. de MR over te nemen, en ook de media te benaderen alsmede de inspectie. We hebben de indruk dat u zich door hen hebt laten overtuigen en dat het perspectief waarmee de school binnen kwam daardoor gekleurd is geweest. Daardoor is het oordeel over de school ten onrechte zeer negatief geworden.

Ontstaan actiegroep SvPO Utrecht

In 2019, in het tweede jaar van het bestaan van de SvPO Utrecht, is er een conflict ontstaan met een aantal ouders en een enkele medewerker over de identiteit van de school.

Ten eerste hebben zij het persoonlijk onderwijs van de school aangezien voor een vorm van gepersonaliseerd leren en waren zij verontwaardigd dat de school dit niet bood. Simpel gesteld wordt bij persoonlijk onderwijs de uitleg aangepast aan de leerling en niet de lesstof – zoals dat bij gepersonaliseerd leren wel het geval is. In het persoonlijk onderwijs is de lesstof een gegeven, gebaseerd op het inmiddels door SvPO met veel data onderbouwde inzicht dat een omvangrijk kerncurriculum de beste garanties geeft voor een succesvolle ontwikkeling van leerlingen. Variatie kan geboden worden in de zin van uitbreiding en verdieping, maar niet in de zin van verkorting of beperking. Het is dit uitgangspunt waardoor persoonlijk onderwijs een zeer hoge opstroom biedt en leerlingen tenminste op of boven hun basisschooladvies brengt.

Ten tweede ontstond er discussie over de vraag hoe inclusief persoonlijk onderwijs kan zijn voor zorgleerlingen. De ervaring die SvPO op de andere scholen heeft opgedaan is dat door alle zorg als basisondersteuning aan te bieden, ook zwaardere zorgleerlingen goed geacommodeerd kunnen worden. Dat is niet in het laatst van belang omdat het kleinschalige onderwijs dat SvPO biedt, soms meer zorgleerlingen trekt. In Utrecht was dit

bij de eerste lichting zeker het geval doordat deze school werd aangeprezen door een organisatie voor autisme als goede optie. De groep ouders en de enkele docent vonden dat we anders moesten optreden tegen sommige van deze zorgleerlingen en in het bijzonder sneller afscheid van hen moesten nemen.

Ten derde ontstond er discussie over de uitgangspunten van de organisatie van het persoonlijk onderwijs. Cruciaal voor die organisatie is de relatie tussen mentor, leerling en ouders. Als die relatie niet goed is, in het bijzonder door een zwak mentoraat of slecht benaderbare ouders, dan levert dat onmiddellijk verscherpt toezicht op van de schoolleiding. Niet iedere mentor of ouder is daarvan gediend. Daarnaast is het zo dat het persoonlijk onderwijs staat of valt bij een minimale overhead. Alleen dan zijn de kleine klassen en de ruime onderwijstijden en de ruimhartige basisondersteuning betaalbaar. De minimale overhead impliceert onder meer dat er geen ouderavonden georganiseerd worden (communicatie loopt via de mentor), twee scholen een schoolleider delen en het bestuur zoveel mogelijk werk op zich neemt en de schoolleider waar mogelijk ontziet.

Het gaat met deze drie punten om de essentie van het persoonlijk onderwijs en raakt daarmee de identiteit van de school. De eis van een paar ouders en een enkele docent om die identiteit te wijzigen kan de school niet inwilligen.

Ten eerste niet omdat het niet zo kan zijn dat een zeer kleine groep zijn mening oplegt aan alle andere ouders en docenten.

Ten tweede niet vanwege de vrijheid van onderwijs. Je gaat bij wijze van spreken ook niet op een islamitische school eisen dat er antroposofisch of Joods onderwijs wordt gegeven.

Ten derde niet omdat de vrijheid van onderwijs nadrukkelijk het aanbod ervan behelst, waardoor er voor ouders (en docenten) ook wat te kiezen valt. Er zijn in Utrecht meerdere scholen die gepersonaliseerd leren bieden (Amadeus, Unic), maar geen enkele die persoonlijk onderwijs biedt. Dat maakt duidelijk dat er een maatschappelijk belang is om niet aan de eis van deze kleine groep toe te geven.

Deze actiegroep zag zich gesterkt door een zinsnede in het schoolplan, waarin staat dat het bestuur de school op termijn wil overdragen aan een lokaal bestuur. De groep zag zichzelf als toekomstig nieuw bestuur en heeft om die reden het plan opgevat om het bestaande bestuur onder druk te zetten door de school zwart te maken in de media en bij de inspectie en het vertrouwen in het bestaande bestuur op te zeggen. Bij pogingen tot omverwerping verschuift als wel vaker de aandacht al gauw van het doel naar de middelen. Een prozaïsch voorbeeld is een vergaderverslag van deze groep (bijlage 1), waarin punt voor punt de voorgenomen actiemiddelen worden genoemd, maar er slechts één punt is gewijd aan de doelen. En dat ene punt luidt: "op laatste mail van bestuur nog geen reactie gegeven. Open puntje". Welnu, we zijn nu driekwart jaar na die vergadering en de actiegroep heeft ieder van de agendapunten uitgevoerd, behalve dat ene 'puntje'.

De groep besloot vooralsnog eerst maar eens de MR 'over te nemen' door eigen kandidaten naar voren te schuiven. De voorzitter werd een ouder, [REDACTED], en de vacante posities voor medewerkers werden ingevuld door [REDACTED] en [REDACTED]. De MR trad aan op 12 april en presteerde het om binnen drie maanden het vertrouwen op te zeggen in het bestuur. Dat gebeurde nota bene drie dagen voordat deze drie MR-leden van school zouden gaan. Een mogelijkheid om over het opgezegde vertrouwen nog in gesprek te gaan was er niet meer.

In het nieuwe schooljaar hebben we inmiddels met meerdere ouders gesproken die aanvankelijk bij de actiegroep betrokken waren, maar daar uitstapten toen deze radicaliseerde. Ook zijn er mensen uit gezet. De groep bestond aanvankelijk uit dertien mensen, aan het einde van het schooljaar waren dat er nog zes. Daarvan besloten de meesten om te zien naar een school met een andere identiteit.

In drie maanden vanaf half april echter hebben de leden van deze actiegroep een ongelofelijke schade aangericht. Ze hebben zoals voorgenomen de school zwart gemaakt in de media en hebben de inspectie getipt met, naar het zich laat aanzien, onwaarheden. De school staat er daardoor voor om deze schade te herstellen, zoals met deze reactie. Wij zetten hierin uiteen dat uw oordeel over de school is misvormd door enerzijds valse informatie en anderzijds louter negatieve informatie. Volgens docenten die tijdens uw bezoeken aanwezig waren hebt u bovendien op basis van deze informatie een louter negatieve vraagstelling gehanteerd. U bent niet op zoek gegaan naar falsificatie, maar naar verificatie van het negatieve beeld dat u had meegekregen.

Wij hebben u ten tijde van uw bezoeken gevraagd om rekening te houden met de achtergrond en bedoelingen van degenen die u berichten hebben verstrekt. Wij hebben u er in dit verband op gewezen dat zij aangekondigd hadden de school zwart te maken. U heeft die achtergrond en bedoelingen niet onderzocht, ofschoon u dat wel beloofd had in uw notitie van 4 juni 2019. We geven u daarom hieronder twee voorbeelden van de leden van deze actiegroep (het gaat om leden genoemd in het vergaderverslag van bijlage 1).

_____ is ouder van een kind _____. _____ is boos over het feit dat zijn kind niet in een andere klas wordt geplaatst (een niveau hoger) zoals hij heeft gevraagd in casu geëist. Hij wil bovendien dat zijn kind _____ stof mag overslaan. De school wil daar niet aan meewerken, omdat het dan moeilijk wordt om Havo te halen, terwijl zijn kind dit met goede begeleiding wel zou kunnen halen. _____ is degene die als _____ op Twitter actief is en daar negatieve informatie over de school op zet.

Het is ook _____ die op een latere vergadering van de actiegroep twee van de andere ouders buiten zet. Eén van hen schreeuwt hij toe een 'verrader' en een 'trut' te zijn. Als ze weg wil gaan, gaat hij dreigend voor haar staan en weigert haar de doorgang.

Dat de SvPO gelijk heeft met de aanpak, bewijst het resultaat. Na twee jaar zit zijn kind op Havo-niveau. _____ heeft echter besloten om zijn kind van school te halen en over te stappen naar _____. Dat is saillant, want zonder de twee jaar op het SvPO zou zijn kind nooit op _____ aangenomen zijn. De schade die _____ Utrecht oplevert heeft dan ook iets van stank voor dank.

Of het een slimme keuze is om naar _____ te gaan is een ander verhaal. _____ werkt met vormen van gepersonaliseerd leren en dat is zeker met _____ niet de meest verstandige keuze.

_____ heeft een kind met, naar haar informatie, een ernstig pestverleden. Dusdanig, aldus moeder, dat haar kind _____ Daarop heeft zij haar kind langere tijd thuis gehouden. Daarna heeft ze haar kind op een particuliere school in groep 8 geplaatst, waar haar kind een Mavo/Havo-advies kreeg. Een Cito-score is niet bekend. Bij binnenkomst hebben we echter een Cito-0 meting

gedaan, waaruit voor de meeste onderdelen een Vmbo-bk indicatie kwam. Het advies lijkt dus behoorlijk aan de hoge kant te zijn geweest. Indicaties heeft haar kind niet, maar dat is omdat [naam] niet wil dat er onderzoek plaatsvindt.

[naam] woont op aanzienlijke afstand en had de verwachting dat bij SvPO haar kind een individueel onderwijstraject zou kunnen volgen. Dat was de reden om helemaal naar Utrecht op school te gaan.

Ook [naam] wilde een andere klas voor haar kind en wilde dat haar kind lesstof mocht overslaan ('compacten') omdat zijn tempo laag is. Dat is in een enkel geval wel gedaan, maar niet in de mate dat moeder voldoende vond.

Ondanks dat moeder niet tevreden is over de school, heeft haar kind Havo-niveau bereikt. Wel is het zo dat het gedrag soms moeilijk is en de school graag zou willen dat dit kan worden onderzocht. Toestemming van moeder is daarvoor evenwel noodzakelijk.

[naam] heeft haar kind voor dit schooljaar aangemeld voor een andere school, te weten een school voor Vwo. De school heeft haar kind geweigerd vanwege het niveau. Toen de schoolleider daarna bemoedigende woorden tegen haar kind sprak en zei dat die niet hoefde in zitten over de weigering door de andere school, ontving hij van [naam] weer eens een uitbrander:

"[Naam kind] is van slag omdat je tegen hem hebt gezegd dat de ontvangende school niet meegaat in het VWO-advies dat je hebt afgegeven. (...) Ik verwacht dat je erkent dat je hierin als schoolleider onprofessioneel hebt gehandeld, dat je de veiligheid van [naam kind] hebt geschaad en dat je naar je docenten aangeeft dat je dit niet had mogen doen."

Overigens heeft de schoolleider geen VWO-advies afgegeven, zoals mevrouw beweert.

Geen communicatie mogelijk met de actiegroep

De groep kende naast deze beide leden als gezegd nog andere leden. Het bestuur heeft echter pas in de loop der tijd en dan nog alleen vertrouwelijk vernomen om wie het ging. Communiceren met hen was door de gekozen anonimiteit onmogelijk. De actiemiddelen van de groep waren er uitsluitend op gericht om druk uit te oefenen op het bestuur. Het probleem is alleen dat nooit is duidelijk gemaakt wat de issues waren.

Wel is er begin van 2019 een lijstje opgesteld met vragen en anoniem naar het bestuur opgestuurd, waar het bestuur uitgebreid op is teruggekomen (richting alle ouders). Daar is vervolgens nooit meer op gereageerd (het 'puntje' uit het vergaderverslag).

Daarnaast heeft de 'overgenomen' MR nog een lijst ingediend met klachten over de sociale veiligheid (nadat het bestuur daar maandenlang om had gevraagd). Ook die klachten heeft het bestuur zeer serieus genomen. Er is een uitgebreid onderzoek gedaan, waarvoor ook de hulp en input van de docenten is gevraagd. Uit het onderzoek bleken evenwel veel punten niet te kloppen en bovendien voornamelijk te bestaan uit persoonlijke grieven van de MR-leden zelf – grieven die minder met de sociale veiligheid dan met persoonlijke frustraties te maken hadden.

Na korte tijd zijn meerdere leden van de groep er uit gestapt (of er uit gezet). Wat resteerde was een kleinere maar ook radicalere actiegroep. Aan het einde van het schooljaar resteerden er nog zes, waarvan er drie van school zijn gegaan.

Inmiddels probeert het bestuur met deze ouders in contact te komen en met degenen die uit de groep zijn gestapt/gezet. Dat is niet eenvoudig omdat de ouders anonimiteit verkiezen. Het lukt bij de meeste niettemin sinds de zomervakantie wel.

Medewerkers mee met actiegroep

Naast de ouders in de actiegroep waren er ook twee medewerkers betrokken. Het betrof de [REDACTED].

[REDACTED] Er waren wel twijfels over zijn CV omdat die leek te wijzen op 12 ambachten en 13 ongelukken. Door de jaren heen had hij bij talloze scholen voor primair onderwijs gewerkt. Recent was hij begonnen aan een overstap naar het voortgezet onderwijs. Ook daar had hij de afgelopen drie jaar op drie verschillende scholen gewerkt, maar dat betrof naar zijn zeggen tijdelijke vervangingen en stages. Het voordeel van de twijfel dat de schoolleider hem gaf bleek helaas onterecht. Vooral zijn mentoraat was onder de maat. Na de kerstvakantie besloot de schoolleider daarom dat mentoraat voor de leerlingen die de meeste tijd en aandacht behoeften van hem over te nemen. Niet alleen was zijn functioneren onvoldoende, ook was de voortgang bij zijn opleiding onduidelijk. Hij zei bezig te zijn met zijn scriptie en zou die wijden aan sociale veiligheid op scholen – wat mede de reden was dat hij dit onderwerp te pas en te onpas ter sprake bracht.

[REDACTED] was het met de opmerkingen op zijn functioneren volstrekt oneens. Hij vond dat niet hij, maar de school en in het bijzonder de schoolleider niet goed functioneerde. Het gevolg was dat er weinig verbetering kwam in zijn manier van werken, waardoor contractverlenging na het schooljaar er niet meer in zat. [REDACTED] was hier bijzonder verbolgen over (op zeker moment voegde hij de schoolleider in een gesprek toe: 'niet ik moet weg, jij moet weg!') en vertelde aan wie het maar horen wilde dat het niet verlengen van zijn contract te maken had met zijn kritische houding. Het toonde volgens hem aan dat de sociale veiligheid voor docenten op school niet in orde was en er sprake was van een angstcultuur - iets dat hij ook tegen iedereen die het horen wilde vertelde.

In de personele sfeer ging het van kwaad tot erger. De schoolleider heeft op meerdere momenten overwogen [REDACTED] op non-actief te stellen, maar zag daar van af bij gebrek aan een goede vervanger voor de lessen. Het gevolg was echter dat het optreden van [REDACTED] in het team voor tweespalt zorgde. Dat werd nog erger nadat hij de vacante plek in de MR had ingenomen omdat hij zich vanaf dat moment als vertegenwoordiger namens het personeel kon presenteren. Het innemen van deze plek op 12 april 2019 was bevreemdend, aangezien zijn contract drie maanden daarna zou aflopen. Hij heeft in elk geval deze positie optimaal gebruikt om zijn gram te halen.

Naast [REDACTED] trad op hetzelfde moment ook [REDACTED] toe tot de MR. [REDACTED] was aangesproken door de schoolleiding over het feit dat hij onvoldoende zichtbaar was voor leerlingen en zich teveel afzonderde. [REDACTED] vond het werk daardoor te zwaar en is op zoek gegaan naar een andere school. Waarom hij dan toch nog in april toetrad tot de MR is onduidelijk.

Kort na hun aantreden zijn [REDACTED] en [REDACTED] op 'werkbezoek' gegaan op een andere school voor persoonlijk onderwijs (in Geldermalsen). De dag erna kreeg het bestuur boze reacties van de medewerkers van deze school. Hun bezoek hadden de heren

namelijk niet aangekondigd: Ze waren de school zomaar binnengelopen en hadden gemeld dat ze daar waren in hun hoedanigheid als lid van de MR en dat ze wilden komen onderzoeken hoe de situatie in Geldermalsen was. Ze wilden onder meer lesobservaties doen, hetgeen een nogal potsierlijke situatie opleverde: [REDACTED] en een [REDACTED] die lesobservaties doen. Tijdens hun bezoek gedroegen de heren zich onbeschoft en maakten bizarre grappen naar leerlingen.

Het spreekt voor zich dat de heren hierop scherp zijn aangesproken en ze een formele waarschuwing kregen. Hetgeen [REDACTED] er weer toe bracht te klagen dat hij die formele waarschuwing alleen kreeg omdat hij zo kritisch was en kritiek bij de SvPO kennelijk niet geduld wordt.

Op de eerste vergadering van de nieuwe MR werd dan ook meteen 'geconstateerd' dat de sociale veiligheid op school te wensen overliet en dat er ook verder van alles en nog wat mis was met de school. Er zou ook sprake zijn van een angstcultuur onder medewerkers.

Het bestuur heeft uiteraard direct gevraagd om verduidelijking hiervan zodat waar nodig adequaat actie genomen kon worden. Op de meeste punten heeft de MR echter nooit gereageerd op deze vraag, ondanks dat het bestuur hier keer op keer om heeft gevraagd. Het enige dat na meer dan twee maanden werd opgeleverd is een lijst van issues met betrekking tot de sociale veiligheid. Na uitgebreid onderzoek door het bestuur bleek die lijst vooral te bestaan uit persoonlijke grieven van de leden van de MR zelf, waaronder de formele waarschuwing vanwege het 'werkbezoek' aan de school in Geldermalsen.

[REDACTED] en ouders in het inspectierapport

Het wonderbaarlijke is dat de opmerkingen die [REDACTED] over de school had en die hij intensief uitventte in de laatste maanden van het schooljaar richting collega's, woordelijk terecht zijn gekomen in uw inspectierapport. Datzelfde geldt voor berichten die de actiegroep van ouders in het kader van hun zwart maken van de school deed uitgaan.

Zo lezen we in het rapport dat het werkklimaat niet veilig zou zijn, komen we de term 'angstcultuur' tegen, zouden er talloze incidenten zijn geweest met leerlingen, heeft de MR een lijst van veiligheidsissues ingediend waarover het bestuur niet in gesprek zou willen, deugt het onderwijs van SvPO niet omdat er niet 'gecompact' mag worden, enz. enz.

Het is bedenkelijk dat de inspectie het oordeel volgt van een onbevoegde docent met een dubieus track record in het onderwijs.

Wederhoor en verificatie nodig

Zelden zal er een rapport zijn opgesteld waarbij wederhoor en objectief onderzoek zo essentieel waren. U weet dat er een actiegroep van ouders actief is die doelbewust de school zwart maakt.

Deze actiegroep heeft zelfs beweerd dat de inspectie haar heeft uitgenodigd om munitie voor het hoger beroep aan te leveren dat de inspectie tegen andere SvPO-scholen heeft ingesteld. Het zou natuurlijk ernstig zijn als dit waar was. Het probleem is natuurlijk dat als inspectie enerzijds ontkent dat het waar is, dit impliceert dat deze actiegroep niet de waarheid spreekt. Dan is het vreemd om de berichten van diezelfde actiegroep aangaande de school wel als 'ernstige signalen' op te vatten zoals u in uw rapport schrijft. Als u dat al doet, dient u uiterst behoedzaam te werk te gaan.

U weet voorts dat de MR is samengesteld uit leden die om persoonlijke redenen hun gram wilden halen tegen de school. Leden die er willens en wetens voor kozen om gedurende slechts drie maanden nog even in de MR te gaan zitten, alvorens ze de school zouden verlaten.

We nemen hierbij dan ook de gelegenheid tot wederhoor te baat, maar hopen dat het daar niet bij zal blijven.

OP2 Gedetailleerd zicht op ontwikkeling

Het allerlaatste verwijt dat een school voor persoonlijk onderwijs gemaakt kan worden is dat het zicht op de ontwikkeling onvoldoende zou zijn. Zoals de inspectie zelf ook keer op keer in eerdere rapporten over onze scholen opmerkt, wordt uiterst secuur bijgehouden hoe leerlingen zich ontwikkelen en of zich daarbij afwijkingen voordoen ten opzichte van hun maximale ontwikkeling. In Utrecht worden exact dezelfde systematiek en exact dezelfde systemen gebruikt die eerder lovend werden beoordeeld door de inspectie. Nu echter heeft het in het onderhavige rapport ineens dat 'het zicht op de ontwikkelingen van de leerlingen onvoldoende is'.

SvPO heeft een uitzonderlijk goed 'track record' waar het gaat om de ontwikkeling van leerlingen en het zicht daarop. Op centraal niveau is inmiddels, in tien jaar tijd, een database ontstaan met gedetailleerde informatie over de ontwikkelpaden van leerlingen waar andere scholen een puntje aan kunnen zuigen. Door het systematisch verzamelen van gemaakte opgaven, uitgevoerd leerwerk en behaalde toetsen, afgezet tegen de achtergrondkenmerken van leerlingen, is een zeer goed inzicht ontstaan in de ontwikkeling van leerlingen. De wetenschappelijke en objectieve benadering betekent evenwel ook dat de uitkomst van de analyse van die data als leidend wordt beschouwd waar het gaat om het volgen van de ontwikkeling van leerlingen.

Eén van de overduidelijke conclusies uit de opgedane kennis is dat het cruciaal voor de ontwikkeling van leerlingen is om een stevig curriculum te verwerken en dat liefst een voorsprong genomen moet worden omdat er anders veel meer risico is op daling van niveau, zittenblijven of uitval. We kunnen snel zien wanneer het mis zou kunnen gaan en sturen er dan op dat dit voorkomen wordt. Het is één van de meest effectieve wijzen waarop de ontwikkeling van leerlingen blijvend geborgd wordt. Het is dramatisch dat dit in het rapport wordt weggezet als 'een eenzijdige focus op achterstanden'.

Het gaat hier over de essentie van de onderwijsmethode van het persoonlijk onderwijs. De inspectie heeft geen enkele indicatie dat die niet goed zou zijn. Terwijl het bestuur alle bewijzen van de wereld heeft dat die methode uitstekend werkt. De drie SvPO-scholen die al langer bestaan hebben een sublieme opstroom van leerlingen – ongeëvenaard door welke andere school dan ook. Als de inspectie een schandaal wil hebben kan ze het krijgen: Inspectie verbiedt bewezen onderwijsmethode die leerlingen meer kansen biedt dan welke andere bekende methode dan ook.

Het rapport maakt op geen enkele manier aannemelijk dat een "focus op werkachterstanden het zicht vertroebelt op de ontwikkeling van leerlingen" – een citaat afkomstig van [REDACTED]. Op p.16 schrijft u dat 'als leerlingen zich niet ontwikkelen zoals verwacht, de analyse oppervlakkig is of ontbreekt'. Maar daar heeft u geen enkele aanwijzing voor, integendeel.

U stelt dat u casussen heeft van leerlingen die onder hun basisschooladvies presteren. U zou van 4 leerlingen uit leerjaar 2 de dossiers hebben ingezien waar dit voor geldt (voetnoot 6 op p.19). In bijlage 4 is echter voor ieder van de leerlingen waar u de dossiers van hebt ingezien de beschrijving opgenomen van hoe zij zich hebben ontwikkeld. Uit dit overzicht wordt duidelijk dat de bewering dat er 4 leerlingen onder hun basisschooladvies zijn uitgekomen, niet waar is. De enige mogelijke uitzondering is [REDACTED], omdat deze leerling op het ODPC is geplaatst en daar nog geen definitief OPP is opgemaakt omdat de observatie en analyse nog niet zijn afgerond.

Van alle 76 leerlingen in leerjaar 2 zijn er 33 die boven hun basisschooladvies uit zijn gekomen. Er zijn er 4 die daar onder zijn gekomen, terwijl er 4 leerlingen zijn met Havo-advies die nu op Havo/Vwo niveau zitten. De andere leerlingen zitten op niveau. Per saldo is de opstroom daarmee 40%. Dat is waarschijnlijk de hoogste score van Nederland – behoudens mogelijk een andere SvPO-school.

Dit laat zien dat leerlingen met intensief persoonlijk onderwijs uitstekende resultaten halen. Als daarbij ook nog in ogenschouw wordt genomen dat er in de eerste lichting leerlingen buiten proportioneel veel zorgleerlingen zaten, dan wordt duidelijk dat het resultaat ronduit geweldig is. Door alle zorg als basisondersteuning aan te bieden komen zorgleerlingen met veel meer gemak normaal mee dan het geval zou zijn als delen van de zorg alleen als extra zouden zijn aangeboden.

Een inspectie die bij 40% opstroom langs komt met de melding dat het zicht op ontwikkeling van deze leerlingen niet goed genoeg zou zijn, maakt zichzelf onmogelijk. Dit rapport creëert een schandaal.

Citaten uit werkoverleg zijn geen onderbouwing

De citaten van enkele docenten die u ter onderbouwing aanvoert raken dan ook kant noch wal. U citeert bijvoorbeeld op p.18 docenten die in hun mentoroverleg halverwege april verzuchten “Klas X gaat in zijn geheel slecht: ze werken niet en scoren laag.”

Opgemerkt zij om te beginnen dat het zeer onwenselijk is dat er in een inspectierapport letterlijke citaten worden opgenomen uit een intern werkoverleg waar leerlingen en groepen besproken worden. Dat deze citaten geanonimiseerd worden is niet voldoende. Het beperkt namelijk in ieder volgend werkoverleg de vrijheid voor medewerkers om hun mening te geven. Het geeft het aanzienlijke risico dat medewerkers in de toekomst slechts met de handrem op zullen spreken in een overleg als ze weten dat de notulen daarvan door de onderwijsinspectie meegelezen worden en er letterlijke citaten in inspectierapporten terecht kunnen komen. U citeert uit een overleg waarvan de deelnemers ervan uit gaan dat de inhoud alleen voor henzelf bedoeld is. Citaten hieruit zullen zij ook beschouwen als misbruik van het in u gestelde vertrouwen door de notulen met u te delen. U dient deze citaten ons inziens niet in uw rapport te gebruiken.

De citaten zijn voorts uit hun context gehaald en u geeft vervolgens een geheel eigen interpretatie aan de betekenis ervan. De context van het aangehaalde citaat was louter een korte inventarisatie van de ontwikkeling per klas. Bij klas X staat er dat het slecht gaat. Dat er in de notulen niet bij staat wat er aan gedaan gaat worden beschouwt u als bewijs dat: “Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school onvoldoende waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn (p.17).” Die gevolgtrekking slaat echter nergens op. Het enige wat er in (het staartje van) het overleg gedaan is, is de klassen langs gelopen voor een korte inventarisatie. Het ligt niet in

de rede dat in datzelfde overleg (dat 50 minuten duurt) ook nog even een programma uiteengezet wordt wat er aan gedaan moet worden.

Daarbij komt dat in het geval van deze klas X het antwoord luidt dat er helemaal niets aan gedaan hoeft te worden. Want wat u niet weet, wisten de mentoren in het overleg wel: Klas X bestaat voor 100% uit leerlingen met een Havo-advies die we het eerste jaar Vwo laten doen. Er zijn zelfs 4 van deze 16 Havo-leerlingen die ook klassieke talen volgen. Het is tegen die achtergrond niet erg als ze Vwo niet halen en in het tweede jaar naar Havo overstappen.

Kinderen krijgen bij SvPO alle kans van de wereld. Altijd proberen we daarom in klas 1 op een zo hoog mogelijk niveau te starten. Lukt het niet? Geen probleem, dan schroeven we het in klas 2 wat terug. Dat de 'hele klas' het slecht doet op Vwo-niveau is geen bezwaar. Het betekent alleen dat deze leerlingen in klas 2 naar Havo of Havo/Vwo-niveau gaan – overeenkomst hun basisschooladvies.

U bekritiseert hier nota bene de succesformule van ons onderwijs! De gangbare aanpak op andere scholen is om leerlingen voorzichtig in te schalen en als een kind zich dan bewijst, mag hij een niveautje hoger proberen. Wij hebben dit omgedraaid omdat dit bewezen veel meer kans biedt op opstroom. Het is namelijk veel moeilijker om na Havo2 naar Vwo3 over te stappen dan om van Vwo2 naar Havo3 te gaan. In dat laatste geval kom je bij SvPO overigens waarschijnlijk in het Hvwo traject terecht, waarmee je Vwo in 7 jaar probeert te halen (via een Havo-examen).

Hoe succesvol deze formule is, blijkt wel uit het vervolg van klas X. Want dat de 'hele klas' slecht ging op Vwo-niveau was in één regel misschien een pakkende formule, maar wel behoorlijk overdreven. In het nieuwe schooljaar doen er namelijk 2 Gymnasium, 5 Vwo, 4 Havo/Vwo en 5 Havo. Oftewel: 0% afstroom en 44% opstroom.

Nog meer verbazing wekt u met de bijzin van het citaat: "Bij Engels project wordt ineens wel enthousiast en hard gewerkt." Omdat er voldoende onderwijstijd is, is er ook ruimte om variatie in werkvormen toe te passen en dus was er bij Engels ruimte voor een project. Maar... U bedoelt toch niet per ongeluk te suggereren dat we meer projectonderwijs moeten doen? Dat is nou net één van die onderwijsvernieuwingen waar bar weinig bewijs voor de effectiviteit voor is. Dat sommige docenten projecten leuk vinden kan geen argument zijn...

Maar is het dat voor u wel. U schrijft namelijk: "In de gesprekken met docenten wordt het beeld dat de school nauwelijks analyseert bevestigd. Ter illustratie:

"Het systeem gaat over de cijfertjes, niet over de daadwerkelijke voortgang. Er is geen aandacht voor het waarom van de achterstand, geen analyse of duiding. Hoe kunnen we realiseren dat leerlingen de afspraken nakomen? Daar wordt het gesprek niet over gevoerd."

U heeft hier gesproken met een docent die op het moment van gesprek negen maanden aan het werk was op deze school. De onderwijsmethode en het schoolconcept zijn nieuw voor deze docent. Niettemin vindt u de inbreng van deze docent relevanter dan het inmiddels tienjarige uitmuntende track record van de onderwijsmethode van SvPO. Waar baseert deze docent de persoonlijke mening op dat het niet om de 'daadwerkelijk' voortgang gaat? De school heeft objectieve informatie dat het precies wel daar om gaat en dat de meetinstrumenten die de school hanteert een zeer goede leidraad vormen. Daarmee raakt u aan een uiterst principiële kwestie, namelijk dat u niet de persoonlijke mening van deze of gene kunt volgen als die geen onderbouwing daarvoor geeft – ook niet als het om een

docent gaat. De objectieve gegevens van de school dienen ook voor de inspectie zwaarder te wegen dan de subjectieve mening van docenten.

Leerlingen hebben geen achterstand, maar een voorsprong

Deze docent maakt precies dezelfde denkfout als u, namelijk dat de leerlingen een achterstand zouden hebben en dat die geanalyseerd moet worden. De leerlingen van SvPO Utrecht hebben echter vrijwel allemaal een voorsprong, geen achterstand.

Gememoreerd is al de opstroom. Veel leerlingen zitten een niveau hoger dan hun basisschooladvies. Als ze op dat hogere niveau een 'achterstand' hebben, is de remedie simpel: We laten ze het jaar erna op een lager niveau verder gaan. Het is in dit geval natuurlijk onzin om van een achterstand te spreken. Gemeten naar hun eigenlijke niveau hebben ze helemaal geen achterstand, maar een voorsprong.

Ten tweede is er het feit dat leerlingen in Utrecht een langer schooljaar 2018/19 hadden: Het duurde 2 weken langer dan scholen in andere regio's. Die 2 weken zijn op jaarbasis ruim 5% extra tijd. Daar houden de voortgangsoverzichten geen rekening mee, omdat die van een gestandaardiseerd jaar uit gaan. Het klopt dat op overzichten van de voortgang van leerlingen in Utrecht in april (tijdens uw bezoek) stond dat zij achterstanden hadden. Maar tel 5% bij die voortgang op en het gros van de leerlingen bleek prima op planning te zitten.

We hebben overigens (in overleg met de MR melden we er maar bij) vorig jaar besloten om de vakantieplanning te wijzigen op een manier waarop er altijd exact evenveel schooldagen in een jaar zitten. Dit voorkomt het problematische effect in de onderwijssector dat plannings altijd op het aantal schoolweken van korte jaren (38) gemaakt worden en niet op het aantal weken van een gemiddeld jaar (39). We hebben dit effect enkele jaren geleden ontdekt in de adviesplanningen van educatieve uitgeverijen. Leerlingen krijgen hierdoor effectief 1/39 (2,5%) minder onderwijs per jaar en dat willen we voorkomen.

De derde reden waarom leerlingen helemaal niet op achterstand zitten in Utrecht maar een voorsprong hebben, is gelegen in de curriculumplanning van SvPO. Die is gebaseerd op het inzicht dat leerlingen de eerste jaren van de middelbare school de talen makkelijker oppakken (overigens om de prozaïsche reden dat dan de meerderheid nog zo braaf is om de woordjes te stampen). Om die reden bouwen we daar in het curriculum een flinke voorsprong mee op. Aan het einde van de onderbouw hebben leerlingen een jaar voorsprong met Frans en Engels en een half jaar met Nederlands. Met alle andere vakken zitten ze op planning. Gewogen gemiddeld hebben leerlingen in feite een nog grote voorsprong, omdat de talen voor meer uren op de planning staan dan bijvoorbeeld geschiedenis of aardrijkskunde. Een jaar Frans of Engels staat immers voor een hogere studielast dan een jaar geschiedenis.

Uitstekend zicht op ontwikkeling van leerlingen

Leest u uw eigen rapport op p. 17 nog eens na. U begint daar eerst uiteen te zetten hoe SvPO de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen bewaakt. Niet alleen door toetsen af te nemen, zoals de meeste scholen, maar ook door precies te meten hoeveel tijd en werk leerlingen investeren in het leren beheersen van het curriculum. Systematisch te controleren of ze hun huiswerk doen. En welke school houdt er bij hoe groot de woordenschat van zijn leerlingen is? De SvPO doet het.

Uw beschrijving van het Workbook als voortgangscntrole op het huiswerk (dat meest op school gedaan wordt) is overigens nogal summier wat dit aangaat. U stelt dat dit slechts de

verwerkingsopdrachten biedt en dat die door Workbook digitaal worden nagekeken. Dat is echter lang niet alles. Ten eerste worden sommige opdrachten niet digitaal, maar door docenten nagekeken. Leerlingen kunnen bovendien aangeven of ze denken dat een antwoord ten onrechte 'fout' wordt gerekend, zodat de docent het kan beoordelen. Verder staat in Workbook ook de leerstof met overhoringen. Voorts staat er een programma in waarmee de woordenschat opgebouwd wordt in de verschillende talen.

In aanvulling op de toetscijfers en de registratie van het schoolwerk dat leerlingen maken, zijn er dan nog de onderwijskundige aantekeningen (onder het kopje 'onderwijskundig' in het leerlingdossier). U schrijft daarover weliswaar dat dit vaak niet gevuld is, maar dat is ook helemaal niet de bedoeling. Het is niet bedoeld als kwalitatief rapport van leerlingen, het is bedoeld om eventuele beperkingen of problemen van leerlingen te registreren: Hindernissen die eventueel een rol spelen bij het wel of niet kunnen halen van een (hoger) niveau.

Dit alles is in totaal al aanzienlijk meer en gedetailleerder dan de wijze waarop andere scholen de ontwikkeling van hun leerlingen bijhouden. Niet voor niets is in alle eerdere rapporten van de inspectie steeds bemerkt dat SvPO een uitstekend systeem heeft voor het volgen van de ontwikkeling van zijn leerlingen.

U vergeet echter iets dat zo mogelijk nog belangrijker is dan de formele registratie van de ontwikkeling. Dat is de uitstekende persoonlijke relatie die docenten met hun leerlingen kunnen opbouwen en het effectieve toezicht van docenten op hun leerlingen. Dat zit ten eerste in het geringe aantal leerlingen op de school. De stelling dat de school onvoldoende zicht heeft op de ontwikkeling van zijn leerlingen is met 160 leerlingen en klassen van 16 bijna hilarisch.

Bij de geringe omvang van de school en de klassen komt dan nog dat de school geen docentenkamer kent waarin docenten zich afzonderen. Docenten zitten in de aula en hebben daardoor meer dan op andere scholen doorlopend zicht op de leerlingen – niet alleen tijdens de lessen, maar ook tijdens pauzes.

Er is nog een ander belangrijk element in het schoolconcept van SvPO. Dit concept maximaliseert het aantal uren dat iedere docent met zijn leerlingen heeft. U signaleert dat SvPO een andere volgorde van vakken hanteert in de onderbouw. Dit is bedoeld om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk kleine vakken zijn. Het effect daarvan is dat iedere docent zo min mogelijk klassen en leerlingen heeft en dat hij die bovendien zo vaak mogelijk ziet.

Neem het voorbeeld van de docent Biologie. Door de uren in het eerste jaar te concentreren (in plaats van over twee jaar te spreiden) heeft deze docent maximaal 80 leerlingen. Op veel andere scholen zitten er gemiddeld 26 leerlingen in een klas en heeft een docent 9 klassen tweemaal per week 50 minuten om aan dezelfde fte te komen. Dat zijn in totaal 234 leerlingen – bijna 3x zoveel als bij SvPO!

Het effect hiervan is dat docenten veel meer persoonlijk inzicht hebben in hun leerlingen en bovendien dat ze dit al snel in het leerjaar hebben. Het is nu eenmaal een stuk makkelijker om van 80 kinderen de namen, gezichten en gedragingen te onthouden dan van 234. Naast de formele administratie is daardoor bij SvPO een zeer sterke informele administratie aanwezig. U negeert deze in het overzicht van de wijze waarop SvPO de ontwikkeling van de leerlingen volgt.

Het toezichtkader stelt voor het onderdeel OP2 als basiskwaliteit: "De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen."

Er is geen discussie over dat SvPO Utrecht een zeer goed zicht heeft op de ontwikkeling van zijn leerlingen doordat zij:

- a. controleert of leerlingen de (voor hen geselecteerde) opdrachten maken en het benodigde leerwerk doen, én
- b. leerlingen systematisch en zeer regelmatig toetst, én
- c. door de kleinschaligheid zeer directe persoonlijke controle en toezicht kent van leerlingen.

Voorkomen werkachterstand bewezen middel voor goede ontwikkeling leerlingen

U stelt echter dat de school de verkregen informatie over de ontwikkeling van leerlingen onvoldoende vergelijkt met de verwachte ontwikkeling en voorts dat als leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, de school onvoldoende analyseert wat de mogelijke verklaringen hiervoor zijn (p.16). U meent dat de school hier tekort schiet omdat de aandacht primair naar werkachterstanden zou gaan en dat dit het zicht op de ontwikkeling van leerlingen belemmert.

Het klopt dat er bij SvPO zeer strikt op gelet wordt dat er geen werkachterstanden ontstaan. Het is dan ook de uitdrukkelijke opdracht die mentoren en docenten meekrijgen om dit te monitoren en maatregelen te nemen als dat nodig is. De reden is dat we op grond van ervaring en de data die we de afgelopen tien jaar hebben verzameld, er zeer stellig over kunnen zijn dat het voorkomen van een werkachterstand de belangrijkste voorwaarde is voor een succesvolle ontwikkeling. De school schiet dan ook helemaal niet tekort op dit vlak.

U vindt dat de school onvoldoende analyse doet naar oorzaken als leerlingen niet lijken te profiteren van het onderwijs. Het is echter evident dat leerlingen optimaal profiteren van het onderwijs, gelet op de enorme opstroom van 40% en de zeer geringe afstroom. Dat die percentages geen toeval zijn wordt duidelijk uit de andere scholen met een identiek schoolconcept. Ook daar worden jaar in jaar uit buitengewone opstroom resultaten behaald. Het punt is dat het helemaal niet zo is dat leerlingen niet profiteren van het onderwijs.

Hegel

Omdat u de uitzonderlijke resultaten niet kunt rijmen met de tekortkomingen die u meent te ontwaren in het onderwijs, heeft u eerder gesteld hier een 'contradictio in terminis' te zien. Dit doet ons denken aan een uitspraak die aan Hegel wordt toegedicht: "Als de werkelijkheid niet in overeenstemming is met de theorie, dan is dat jammer voor de werkelijkheid."

Dit is echter geen positie die voor een toezichthouder acceptabel is. U zult zich moeten afvragen of uw theorie van de vermeende tekortkomingen wel klopt in het licht van de werkelijkheid.

Oog voor toetsresultaten

U stelt het opvallend te vinden dat er 'bijna nooit aandacht is voor de behaalde cijfers' in de teamoverleggen of in de onderwijskundige aantekeningen.

In het mentoroverleg worden met grote regelmaat de resultaatoverzichten van leerlingen doorgenomen. In die overzicht zitten zowel de cijfergemiddelden van de toetsen als het voortgangsperscentage van het maak- en leerwerk. Door de bank genomen geldt dat als leerlingen in de les meekomen, het maak- en leerwerk bijhouden en de oefentoets

voldoende maken, de uiteindelijk toets bij wijze van spreken een formaliteit is. Zoals al eerder opgemerkt heeft de voortgang een sterk voorspellende waarde voor de ontwikkeling van leerlingen. Dat maakt het oordeel als zou daar 'teveel' focus op liggen ook zo wonderlijk.

Aandacht voor de cijfers is er niettemin wel degelijk, maar dat ligt vooral bij de vakdocenten zelf. Het is voor hen een controle om te zien of leerlingen de stof daadwerkelijk beheersen en of er eventueel nog herhaald moet worden. Overigens geldt ook nog de regel dat als meer dan de helft van een klas een onvoldoende heeft, de stof en de toets herhaald worden.

Zowel voortgang als toetsresultaten van belang voor overgaan

U stelt verder dat "achterstanden bij een beslissing tot bevordering een grotere rol spelen dan de cijfers die een leerling haalt. Er zijn bij de inspectie voorbeelden bekend van leerlingen die van hun mentor te horen hebben gekregen dat ze op grond van hun cijfers zijn bevorderd. Deze beslissing bleek later door de schoolleider te zijn teruggedraaid: de leerlingen zijn alsnog gedoubleerd omdat er sprake was van werkachterstanden."

Dit klopt niet. De berichten die u heeft gekregen kwamen van ouders die terecht boos waren na een administratieve blunder van een mentor. Het zou u echter sieren als u dit soort berichten van ouders even voorlegt aan de school alvorens ze in een rapport aan te halen. Dat is des te meer van belang aangezien u weet dat een actiegroep de school met desinformatie probeert zwart te maken en andere ouders heeft opgeroepen hetzelfde te doen. U kunt er daardoor niet voetstoots vanuit gaan dat de informatie die u krijgt ook correct en volledig is.

Waar het in dit geval om gaat is dat de mentor in de administratie leerlingen als bevorderd had aangemerkt terwijl ze nog een aanzienlijk aantal toetsen moesten maken. Door hun achterstand met het maak- en leerwerk hadden deze leerlingen de toetsen nog niet kunnen maken. Het heeft immers geen enkele zin om leerlingen een toets over hoofdstuk X te laten maken als ze alleen de uitleg van de docent over dat hoofdstuk hebben gehad, maar nog geen opgave gemaakt hebben en de stof ook nog niet geleerd hebben. Dat ze dat nog niet gedaan hebben kunnen we o.a. zien in Workbook.

Uiteraard echter moesten deze leerlingen die toetsen wel alsnog doen. Zo niet, dan zou alleen het judicium 1 voor deze toetsen gegeven kunnen worden en dat had het cijfergemiddelde dusdanig naar beneden getrokken dat de leerlingen niet konden overgaan.

Probleem wordt initieel terecht bij leerling gezocht

U stelt voorts: "Als een leerling niet mee kan komen met de planning, zoekt de school de oorzaak in de werkhouding of het werktempo van leerlingen of in het feit dat een leerling het gewenste niveau niet aan zou kunnen. Het probleem van een werkachterstand wordt daarmee eenzijdig bij de leerling gelegd. (p.19)"

Uiteraard wordt bij achterstanden onmiddellijk naar werkhouding en tempo van leerlingen gekeken. Dat is omdat andere oorzaken onwaarschijnlijk zijn aangezien die middels de riante basisondersteuning bij voorbaat al zoveel mogelijk zijn weggenomen.

De school heeft kleine klassen, veel onderwijstijd en intensieve begeleiding. De zorg is volledig als basisondersteuning en voor iedereen aanwezig. Er is bovendien intensief contact met ouders om te weten of er wellicht nog andere dingen spelen.

Klassen zijn ingedeeld naar tempo en niveau. Die indeling is sluit nauw aan, omdat de maximaal 80 leerlingen over 5 klassen van verschillend niveau verdeeld worden (zouden de 80 leerlingen over 3 klassen verdeeld worden, zouden niet alleen de klassen groter worden en de aandacht per leerling geringer, maar ook de niveau-indeling minder nauwgezet worden). Blijkt een leerling niet goed mee te komen in de ene klas, dan kan er gewisseld worden naar een andere klas. Afhankelijk van de klas wordt er meer verdieping of juist meer herhaling geboden door de docenten.

De aangeboden lesstof wordt bovendien aangepast op kenmerken van de leerlingen en eventuele achterstanden: Verdiepingsopdrachten worden wel of juist niet aangeboden; de controle op spelling is minder strikt als leerlingen een dyslexie-verklaring hebben; het aantal herhalingen is afhankelijk van de voortgang en de resultaten.

Ook hier geldt weer de opmerking dat uw bewering niet strookt met de feiten. Er zijn nauwelijks leerlingen met feitelijke achterstanden zoals hierboven al is duidelijk gemaakt: Utrecht had 2 weken (5%) extra tijd dit schooljaar en we leggen met het curriculum de lat hoog omdat het makkelijker is te laten vieren dan om op te trekken. Leerlingen zitten daardoor in de onderbouw zoveel mogelijk een niveau hoger dan hun basisschooladvies en bovendien lopen we met het curriculum ver voor op de norm zoals die op andere scholen wordt gehanteerd. Houden we rekening met die factoren, dan lopen vrijwel alle leerlingen voor en niet achter met de planning.

Dat logenstraft ook uw bewering dat *“de school niet afdoende bepaalt wat er moet gebeuren om eventuele achterstanden bij leerlingen te verhelpen. Voor leerlingen die achterstanden hebben is het onderwijs niet zo ingericht dat op structurele en herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van die achterstanden.”*

Het effect van alle aandacht voor achterstanden is nu juist dat er per saldo nauwelijks feitelijke achterstanden zijn. Dit is ook de verklaring voor de ‘contradictio in terminis’ die u terecht signaleert.

U stelt dat de schoolleider zou hebben beweerd dat er in Utrecht grotere achterstanden zijn dan op andere scholen omdat leerlingen een half jaar na een diefstal geen laptop hadden. Dit is kolder. Leerlingen in Utrecht hadden absoluut geen grotere achterstand dan leerlingen op onze andere scholen. De vergelijking gaat mank omdat het schooljaar 5% langer was in Utrecht. Leerlingen mochten twee weken langer over de planning doen en docenten kunnen het werk daardoor meer spreiden. Dat het systeem dan een achterstand aangeeft doet daar niets aan af. Het gaat om de vraag of er feitelijk van een achterstand sprake is. Dat was niet het geval.

Voor wat betreft het tijdelijk moeten werken zonder laptop: Dat komt veel vaker voor. Als een laptop stuk is, werkt een leerling vaak tijdelijk op papier. Er zijn zelfs leerlingen die zonder laptop hun hele schoolloopbaan doormaken. In dat geval doen ze hun werk op papier en is het aan de docenten om dit te controleren. Daar is niets mis mee, behalve dat het docenten meer tijd kost.

Uw conclusie dat het onderwijs niet zo is ingericht om leerlingen die achterstanden hebben te helpen ze te bestrijden is onterecht om de eenvoudige reden dat om die conclusie waar te maken de leerlingen daadwerkelijk een effectieve achterstand hebben. Daar is helemaal geen sprake van.

We leggen de lat hoog en maken een aanzienlijk tempo omdat het 'maken van meters' een effectieve manier is om een stevig basis te leggen en de kans te vergroten dat leerlingen minimaal hun basisschooladvies halen. Het is echter onzin dat als bijvoorbeeld een Havo-leerling een Vwo-niveau en tempo niet haalt, daarmee sprake is van een achterstand. In dat geval gaat de leerling gewoon verder op Havo-niveau en tempo.

Uw stelling dat er "vooral aandacht is voor werkachterstanden en er te beperkt aandacht is voor achterstanden in ontwikkeling" is krankzinnig gelet op de eerder gesignaleerde voorspellende waarde die het werk heeft op de ontwikkeling. Het bizarre is dat u als onderwijsinspectie hier een dichotomie creëert tussen het schoolwerk (opgaven maken, lesstof leren, herhalen) enerzijds en 'ontwikkeling' anderzijds. Het maken van schoolwerk is de sine qua non voor de ontwikkeling. Het bestaat toch niet dat uitgerekend de inspectie kritiek zou hebben op een school die zijn leerlingen aanzet tot het doen van schoolwerk?

Het doet de vraag rijzen welke interpretatie u geeft van het wettelijke begrip 'ontwikkeling' als u dit los zou zien van het schoolwerk in brede zin? Hopelijk betekent het niet dat u de experimentele onderwijsvernieuwingen uitvent die u in de Staat van het Onderwijs terecht zo kritisch bejagent - vernieuwingen die inderdaad soms heel eigen interpretaties aan het begrip 'ontwikkeling' geven.

De uitzonderlijke hoge opstroom van de school maakt duidelijk dat er van een gebrek aan aandacht voor 'ontwikkeling' geen sprake is.

Effectieve reparaties bij tekorten in ontwikkeling leerling

De school heeft een goed zicht op de ontwikkeling van zijn leerlingen. U meent echter dat bij tekorten in die ontwikkeling de school geen effectieve reparaties pleegt. U stelt: "De aanpak bij het verhelpen van de werkachterstanden is doorgaans het opstellen van een inhaalplan of reparatieplan voor leerlingen en het betrekken van hun ouders hierbij. Een onderdeel van de plannen kan zijn het terugkomen op een roostervrije dag, het blokkeren van verlofdagen en het opdragen van vakantietaken."

Het 'blokkeren' van verlofdagen klopt niet. Het is omgekeerd: Verlofdagen worden verdiend als leerlingen bij zijn met hun werk. In plaats van 'blokkeren van verlofdagen' is de correcte formulering: 'het niet geven van extra verlofdagen'.

Veel scholen geven schoolwerk mee naar huis. Dit is voor een aanzienlijk deel van de leerlingen niet effectief omdat ze dat schoolwerk niet of nauwelijks maken. Om die reden wordt het schoolwerk bij SvPO zoveel mogelijk op school gedaan. Uitzondering is overigens de opbouw van de woordenschat in de talen. Dit kunnen de leerlingen thuis of onderweg doen.

Om het schoolwerk op school te kunnen doen, wordt hiervoor voldoende tijd tijdens de onderwijsblokken gereserveerd. Daarnaast zijn er dan nog de blokken 'begeleid werken', waarin leerlingen onder begeleiding van een docent aan verschillende vakken kunnen werken. In hun rooster staat daarbij aangegeven welke opgaven en welk leerwerk ze moeten doen. Ook wordt in deze blokken aan de keuzetaal (Duits/Spaans/...) gewerkt.

Het overgrote deel van de leerlingen slaagt er in om met deze opzet het werk goeddeels op in de voor de klas ingeroosterde onderwijsblokken te doen. Voor thuis resteren alleen nog de woordenschat en het leren voor de toetsen. De school is daarmee huiswerk-arm.

Het is niet iedere leerling gegeven. Sommigen werken trager of hebben het te gezellig in de klas. Er is niet iets mis met die kinderen. Het is niet zo dat ze ambulante begeleiding nodig hebben of er anderszins externe hulp voor hen gezocht moet worden. Ze werken gewoon onvoldoende in de klas. De beste remedie daarvoor is deze leerlingen extra naar school te laten komen of vakantietaken mee te geven. Dan immers ervaren ze dat er veel bij te winnen valt als ze het in de klas iets minder gezellig maken en meer doorwerken. Er is de beloning in de vorm van extra vrije tijd. Het overzien van de gevolgen van het eigen handelen is een relevante stap in de ontwikkeling van kinderen en niet iedereen maakt die op dezelfde leeftijd. Onze ervaring is dat pas in de bovenbouw ook de laatste leerlingen dit punt bereiken. In tegenstelling tot andere scholen zorgen wij ervoor dat we hier zeer dicht op zitten en het kunnen monitoren en tijdig actie ondernemen. Dat is geen overdreven aandacht voor achterstanden, maar ervoor zorgen dat leerlingen zich goed blijven ontwikkelen en er geen risico op uitval ontstaat.

U stelt : “Deze aanpak sluit onvoldoende aan bij de onderwijsbehoefte van de leerling.” En: “Het succes van de aanpak - waarin leerlingen bij werkachterstanden met minimale begeleiding alsnog de opdrachten moeten inhalen – is beperkt. De achterstanden van veel leerlingen is hardnekkig: zij lopen meerdere weken achter.”

De feiten spreken dit echter tegen. De formidabele opstroom en de minimale afstroom, nota bene van een lichte leerlingen met aanzienlijke zorgbehoeften, laten zien dat die aanpak uiterst effectief is. Het is ook precies dezelfde aanpak als op andere SvPO-scholen en ook daar wordt een zeer hoge opstroom gehaald – zonder dat dit daarna tot een lage doorstroom leidt (integendeel). Uw oordeel over SvPO Utrecht is dan ook tegelijk een oordeel over de onderwijsmethode op onze andere scholen. Dat u de resultaten daarvan niet als ‘goed’ wilt aanmerken wekt al verwondering (en is inzet van het hoger beroep), maar dat u de onderwijsmethode nu ook nog als ‘niet succesvol’ wil betitelen is bizar.

U gaat op sommige plaatsen in uw rapport nog verder: “Voor veel leerlingen werkt de aanpak averechts. Zij maken zich zorgen om de achterstanden, raken gedemotiveerd.” Een opstroom van 40% en nauwelijks afstroom en dan de aanpak ‘averechts’ noemen. Welke aanwijzing heeft u dat ‘de aanpak voor veel leerlingen averechts werkt’? En hoeveel is ‘veel’?

Dat leerlingen die achter beginnen te lopen zich daar zorgen over maken is uiteraard precies de bedoeling. Op andere scholen merken ze het effect pas aan het einde van het jaar: ze blijven zitten. Wij proberen ze er juist bij te houden. Voor uw suggestie dat ‘veel leerlingen gedemotiveerd’ raken heeft u geen enkele aanwijzing. U kunt niet uit de gesprekken met enkele leerlingen die regelmatig moeten terugkomen om extra te werken afleiden dat ‘veel leerlingen gedemotiveerd’ raken. En andere aanwijzingen voor demotivatatie van ‘veel’ leerlingen heeft u niet.

Even later vliegt u helemaal uit de bocht als u stelt dat de aanpak averechts werkt omdat: “In ernstige gevallen er zelfs sprake is van ziekte, verzuim en van gedragsproblemen. In verslagen van het teamoverleg zijn hier diverse aanwijzingen voor te vinden.”

Voor de goede orde: Deze zin impliceert dat u het bestuur beschuldigt van ernstige strafbare feiten. U stelt dat SvPO leerlingen ziek maakt en gedragsproblemen veroorzaakt en dat doet u zonder er ook maar een flinter bewijs voor te leveren. Het is een toezichthouder totaal onwaardig. Sterker: Als het waar zou zijn, dan bevindt u zich in de zeer bedenkelijke positie dat u tien jaar lang hebt toegestaan dat meerdere SvPO-scholen hun kennelijk ziekmakende

schoolconcept konden uitvoeren, terwijl u vele keren op die scholen bent langs geweest om toezicht te houden en u al jaren op de hoogte bent van de details van dit schoolconcept.

Er zijn echter helemaal niet 'diverse' aanwijzingen voor gevonden in Utrecht. Zelfs het ene citaat dat u aanhaalt wijst absoluut niet op ziekte, verzuim en gedragsproblemen door de aanpak van SvPO: "<Leerling> blokkeert door achterstand en heeft erg veel last van <ziekte>. Moeder houdt hem thuis."

Om te beginnen staat hier niet dat deze leerling last heeft van '<ziekte>' als gevolg van een achterstand en al helemaal niet als gevolg van de aanpak van de school. Er staat alleen dat de leerling blokkeert door de achterstand. Hetgeen juist reden is om te proberen die achterstand zo goed mogelijk weg te werken. Dat lukt inderdaad minder goed doordat deze leerling thuis wordt gehouden – niet omdat hij blokkeert of vanwege de aanpak van school, maar omdat de leerling last heeft van '<ziekte>'.

Welke ziekte is dat dan? Welnu, al sinds vele jaren op de basisschool heeft deze leerling last van ernstige vorm van [REDACTED]. Hij vindt het niet leuk om naar school te komen als het erg zichtbaar is. Deze leerling heeft bovendien last van [REDACTED]. In mei (na uw bezoek) zijn er verschillende onderzoeken gedaan. Daaruit kwam [REDACTED] naar voren. [REDACTED]. De dosis is daarna aangepast.

Er is nog wat meer aan de hand met deze leerling. Zijn Cito-score duidt op een Mavo/Havo-niveau. Op advies van de basisschool echter hebben we deze leerling in de Vwo-klas geplaatst. Het is zeer de vraag of dat advies deugdelijk was. Om die reden hebben we deze leerling sinds kort overgeplaatst naar een Havo/Vwo-klas. In die klas liggen zowel tempo als werklast lager. Om sociale redenen vond de leerling de overstap niet leuk, maar naar het zich laat aanzien gaat het met school nu beter met deze leerling.

U blijft pagina na pagina in uw rapport terugkomen op de 'achterstanden'. U stelt hier weer dat de achterstanden 'hardnekkig' zijn en dat leerlingen 'meerdere weken achter lopen'. Het is onzin, zoals hierboven al is duidelijk gemaakt. Op de datum van uw eerste bezoek gaf het werkoverzicht van leerjaar 2 aan dat leerlingen gemiddeld 3,1 weken 'achter' liepen. Dit werkoverzicht is een uniek kenmerk van SvPO, waarmee we er op kunnen sturen dat leerlingen hun schoolwerk voldoende maken. Dit soort werkoverzichten moet echter wel met enige kennis van zaken gelezen worden. Hierboven is al opgemerkt dat het schooljaar in Utrecht 2 weken langer was, waardoor de werkelijke 'achterstand' niet 3,1 weken maar 1,1 weken was. En dat is een prima resultaat voor leerlingen die vaak boven hun niveau geplaatst zijn en die bovendien het snelle curriculum van SvPO volgen, waarbij ze met de talen een flinke voorsprong opbouwen. Vergeleken met andere scholen liepen de leerlingen niet 1,1 week achter, maar liepen ze ruim voor.

Niettemin willen we dat aan het einde van het schooljaar al het noodzakelijke werk gedaan is. Om die reden is het zeer wenselijk dat mentoren in hun overleg op 25 april signaleren dat 'achterstanden een groot probleem zijn'. Dat waren ze namelijk bij een paar leerlingen ook. Als die achterstanden niet weggewerkt zouden worden, dreigden leerlingen de aansluiting met de klas te missen. Het gevaar is dan dat ze moeten doubleren. Het is zeer terecht dat mentoren hier op sturen en actie ondernemen. Op andere scholen zou dit niet gemaakte huiswerk door mentoren helemaal niet als een 'groot probleem' worden beschouwd. Maar andere scholen hebben dan ook een veel geringere opstroom en meer dubblures dan SvPO.

‘Werkachterstanden’ zijn gewoon het nog niet gemaakte huiswerk

U stelt dat de leerlingen met ‘minimale begeleiding’ de achterstand moeten inhalen. Die wijsheid heeft u van enkele leerlingen die overduidelijk niet tot de categorie behoren die tijdens de reguliere lessen voldoende doet om geen huiswerk mee te krijgen. Denkt u werkelijk dat die leerlingen tegenover de dames en heren van De Inspectie zullen verklaren dat de reden dat ze regelmatig moeten terugkomen voor hun achterstanden er aan ligt dat ze tijdens de lessen niet genoeg doen? Uiteraard zoeken deze leerlingen de schuld buiten zichzelf. Dat zullen ze waarschijnlijk nog één of twee jaar doen. Daarna zijn ze wijzer.

U citeert niettemin deze leerlingen in hun stelling dat de begeleid werkuren weinig effectief zouden zijn. Die stelling is kolder. We monitoren wat er wanneer gedaan wordt en we kunnen precies zien wat leerlingen tijdens de begeleid werkuren doen. Welke opgaven ze maken, welke leerwerk ze doen, etc. De hoeveelheid werk die leerlingen in die blokken gemiddeld verrichten is aanzienlijk – aanmerkelijk meer dan dat ze thuis in hun eentje zouden hebben gedaan.

Wat u ‘werkachterstanden’ noemt is immers niets anders dan wat op andere scholen ‘huiswerk’ heet en dat door veel leerlingen aldaar niet gemaakt wordt. Op andere scholen kom je daar mee weg. Je gaat gewoon een niveau omlaag of je blijft zitten en dat is het dan. Dat willen wij voorkomen.

Het bizarre is dat terwijl andere scholen weggkomen met leerlingen die hun huiswerk niet maken, u SvPO Utrecht kapittelt omdat ze dat huiswerk op school laat doen, daardoor exact bij kan houden in hoeverre het gemaakt is, een schatting kan maken van het aantal weken voorsprong of achterstand een leerling met het huiswerk heeft en er op stuurt dat het huiswerk ook gemaakt wordt.

Het is gek als een school op de vingers gaat wordt getikt omdat ze van haar leerlingen verwacht dat ze hun huiswerk maken.

Als leerlingen op andere scholen huiswerk maken, dan doen ze dat in de regel ook met ‘minimale begeleiding’. Dat is nu net de essentie van dat huiswerk: Je kunt het alleen doen. Het grote voordeel van het op school doen is dat er toezicht is en dat een leerling een vraag kan stellen als hij ergens niet uit komt.

Plannen nog niet nodig

Eén van de leerlingen die regelmatig terug komt om werk te doen, klaagt bij u over het gebrek aan hulp bij plannen: *“Het werktempo ligt heel hoog. Ik kan niet goed plannen, maar de school wil niet helpen. Ik ben al vaak het gesprek aangegaan. De planning staat centraal, niet de leerling. Werken op eigen tempo kan niet.”*

Er is echter geen sprake van dat leerlingen in de onderbouw überhaupt hoeven te plannen. Ze krijgen hun individuele planning aangereikt en hoeven niets anders te doen dan de aangereikte leer- en werkopdrachten uit te voeren. Als ze dat doen, zijn ze vanzelf goed voorbereid voor de toets. We laten bij SvPO juist in die eerste jaren de leerlingen nog niet zelf plannen omdat we weten dat het in die fase voor veel leerlingen te vroeg is. Pas na de tweede klas schakelen we gestaag meer over op de eigen verantwoordelijkheid en het zelf maken van een planning. De blauwdruk daarvoor hebben ze dan in de jaren eraan voorafgaand al gekregen.

Wat deze leerling meldt over 'Werken in eigen tempo' klopt inderdaad: Dat kan niet. Dat is echter geen tekortkoming, maar een kwaliteit van de school. De school biedt geen gepersonaliseerd leren of werken in eigen tempo. Dat doen we niet omdat bekend is dat dit sterk negatieve effecten heeft op de kansen die leerlingen krijgen. Werken in eigen tempo zal deze leerlingen misschien fijn in de oren klinken, maar komt in zijn geval neer op: Werken in een dermate traag tempo dat hij zal blijven zitten en afstromen naar een lager niveau. Iets wat hij zich de rest van zijn leven zou betreuren.

Leerlingen leren weinig van toetsen – en dat is ook de bedoeling

U schrijft verder op p.20 van uw rapport: "Toetsen worden niet individueel besproken. Leerlingen leren ook te weinig van toetsen," waarna u weer een leerling citeert die regelmatig moet terug komen om extra werk te doen: "De toetsen gaan veel te snel achter elkaar. Het gaat om puntentelling. Het lijkt wel een fabrieksinstelling, je moet maken wat er wordt gezegd, het gaat alleen om achterstanden."

Hoeveel kinderen op middelbare scholen zullen er wel niet verzuchten dat 'je moet maken wat er wordt gezegd.' Alleen wordt dat meestal niet met instemming van de inspectie aangehaald en het geeft te denken dat u dat hier wel doet. Natuurlijk betekent het volgen van onderwijs dat je moet maken wat er wordt gezegd. Of bedoelt u soms te suggereren dat u liever ledervijls wilt?

Het klopt evenwel dat toetsen niet individueel worden besproken. Dat gebeurt meestal klassikaal en in de regel wordt daarbij de oefentoets besproken, niet per se de later gemaakte eindtoets. Dat u echter opmerkt dat 'leerlingen weinig leren van de toetsen' toont vooral aan dat u eerst uw lesbevoegdheid maar eens moet gaan halen voordat u oordelen velt over het onderwijs. Want: Natuurlijk leren leerlingen niets van de toetsen. Daar zijn de oefentoetsen voor bedoeld, maar niet de uiteindelijke toetsen! Die toetsen zijn bedoeld om te controleren of leerlingen de stof geleerd hebben – voltooid verleden tijd. De toets is, zeg maar: een toets, een meting. Geen leermiddel. De toets is bovendien een terugkoppeling voor de docent om te zien of er nog iets herhaald moet worden en een terugkoppeling op de effectiviteit van zijn lessen.

Differentiatie van lesstof

U stelt: "Alle leerlingen, van vmbo-t tot en met vwo-niveau, moeten alle opdrachten maken, ongeacht of de stof naar het oordeel van de docent al wordt beheerst, te moeilijk wordt geacht dan wel aansluit bij een eventueel geconstateerde achterstand in ontwikkeling."

Dat alle leerlingen alle opdrachten moeten maken is niet waar. Het is een mening die niet gebaseerd is op kennis van het schoolconcept en het onderwijssysteem van SvPO. Leerlingen worden ingedeeld in vijf klassen naar tempo en niveau. Docenten variëren in hun lessen en stemmen die ofwel af op verdieping en uitbreiding, ofwel op herhaling. Het schoolconcept is erop gebaseerd dat binnen een klas veel minder differentiatie nodig is omdat de verschillen binnen de klas klein zijn. Het 'omgaan met verschillen' zoals docenten soms geacht worden te doen is daardoor veel minder nodig. Docenten kunnen meer klassikaal les geven, wat de effectiviteit van de lessen aanzienlijk vergroot – dezelfde uitleg kan door de hele klas gevolgd worden. Er is dus differentiatie in de lessen zelf. Er is bovendien ook differentiatie in het aanbod van leer- en maak-opdrachten in het zogeheten Workbook.

Ten eerste zijn er in Workbook verdiepingsopdrachten die uitsluitend aangeboden worden als leerlingen een bepaald niveau hebben of geheel bij zijn met hun schoolwerk. Ten tweede

is er een subtielere differentiatie in de wijze waarop opdrachten worden aangeboden. Bij leerlingen met dyslexie bijvoorbeeld wordt meer welwillend de spelling beoordeeld. Ten derde is er een differentiatie in de herhaling van leeropdrachten. Bij een leerling waarvan vermoed wordt dat deze Vwo kan halen wordt bijvoorbeeld gestreefd naar een grotere woordenschat dan bij een leerling waarvan vermoed wordt dat deze Havo zal gaan doen.

Dat docenten zich niet van alle deze subtiliteiten bewust zijn, doet niet ter zake. Het is niet iets waar docenten zich in het schoolsysteem van SvPO om hoeven te bekommeren. Het gaat vanzelf. Ze kunnen zich daardoor bezig houden met les, uitleg en begeleiding – de dingen waarvoor leerlingen hen het meeste nodig hebben.

Het andere punt dat u maakt in het citaat uit het rapport is dat het oordeel van docenten of bijvoorbeeld de stof al wordt beheerst door een leerling of dat de stof boven het niveau van de leerling gaat, er niet toe doet. Het punt is welk oordeel zwaarder weegt. Is dat het subjectieve oordeel van de docent, gebaseerd op enkelvoudige waarnemingen gedurende het schooljaar en met als vergelijkingsmateriaal alleen de andere leerlingen in de klas. Of is dat het objectieve oordeel van het bewezen onderwijssysteem dat alle data over de ontwikkeling van alle leerlingen verzamelt en vergelijkingen kan maken met honderden en inmiddels zelfs duizenden andere leerlingen?

SvPO heeft een aangetoond succesvol onderwijssysteem en hetzelfde systeem wordt op verschillende scholen in het land toegepast. Alle opgaven en leeropdrachten die door leerlingen worden gedaan, hun toetsresultaten, hun uiteindelijke examenresultaten, hun ontwikkelpad, hun opstroom en doorstroom – alles wordt verzameld en geanalyseerd. Dat gebeurt inderdaad centraal op bestuursniveau, zoals u de schoolleider later in het rapport citeert. Dat moet ook wel, omdat het over alle SvPO-scholen heen gaat. Het is uit die analyses dat beslisregels worden gedestilleerd die aanmerkelijk betere uitkomsten opleveren dan de beslissingen van een docent of een docententeam.

Dit is in zekere zin de keerzijde van een meer wetenschappelijke benadering van het onderwijs. Met het subjectieve oordeel van een docent nemen we daarin geen genoegen meer. De docent heeft met deze benadering de vrijheidsgraden in de klas waar het gaat om de wijze van behandeling van de stof, de mate van verdieping, de planning, enz. De docent heeft echter niet de vrijheidsgraden om te beoordelen welke stof behandeld wordt en welke door leerlingen overgeslagen kan worden.

U citeert de schoolleider in het mentoroverleg dat u bijwoonde en waar docenten bepleitten om sommige leerlingen opgaven te laten overslaan. De schoolleider antwoordt dat er niet gecompact wordt en dat dit SvPO-beleid is. Dat is kort door de bocht inderdaad een belangrijke peiler van het onderwijsconcept – al zouden wij dit nooit ‘beleid’ noemen. Dat woord doet iets teveel denken aan de uitkomst van een ambtelijk/politiek besluitvormingsproces, terwijl het bij SvPO de uitkomst is van een analyse van resultaten uit het verleden.

Uit die analyse komt onder meer naar voren dat het maken van veel meters in de onderbouw een cruciaal onderdeel vormt van een succesvolle schoolloopbaan – zeker voor leerlingen met lagere basisschooladviezen. Het ‘compacten’ van lesstof, wat een eufemisme is voor het overslaan van lesstof of van verwerkingsopdrachten van die stof, heeft een zeer duidelijk negatief effect voor de kansen van leerlingen op een goede ontwikkeling en een zo hoog mogelijk eindniveau. Natuurlijk is het pleidooi van docenten voor compacten te begrijpen. Het scheelt hen tijd omdat ze leerlingen niet zo achter hun broek hoeven te zitten.

En als een leerling zich dan niet goed ontwikkelt is de oplossing simpel: doubleren en zakken in niveau. Ook dat scheelt docenten werk: Afstroom van leerlingen maakt het makkelijker om met minder inspanning goede resultaten te halen. Het is echter allemaal niet in het lange termijn belang van de leerling.

U citeert een docent die stelt dat het systeem niet geschikt is en dat de percentages en modules niet de ontwikkeling aangeven van leerlingen. De vraag die u die docent had moeten stellen is: Waar baseer je dat op? Welke bewijzen heb je daarvoor? En eventueel ook: Wat bedoel je met ontwikkeling (om uit te sluiten dat de docent een leerwils-adept is)? Het systeem is namelijk uitermate succesvol en is gebaseerd op inmiddels een schat aan gegevens. Welke data en welke succes stelt die docent daartegenover? We komen hier op het punt dat een docent een mening formuleert over een bewezen systeem of concept. In de gangbare subjectieve benadering van het onderwijs wordt die mening als ultiem waarderingscriterium gezien. Het is immers het oordeel van een professional! Maar als een arts een aanpak van een ziekte voorstelt die dwars tegen het wetenschappelijk inzicht in gaat, dan noemen we hem geen professional, maar een kwakzalver.

Wat bedoelt deze docent met dat de voortgang die SvPO meet niet 'de ontwikkeling aangeeft van leerlingen'? De SvPO houdt bij:

1. hoeveel (en welke) opgaven leerlingen hebben gemaakt
2. of leerlingen de lesstof hebben geleerd
3. in hoeverre leerlingen aan hun woordenschat hebben gewerkt
4. de resultaten op de toetsen

Als dit niet op evenwichtige wijze de ontwikkeling van leerlingen bijhoudt, wat dan wel? Veel andere scholen kijken hoofdzakelijk naar de resultaten op toetsen. Wij vinden dat niet voldoende, omdat leerlingen vooral in de onderbouw daarmee aanzienlijk blijken te kunnen onderpresteren. Als een leerling gemiddeld voldoende staat op zijn rapport, dan kunnen we daar tevreden over zijn als deze leerling ook op 1, 2 en 3 – dat wil zeggen: op het proces – een goed resultaat heeft. Maar als het resultaat op het proces niet goed is, dan moeten we concluderen dat die voldoende op het rapport veel beter kan.

U citeert deze docent echter dat leerlingen hiervan in de stress zouden raken. Opnieuw geldt: In de afgelopen tien jaar zijn er bij de inmiddels duizenden leerlingen die van ons onderwijssysteem gebruik maken helemaal geen stressniveaus gezien die nadelig zijn. Het klopt dat we niet willen dat leerlingen onderpresteren en dat we niet automatisch gaan applaudiseren als een leerling een voldoende heeft gehaald – althans niet als we denken dat er meer in het vat zit.

Er zijn de afgelopen jaren telkens verbeteringen aangebracht in de wijze waarop de voortgang getoond werd. De tegenhanger van 'achterstand' is immers 'voortgang'. Aanvankelijk werd helemaal geen achterstand van een geschat aantal weken weergegeven, maar alleen het percentage voortgang ten opzichte van het gemiddelde. Het gedragseffect daarvan was vrij gering. Het was een percentage dat vaak voor kennisgeving werd aangenomen door leerlingen én door ouders en docenten, behalve als het verschil wel erg groot werd. Maar in dat geval is het vaak al te laat en loopt een leerling zozeer achter met zijn huiswerk dat het niet meer voor het einde van het schooljaar is in te halen. Om die reden wordt nu het voortgangpercentage vergeleken met een standaard-traject dat zodanig is gekozen dat bij overschrijding er nog voldoende tijd voor herstel over blijft. Vervolgens kan de voortgang t.o.v. het standaard-traject vergeleken worden en uitgedrukt in weken voorsprong of achterstand.

Voortgang keuzetaal prima op orde

U stelt verder dat: “leerlingen grote werkachterstanden hebben voor de vakken Duits en Spaans. Van de negen overzichten van leerlingen die wij hebben ingezien, waren er 2 die het normpercentage van 1 juni (15% voor klas 1 en 45% voor klas 2) hadden behaald. De andere leerlingen zaten daar tenminste 10% en gemiddeld 18% van af. Voor een leerling geldt zelfs een achterstand van 37%.”

Vervolgens citeert u een docent: “Eind klas 3 moet alles zijn afgerond. Er ligt geen helder verhaal hoe deze achterstanden worden ingelopen.”

Dit klopt van geen kant. Het is ongeloofelijk hoeveel larie u hebt opgeschreven. Ook zonder wederhoor kunt u toch zelf even nadenken en wat dingen nazoeken?

Ten eerste houdt u er geen rekening mee dat veel leerlingen überhaupt geen keuzetaal hoeven te doen. Die hebben namelijk een Vmbo-t advies of zitten in een Vmbo-t klas en zijn niet verplicht om een derde vreemde taal te volgen. Het is louter facultatief voor hen. Het is mooi dat ze het doen en er wat van opsteken, maar ze hoeven niks.

Ten tweede is het kolder dat eind klas 3 alles afgerond moet zijn. Ook niet volgens onze ambitieuze streefplanning. U stelt dat op 1 juni klas 1 op 15% moet zijn. Maar welke andere school kent u die in jaar 1 al met Duits begint? Geen enkele. Scholen beginnen pas in jaar 2 met Duits. Dat wij proberen om leerlingen al in jaar 1 wat te laten doen is vanwege ons streven om met de talen een voorsprong te pakken. U kunt echter ons vervolgens niet een verwijt maken als die voorsprong minder groot uitpakt. Dat zou uiterst onwenselijk zijn. Dan zouden we blijkbaar in de communicatie met onze leerlingen er rekening mee moeten houden dat u alles kunt meelesen en zelf interpreteren. Dan zouden we de hoge ambities niet meer kunnen stellen omdat u de school er vervolgens keihard op pakt.

Onze planning gaat er bovendien niet van uit dat Duits op 1 juni van het derde leerjaar moet zijn afgerond. Joost mag weten hoe die docent die u citeert daarbij komt – of welk motief deze docent heeft om dit zo te presenteren. Op 1 juni van het derde leerjaar zouden leerlingen op 75% moeten zijn van de lesstof die we aanbieden. Daarna kunnen ze het vierde leerjaar nog verder gaan. Die 75% is alleszins haalbaar voor de leerlingen met Havo of Vwo-advies, dat wil zeggen de leerlingen die dat ook moeten halen. Op het moment van schrijven van deze reactie is de gemiddelde voortgang van deze derdejaars leerlingen 48%. Dat is keurig conform voorkeursplanning.

Tot slot zij nog opgemerkt dat er voor Duits geen kerndoelen geformuleerd zijn door de wetgever. We streven naar een A2 niveau aan het einde van onderbouw, maar dat is geenszins wettelijk voorgeschreven. Zelfs in het extreme geval dat het waar zou zijn dat er achterstanden met Duits zouden zijn, ontstaat daarmee automatisch de vraag: achterstanden ten opzichte van wat?

U citeert voorts nog een leerling die verklaart dat Duits bijna onmogelijk is om te leren en dat pas komende week (dat moet dan ergens in april zijn) de eerste leerling een mondeling doet. Het citaat kan niet van een tweedejaars leerling afkomstig zijn, aangezien daar al veel mondelingen zijn gehouden. Het moet dus van een eerstejaars zijn geweest. Die worden geadviseerd om aan Duits te beginnen ná de kerstvakantie als ze bij zijn met de andere vakken. Het klopt dat leerlingen er wel even tegen aan hikken om de eerste mondelinge toets te doen. Dat is een spannend moment. Dat in april het eerste schaap over de dam is,

is redelijk normaal. Dat het 'onmogelijk' is om te leren blijkt niet uit de resultaten die leerlingen halen of het niveau dat ze bereiken. Het citaat van deze leerling lijkt vooral te zijn ingegeven door het feit dat hij zijn eerste mondelinge toets nog moet gaan maken.

Aanbod Vmbo-t

Ten aanzien van Vmbo-t stelt u: *“de begeleiding schiet tekort voor leerlingen die presteren op vmbo/t-niveau. De aangeboden stof is voor alle leerlingen op havo/vwo-niveau. Niet alle leerlingen kunnen dat aan.”*

Er is hiervoor al opgemerkt dat SvPO wel degelijk veel differentiatie biedt – ook binnen het zogeheten Workbook. Het is niet waar dat alle stof op Havo/Vwo-niveau is. Een deel van de stof is op Vwo-niveau en docenten bieden zelf verdieping en uitbreiding voor Vwo-leerlingen. Daarnaast wordt de Havo-stof aan leerlingen met een Vmbo-t-advies zodanig aangeboden dat ze zich zoveel mogelijk naar Havo kunnen optrekken.

Over de ambitie om Vmbo-t leerlingen Havo te laten doen is de school helder. We willen leerlingen kansen bieden. Uiteraard betekent dit dat je niet in klas 1 en 2 kunt volstaan met Vmbo-t stof. Uw stelling dat Vmbo-t leerlingen dit niet aan zouden kunnen wordt gelogenstraft door de feiten: Vrijwel alle leerlingen die op Vmbo-t niveau binnenkwamen zitten na twee jaar op Havo-niveau.

Dat neemt echter inderdaad niet weg dat het bieden van een route om Vmbo-t examen te kunnen doen ernstig wordt bemoeilijkt door het feit dat bijna iedereen naar Havo of Vwo opstroomt. Het betekent dat er maar zo weinig Vmbo-t leerlingen over blijven (het zouden er dit jaar 3 zijn) dat er geen Vmbo-t bovenbouw klas te vormen is. Daar komt bij dat de leerlingen die Vmbo-t zouden gaan doen in de bovenbouw, liever nog een jaar de kans maken om er toch nog Havo van te maken. Mocht dat uiteindelijk toch niet wenselijk zijn, houden ze altijd nog de MBO-route open.

OP3: Persbericht ANP ‘Onderwijsinspectie eist dat dubbeltjes dubbeltjes blijven’

U meent dat het didactisch handelen onvoldoende is omdat het niveau van de lessen niet past bij leerlingen die presteren op Vmbo-t-niveau. Dat komt omdat het niveau van de lessen ongeacht het basisschooladvies van de leerlingen op Havo/Vwo-niveau zou zijn.

Om te beginnen: Heeft u weleens van een brugklas gehoord? SvPO biedt leerlingen de eerste twee leerjaren – en dat zijn de enige leerjaren die op school waren, toen u die bezocht – onderwijs dat hen de mogelijkheid biedt om zo hoog mogelijk op te stromen. Er wordt daarbij wel degelijk gedifferentieerd zoals hierboven al uiteen gezet. Niettemin klopt het dat leerlingen na die twee jaar tenminste op Havo-niveau verder kunnen. Dat kan uiteraard niet als leerlingen louter op Vmbo-niveau les hebben gekregen de eerste twee jaren. Maar dat is in een brugklas ook helemaal niet nodig.

Bij de start van de school, twee jaar geleden, waren er 9 leerlingen met een Vmbo-advies en 10 met een Vmbo/Havo advies. Daarvan zitten er na twee jaar 6 op Vmbo-t, 6 op Havo, 5 op Havo/Vwo en 4 op Vwo-niveau. Hoe kunt u met droge ogen beweren dat de school lessen geeft die niet passen bij leerlingen op Vmbo-t niveau? Het klopt dat we deze leerlingen sterk uitdagen en hen zoveel mogelijk met de stroom mee proberen te krijgen. Het klopt dat we hen waar mogelijk Havo-opdrachten of zelfs Vwo-opdrachten laten doen. Wil de inspectie

serieus beweren dat ze dit niet goed vindt? We gaan die leerlingen niet omlaag duwen omdat dit nu eenmaal hun basisschooladvies was.

U stelt verder: "Een aantal docenten geeft aan dat de lesstof op een te hoog niveau is voor veel leerlingen, maar dat het SvPO-beleid is om hier aan vast te houden." En u citeert een docent:

"Ik heb een onderzoek gedaan. Leerlingen kregen van mij werkbladen op mavo-niveau. Het bleek dat de werkhouding, de motivatie en het welzijn van leerlingen steeg."

Dit laatste is precies waar wij van gruwelen. Het is N=1 wichelroede-wetenschap. Een docent die in zijn klas 'onderzoek' doet van een flutniveau. En die dan eventjes constateert dat de motivatie en het welzijn (hoe zou hij dat gemeten hebben?) steeg. SvPO streeft naar een wetenschappelijke benadering waar voor kwakzalverij geen ruimte is.

Het is geen 'SvPO-beleid' om vast te houden aan een hoog niveau. Het is het resultaat van analyse van een inmiddels enorme hoeveelheid data en ervaringsgegevens dat leerlingen in de onderbouw zoveel mogelijk in coherente klassen (dus geen brede brugklassen) zo veel mogelijk meters maken en daarbij vooral met de talen een voorsprong moeten zien te halen. Dat is een bewezen en beproefd recept. En met 'bewezen en beproefd' bedoelen we niet een bewijs met N=1 van één docent met één klas.

Vanuit een wetenschappelijke benadering van het onderwijs is het compleet irrelevant dat "een aantal docenten aangeeft dat de lesstof op een te hoog niveau is voor veel leerlingen." Die docenten beschikken niet over de data die nodig is om dit oordeel te kunnen vellen. Bovendien zijn ze direct belanghebbenden bij dit oordeel, aangezien een lager lesniveau voor leerlingen het werk voor docenten eenvoudiger maakt en ze daar minder inspanning voor hoeven te verrichten.

U kunt als inspectie niet volstaan met het noteren van de mening van een aantal docenten. U zult op zoek moeten naar de bewijzen. De resultaten van ook deze lichte leerlingen laten – net als die van vele lichten voor hen – overtuigend zien dat de aanpak van SvPO werkt. En dat is niet gebaseerd op beleid, maar op data en ervaring.

U citeert kort daarna nog een docent die ook weer zijn persoonlijk mening ventileert, ditmaal over het taalonderwijs: *"Er wordt 1,5 jaar in 1 jaar gegoten. Ik zie dat zelfs leerlingen die goed zijn onderuit gaan. (...) Ik geef nu les uit een 3 havoboek aan een 2 vmbo-klas. Volgende week staat supermoeilijke <specifieke lesstof> op het programma."*

Wat deze docent u er niet bij vertelt is dat de leerlingen in het tweede leerjaar liefst 70% meer lestijd hebben in deze taal dan leerlingen op andere scholen. En dat deze leerlingen een ander vak (Nask) nog niet hebben, zodat ze tijd kunnen besteden aan deze taal. De reden is reeds vermeld: Leerlingen hebben veel baat bij de opbouw van een voorsprong in de talen tijdens de onderbouw. De resultaten van deze strategie zijn uitmuntend, zo blijkt al jaren. En dan komt er een docent voorbij en die denkt in april van diens eerste het beste schooljaar even te kunnen concluderen dat het niet werkt? Wie denkt die docent dat-ie is? Maar vooral: Wie denkt de inspectie te zijn door klakkeloos de subjectieve mening van deze docent over te schrijven, in weerwil van de objectieve bewijzen voor het tegendeel?

Rumoerige klassen

Er zijn enkele klassen die rumoeriger zijn dan dat wij wenselijk achten. Er zijn leerlingen die de lessen veel te gezellig maken. Bovendien zijn er enkele leerlingen bijzonder brutaal. Zij

zoeken de grenzen op. Zelfs in kleine klassen met gemiddeld nog geen 16 leerlingen kan het daardoor soms onrustig zijn. Maatregelen die docenten dan treffen variëren van het instellen van een toetsopstelling (vaste afstanden tussen alle tafeltjes), het beperken van groepsopdrachten, time-out voor sommige leerlingen, strafwerk of het herindelen van de klassen. Dat laatste is zeer effectief omdat het onderwijsaanbod dan meteen mee wijzigt, maar het is vaak het beste om dit bij aanvang van een nieuw schooljaar te doen en niet middenin.

De klassen die rumoeriger zijn betreffen vooral de Vmbo-t klassen. Voor de Havo- en Vwo-klassen geldt het niet of in veel mindere mate. De rumoerigheid van de klassen hangt verder samen met het veel groter dan gemiddeld aandeel jongens (liefst 63%) op de school. Jongens zijn aanmerkelijk fysieker in hun doen en laten, hebben meer behoefte om te dollen, en dat draagt zonder meer bij aan het rumoer.

Het is echter niet zo dat de rumoerigheid van sommige klassen ten koste gaat van de onderwijsresultaten, zoals blijkt uit de overgangsrapporten. Ook wijst een vergelijking van de resultaten van Utrecht met de andere scholen niet op mindere prestaties. Wat niet wegneemt dat het voor docenten zwaarder is om klassen te hebben met merendeels jongens.

Behalve een andere klassenindeling is er om die reden in het nieuwe schooljaar ook een andere toedeling gemaakt van docenten en leerjaren. Docenten die moeite hadden met het houden van orde zijn bijvoorbeeld op leerjaar 1 gezet (in plaats van mee te groeien naar leerjaar 3).

U gaat echter veel verder met uw constatering en u vliegt bijkans geheel uit de bocht: "In teveel lessen zijn leerlingen niet actief en betrokken. Van een behoorlijk leerproces kan in een groot deel van de lessen daarom geen sprake zijn. Dat staat in de weg aan de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen."

Dat laatste is gelet op de resultaten die leerlingen boeken aangetoond onjuist. Het is weer uw 'contradictio in terminis' die hier opspeelt. Als de lessen echter zo slecht zijn, dan is het onmogelijk dat leerlingen zulke goede resultaten behalen. Hoe dan ook staat het bewezen niet de 'ononderbroken ontwikkeling van leerlingen in de weg.'

U baseert zich bij u bevinding op uw observaties van 21 lessen. Daarvan zijn er 10 waar van actieve betrokkenheid van leerlingen geen sprake zou zijn geweest. In een nadere toelichting per e-mail heeft u gemeld dat het vooral de Vmbo-klassen zijn waar de lessen rumoerig zijn. U heeft verder bij een Havo-klas (2B) een rumoerige les gezien en een Vwo-klas (2A) waar dit het geval was.

U heeft niet naar de resultaten gekeken, maar alleen de lessen zelf beoordeeld. Althans, een gedeelte van de lessen. U heeft namelijk naar onze waarneming telkens slechts 15 tot maximaal 20 minuten per les bijgewoond. Dit terwijl de lessen 85 minuten duren. De waarnemingen zijn bijgevolg erg summier te noemen. U heeft dus helemaal geen lessen geobserveerd zoals u op p.23 beweert. U heeft slechts 'lessituaties' geobserveerd zoals u op p.25 schrijft. Dat valt te betreuren, aangezien een goede les zich kenmerkt door een opbouw, met bijvoorbeeld een duidelijk begin waar het doel van de les wordt gegeven. U bent echter lukraak en zonder plan klassen binnen gelopen, midden tijdens de lessen. Daarbij heeft u bovendien geen lesbeoordelingsprotocol gevolgd maar simpelweg in een

notitieblokje wat aantekeningen zitten maken. Uw observaties hebben bijgevolg een beperkte waarde.

Daar komt bij dat van de inspecteurs die de lessen hebben bezocht er twee zijn die geen enkele onderwijskundige expertise of ervaring met zich mee brengen. Het is onduidelijk hoe zij in staat zouden zijn om een goed oordeel te vellen over de kwaliteit van lessen – of zelfs maar de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen. Deze inspecteurs hebben zelf niet voor de klas gestaan, hebben geen lesbevoegdheid en hebben geen (ortho)pedagogische opleiding of ervaring. Zij baseren hun beoordeling van de lessen wellicht op het feit dat ze ooit zelf als leerling in de klas hebben gezeten. Dat is geen basis voor een goed oordeel over de kwaliteit van lessen.

Uiteindelijk gaat het niet om de vraag of een klas rumoerig is of niet en hoe leerlingen zich gedragen, maar om de vraag of leerlingen iets leren. Gezien de resultaten die ze behalen is evident dat ze in weerwil van uw lesobservaties wel degelijk voldoende leren van de lessen.

We zien hier hetzelfde verschil in opvatting als verderop bij de kwaliteitszorg. U merkt daar op dat het niet voldoende is om naar de resultaten te kijken die leerlingen behalen, maar dat de wijze waarop docenten lesgeven moet worden gecontroleerd en gestuurd. Dat is inderdaad niet hoe wij werken. Wij monitoren als bestuur de ontwikkeling van zowel individuele leerlingen, klassen, leerjaren en scholen – en dat doen we voor ieder van de vakken. Dat kunnen we goed doen omdat we meerdere scholen hebben die precies hetzelfde curriculum, rooster, etc. hebben. Doordat de monitoring continu is en we bovendien met Workbook een systeem hebben met voorspellende waarde, kunnen we hier goed van op aan als sturingsmechanisme. Als er afwijkingen zijn, is het moment daar om te kijken waar er iets mis gaat. Dat kan ook het moment zijn om te kijken naar de kwaliteit van de lessen van docenten of naar andere factoren die de resultaten bepalen.

Hoe dit ook zij, de bottomline is dat u niet zomaar kunt stellen dat het didactisch handelen niet goed is omdat u rumoer tegen komt in de klassen. U kunt daar niet simpelweg tegenover stellen dat u de resultaten nu eenmaal niet kunt beoordelen omdat er nog geen examenresultaten zijn en dat u daarom alleen naar de processen kunt kijken. Er zijn immers wel degelijk examenresultaten, te weten op de identiek georganiseerde scholen elders in het land. De leerlingen in Utrecht blijken precies dezelfde ontwikkeling door te maken als daar en behalen ook een even hoge opstroom en doorstroom als daar.

Prima rendement lessen einde van de middag

U stelt dat 'docenten en leerlingen' aangeven dat het rendement van het laatste lesblok (van 15:10 tot 16:55) niet erg hoog meer is. U suggereert dat dit mogelijk samenhangt met het volle programma dat leerlingen op schooldagen hebben, van 9u00 tot 16u50.

Om te beginnen is er geen 'laatste lesblok' van 15:10 tot 16:55. Het laatste blok is van 15:10 tot 16:35. De laatste 20 minuten zijn bedoeld als moment om opgaven die leerlingen eerder op de dag zijn begonnen maar nog niet konden afronden, af te maken. Soms worden de laatste 20 minuten ook gebruikt als mentormoment (de docenten wisselen dan van lokaal om bij hun mentorklas te gaan zitten).

Belangrijker echter is dat deze meningen worden tegengesproken door de feiten. Dat is het doorlopende probleem van dit rapport. We baseren ons onderwijs zoveel mogelijk op wetenschappelijk onderzoek en op data, niet op de mening van deze of gene leerling of docent die graag wat eerder vrij wil. En er is in onze data geen verschil te zien in het werk in

het laatste of eerste blok en de andere blokken. Niet voor wat betreft het werk gedaan in Workbook, maar ook niet voor wat betreft de gemaakte toetsen. Er is geen verschil in cijfers die worden behaald voor toetsen in het laatste blok, het eerste blok of een van de andere blokken.

Overigens is de vraag natuurlijk ook: Is het alternatief voor de ontwikkeling van leerlingen beter? Het alternatief is namelijk dat leerlingen minder lange dagen hebben, maar dan wel vaker naar school moeten komen – iets wat ze als eerder opgemerkt nu alleen hoeven als ze achter lopen of op de sportdagen. Saillant is het te weten dat SvPO ooit met kortere dagen is begonnen, maar op verzoek van ouders en leerlingen de dagen heeft verlengd en in ruil de vijfde dag in de week vaker is gaan vrij roosteren. Het is na een referendum geweest dat besloten is dit in te voeren. Een van de argumenten om het in te voeren was dat veel kinderen van ver komen doordat een keuze voor SvPO vaak een principiële is. De reistijd is daardoor aanzienlijk en loopt vaak op tot boven het uur. Dan betekent dat regelmatig een dag per week minder naar school hoeven komen al een slok op een borrel scheelt voor het maken van huiswerk.

Keuzetaal op afstand lastiger

U citeert leerlingen die het onderwijs op afstand in de keuzetaal lastig vinden – lastiger dan het onderwijs in de andere vakken, waar de vakdocent wel in de klas is. Bij de keuzetaal is er weliswaar een docent aanwezig in de klas, maar die helpt en begeleidt alleen en houdt orde. De docent in de klas is niet de vakdocent: Die zit op afstand.

U citeert een leerling die stelt maar met Spaans gestopt te zijn omdat hij het niet begrijpt, ofschoon hij 'het wel heel vaak aan de docent gevraagd heeft.' Het gaat hier om een leerling die achter loopt met werk en die dan tegenover een autoriteit, de heer of mevrouw De Inspecteur, moet gaan verklaren over zijn schoolwerk. Die leerling gaat deze autoriteit echt niet vertellen dat hij geen zin heeft om aan Spaans te werken, en komt om die reden aanzetten met een excuus. Er liggen echter bij de docent Spaans helemaal geen onbeantwoorde vragen – en al helemaal niet van een leerling die 'heel vaak' vragen heeft gesteld. Het ware wenselijk dat u in dit soort situaties ten eerste even doorvraagt ('hoe vaak heb je vragen gesteld?', 'wanneer was dat voor het laatst?', of: 'wat zei je mentor ervan?') en ten tweede even wederhoor pleegt.

Het klopt niettemin dat de opzet met een docent op afstand lastiger is. Het is om die reden dan ook zo dat we deze opzet alleen hebben voor de keuzetaal en niet voor de andere vakken. Dat we er voor de keuzetaal wel voor opteren is omdat de voordelen daar opwegen tegen het nadeel dat het lastiger is.

Ten eerste valt er op deze manier iets te kiezen in de onderbouw. Leerlingen kiezen Duits of Spaans. We zijn van plan de keuze verder uit te breiden, maar moeten afwachten wat de rechter gaat zeggen in het hoger beroep dat de inspectie heeft ingesteld tegen de eerdere goedkeuring van deze opzet door de voorzieningenrechter.

Het is onmogelijk om leerlingen te laten kiezen tussen meerdere talen als die klassikaal gegeven moeten worden. Dan moeten de toch al kleine klassen verder opgedeeld worden en dat maakt het onbetaalbaar. Als de docent op afstand bij de keuzetaal niet zou zijn toegestaan, kunnen we niet anders dan alle leerlingen dezelfde taal te geven. Dat zou voor veel leerlingen teleurstellend zijn.

Ten tweede zorgt de opzet met een docent op afstand voor voldoende flexibiliteit zodat dit onderwijs tijdens het begeleid werken georganiseerd kan worden. Dat lukt niet als het klassikaal gegeven moet worden. En dat betekent dat de leerlingen altijd op de vijfde dag naar school moeten komen voor de extra taal. Daarmee vervallen dus ook de voordelen die het huidige rooster biedt.

Ten derde kan er met deze opzet makkelijker gedifferentieerd worden tussen leerlingen met een Havo of Vwo-advies en leerlingen met een Vmbo-t advies. Laatstgenoemden hoeven de keuzetaal niet te volgen, maar mogen dat wel. Dat is nauwelijks te organiseren als het klassikaal gegeven zou worden. Dan moeten ofwel alle Vmbo-t leerlingen de lessen volgen, ofwel ze hebben een tussenuur. Dat laatste kennen we bij SvPO niet en met een reden: Tussenuren hebben een negatief effect op resultaten van leerlingen, onder meer omdat het spijbelgedrag uitlokt.

Heldere uitleg en opdrachten

U stelt dat docenten er niet in slagen om met 'geschikte opdrachten en heldere uitleg het onderwijsaanbod' goed te structureren. Dit leidt u af uit dat u 10 lesmomenten hebt gezien die te rumoerig waren voor een heldere uitleg. Bovendien heeft u van leerlingen en docenten gehoord dat het lesmateriaal en de opdrachten verouderd zijn en dat Workbook soms goede antwoorden fout rekent.

Over de 10 lesmomenten hebben we hierboven al het nodige opgemerkt. Het klopt dat de Vmbo-t klassen rumoerig zijn. Tot problemen met de onderwijsresultaten heeft dit niet geleid, maar we vinden dit zeker een verbeterpunt in deze klassen. Met een andere indeling van zowel de klassen als de docenten in het nieuwe schooljaar, alsmede het consequenter vasthouden aan afspraken over o.a. een toetsopstelling waar nodig zullen daar oplossing moeten bieden. Op het moment van schrijven vinden er ook lesobservaties plaats om docenten aanwijzingen te kunnen geven hoe ze het rumoer in (vooral) de Vmbo-t klassen kunnen beperken.

Dat het lesmateriaal en de opdrachten 'verouderd' zijn is niet relevant, het gaat om de vraag of ze goed zijn. Wat wij inderdaad niet doen, is het periodiek aanschaffen van nieuwe edities (althans, niet voor de onderbouw). De reden is dat daarmee voor de school ook een enorme hoeveelheid ervaring en data verloren gaat. Van een lesmethode die al lang in gebruik is, zijn ook de valkuilen en problemen bekend. Die zijn inmiddels in Workbook opgelost en/of worden door de docent opgevangen. Belangrijker is echter dat bij het doorlopend gebruik van dezelfde lesmethode, de ontwikkeling van leerlingen in het verleden gebruikt kan worden als referentie voor de ontwikkeling van leerlingen nu. Het voorspellende vermogen van Workbook en van de uitkomsten van toetsen op de verdere ontwikkeling van leerlingen en voor eventueel nodig interventies, is volledig gebaseerd op het feit dat al jaren grofweg dezelfde lesmethode gevolgd wordt. Als er een compleet nieuwe lesmethode wordt geïntroduceerd zijn we dat essentiële instrument kwijt.

Waar we inmiddels wel mee begonnen zijn is het gestaag vervangen van specifieke opdrachten en opgaven. Het gaat dan vooral om vervanging van teksten die sterk aan de actualiteit gebonden zijn, iets wat uitgevers overigens met opzet in hun methoden verwerken om te zorgen voor de wens om die regelmatig te vervangen.

Verder is het zo dat docenten een vakbudget hebben waarmee ze bovenop geld voor het onderhoud voor hun bekwaamheid ook geld krijgen voor de aanschaf van extra lesmateriaal.

Het curriculum dat via Workbook behandeld wordt is immers het kerncurriculum en kan naar wens door docenten aangevuld worden.

Voor wat het fout rekenen van goede antwoorden betreft: Dit speelt uitsluitend bij antwoorden op open vragen en dat werkt niet anders in Workbook dan in vergelijkbare systemen van didactische uitgeverijen. Ook in commerciële producten waarbij het werkboek een online variant heeft komt het voor dat goede antwoorden op open vragen ten onrechte fout gerekend worden. Het punt is natuurlijk dat dit die systemen nog niet ineffectief maakt. Workbook heeft daarbij een groot voordeel op de systemen van uitgeverijen, doordat het in eigen beheer is. Dat betekent dat docenten ook zelf verbeteringen kunnen aanbrengen in welke antwoorden het systeem wel of niet goed rekent.

Bovendien: Al worden er soms goede antwoorden fout gerekend, dat nadeel weegt bij lange na niet op tegen de voordelen. Naast dat het de docent tijd scheelt omdat hij minder (huis)werk hoeft na te kijken – tijd die hij aan extra begeleiding en instructie kan besteden, kan met Workbook veel beter geborgd worden dat leerlingen hun schoolwerk ook daadwerkelijk en op tijd maken en bovendien dat ze leerstof ook daadwerkelijk doornemen en leren. Het wordt natuurlijk eentonig, maar die voordelen blijken uit de uitstekende resultaten die de SvPO halen.

Een fout gerekend antwoord is ook niet het einde van het verhaal. Docenten hebben namelijk de mogelijkheid om de antwoorden van leerlingen ook nog zelf te bekijken. Als een leerling een serieuze poging tot een goed antwoord doet en deze toch niet wordt goed gekeurd door Workbook, kan hij een vinkje zetten om de docent er op te attenderen dat het antwoord naar zijn idee ten onrechte niet wordt goedgekeurd danwel dat hij niet begrijpt waarom het wordt afgekeurd. De docent kan vervolgens de vraag en het antwoord bekijken en terugkoppeling geven. Niet alleen kan dit via het systeem. Het kan natuurlijk ook 'live'. Het is precies de reden waarom wij graag het 'huiswerk' op school laten maken: Daar hebben leerlingen hun docenten bij de hand en kunnen ze hen vragen stellen.

OP4 Extra ondersteuning

Afstemming instructie op behoeften groepen of individuele leerlingen

U stelt dat u in geen van de lesdelen die u heeft bijgewoond gezien heeft dat sprake is van de afstemming van de instructie op individuele behoeften.

Als u deze vraag onderzoekt, dan zult u om te beginnen moeten vaststellen of er voor wat betreft het onderwerp dat in het betreffende lesdeel behandeld werd, er verschillen zijn in individuele behoeften. Dat heeft u niet vastgesteld, u neemt het slechts aan. En die aanname is niet terecht.

SvPO heeft in ieder leerjaar maximaal 80 leerlingen. Op andere scholen zouden deze leerlingen verdeeld worden over 3 groepen – waarschijnlijk een Mavo-, Havo- en een Vwo-groep. Bij SvPO worden ze verdeeld over 5 groepen. Door het grotere aantal groepen ontstaat een fijnmaziger indeling. Wat voor groepen er samengesteld worden hangt af van de kenmerken van de instromende leerlingen. In Utrecht waren er bijvoorbeeld in de eerste lichting relatief meer leerlingen met een Mavo basisschooladvies dan op onze andere scholen. Laten we echter voor de eenvoud stellen dat de 5 groepen bestaan uit: Vwo, Havo/Vwo, Havo, Mavo/Havo en Mavo.

Het effect van een fijnmaziger indeling is dat binnen iedere groep de afwijking van het gemiddelde niveau kleiner is. Dit is doelbewust beleid van SvPO omdat het klassikaal onderwijs faciliteert. En juist dat klassikale onderwijs is zeer effectief en efficiënt. De fijnmaziger indeling is dan ook een belangrijk ingrediënt voor het hoe en waarom van onze kleine klassen.

Aanpalend hebben we verschillende maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de afwijkingen van het gemiddelde van de klas beperkt blijven. Ten eerste delen we de groepen regelmatig opnieuw in zodat de groepen met de ontwikkelingen van leerlingen meebewegen. Ten tweede hebben we de extra verlofdagen gekoppeld aan de voortgang van leerlingen. Alleen wie bij is met het werk of voor loopt kan verlofdagen (feitelijk: roostervrije dagen) aanvragen. Het effect daarvan is dat de trage leerlingen in een klas meer lestijd hebben dan de snellere leerlingen. Dat effect lijkt bescheiden, maar de anderhalve week die opgenomen kan worden omvat meer dan 4% van de effectieve lestijd per jaar. Dat zijn precies de percentages waarmee afwijkingen van het gemiddelde gedempt worden. Ten derde is er de aandacht voor achterstanden, waardoor voorkomen wordt dat leerlingen onder het gemiddelde van de rest van de klas terecht komen.

De kleine klassen, fijnmazige indeling en aanpalende maatregelen zorgen voor wat wij 'coherente klassen' noemen. Die zijn er als gezegd op gericht om klassikaal onderwijs zoveel als mogelijk te faciliteren. In deze klassen is slechts in zeer beperkte mate sprake van verschillende groepen of individuele leerlingen die op een afwijkend niveau zitten. Dat maakt de noodzaak tot differentiatie binnen de klas zeer beperkt.

Kort door de bocht samengevat: Differentiatie vindt plaats tussen de klassen, niet binnen de klassen. Dit is één van de peilers van het persoonlijk onderwijs.

U haalt enkele docenten aan dat er maar weinig gedifferentieerd zou kunnen worden omdat 'SvPO-beleid is dat alle opdrachten gemaakt worden en dat die op Havo/Vwo-niveau zijn'. Leerlingen zouden ook stellen dat 'vanwege het Workbook-systeem docenten maar weinig rekening kunnen houden met de leerlingen.'

Het klopt zoals al eerder gezegd dat uit onze data blijkt dat het maken van veel meters cruciaal is voor een optimale ontwikkeling van leerlingen. De algemene 'klacht' als zou er hard gewerkt moeten worden klopt in die zin: Ja, er moet behoorlijk hard gewerkt worden en dat is met een goede reden. We accepteren daarom niet dat docenten op eigen houtje opdrachten overslaan.

Het klopt echter niet dat iedereen alle opdrachten moet maken. Workbook is een stuk subtieler dan dat. En het klopt ook niet dat alle opdrachten op Havo/Vwo-niveau zijn. Het systeem differentieert naar het niveau van de leerlingen. Wat enkele docenten daarover beweren doet er weinig toe. Het zijn meningen waarvan u kunt weten dat het waarheidsgehalte mogelijk beperkt is en waar u daarom niet zomaar conclusies uit kunt trekken. Ten eerste niet omdat de meeste van deze docenten pas een paar maanden aan het werk waren toen u op bezoek kwam. Dat zij nog niet alle *ins en outs* van het systeem kennen en begrijpen belemmert hun functioneren niet en het is voor de school dan ook geen prioriteit om dat in detail uit te leggen. Het is iets dat hen gaandeweg duidelijker wordt. Ten tweede weet u dat tijdens uw bezoek er medewerkers waren die mogelijk geen waarheidsgetrouwe verklaringen aan u zouden afgeven. Ze waren gecommitteerd aan een actiegroep die aangekondigd had de school zwart te maken in de media en tegenover de inspectie. Dat zou u extra kritisch moeten maken en om wederhoor moeten doen vragen.

Alle zorg als basisondersteuning

U stelt verder ten onrechte dat de school in het ondersteuningsprofiel niet duidelijk maakt wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke extra voorzieningen de school kan bieden boven het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning (p.27).

Ten eerste is er geen sprake van een door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning. Het zijn immers de scholen zelf die vastleggen wat zij aan basisondersteuning bieden. Het is niet aan het Swv om dat te doen.

Ten tweede heeft SvPO de zorg zo ingericht dat alle ondersteuning op school als basisondersteuning wordt geboden. De gedachte is dat iedere leerling zoveel mogelijk zorg en ondersteuning verdient en dat die zorg dus ook aan alle leerlingen geboden wordt. Bovendien zorgt deze opzet ervoor dat heel veel leerlingen 'gewoon' mee kunnen komen. Er wordt zoveel mogelijk zorg standaard geboden. Een typisch voorbeeld is dat er nagenoeg geen lessen uitvallen, er geen tussenuren zijn en het rooster vrijwel nooit wijzigt. Dat is voor kinderen met autisme erg prettig, terwijl het voor alle andere kinderen niet bezwaarlijk is. Waarom zouden we het dan niet standaard bieden?

Heel veel andere scholen hebben een kleine klas speciaal voor zorgleerlingen. Wie de zorgprofielen van scholen doorleest ziet deze voorziening vaak voorbij komen. Maar een kleine klas is niet alleen voor zorgleerlingen prettig. Het is voor alle leerlingen een uitkomst. Dus bieden wij het standaard.

Een ander voorbeeld is dat we de inrichting van systemen soms adaptief hebben ingesteld. Zodra een leerling een dyslexie-indicatie heeft, werkt het Workbook adaptiever voor deze leerling. Daar hoeft verder niets voor gedaan te worden – geen bureaucratische rimram doorlopen te worden – het gebeurt gewoon.

Deze opzet is een legitieme en (wettelijk) toegestane keuze. Alleen in gevallen dat de zorgvraag de ruime basisondersteuning te boven gaat moet dan nog een beroep op het Swv worden gedaan voor een plek in het speciaal onderwijs. Daarnaast kan een beroep worden gedaan voor diagnose, eventueel bij het ODPC.

Dat alle zorg als basisondersteuning wordt geboden impliceert dat in het ondersteuningsprofiel aangegeven staat dat er geen extra zorg bovenop de ruime basisondersteuning is. Dat is geen tekortkoming in het profiel zoals u meent, maar een bewuste en legitieme keuze.

U stelt ook op p.25 ten onrechte dat het "ontbreekt aan een OPP voor leerlingen die dat nodig hebben." Een OPP moet worden opgesteld als er beroep gedaan moet worden op extra zorg. Als gezegd is nu net de essentie van ons zorgbeleid dat zorg geen extra is maar basis. Dat er geen beroep wordt gedaan op extra en er dus geen OPP opgesteld hoeft te worden is daarmee een tautologie.

De uitzondering op deze regel is wanneer er een beroep gedaan wordt op het Swv voor diagnose of analyse, zoals op het ODPC en eventueel plaatsing in het speciaal onderwijs. In dat geval moet wel een OPP opgesteld worden. Voor [REDACTED], de leerling die bij het ODPC voor nader onderzoek is ondergebracht, is dan ook inderdaad een OPP opgesteld door de school. Dat u daarover op p.28 dan opmerkt dat in dat OPP geen doelen zijn genoemd

waaraan gewerkt gaat worden is dan in die zin weer onterecht dat opname in het ODPC nu juist bedoeld is om te onderzoeken of de haalbare doelen (gewoon Vwo halen) gewijzigd moeten worden, gegeven het gedrag van de leerling.

Goede resultaten met de geboden basisondersteuning

U citeert een docent die stelt dat 'het aannamebeleid niet goed is' omdat er teveel leerlingen zouden zijn die extra zorg nodig hebben.

We distantiëren ons van deze opmerking. Er kan uiteraard geen sprake van zijn dat er een aannamebeleid gevoerd zou worden gericht op het beperken van het aantal zorgleerlingen.

Overigens is het goed dat u als inspectie nu eens te horen krijgt dat onze scholen geen selectie bij de poort betrachten – iets waar SvPO regelmatig van beticht is. Het is eerder zo dat er relatief meer zorgleerlingen bij SvPO aan zullen kloppen gelet op de zeer ruimhartige basisondersteuning. Er is reeds gemeld dat de opstroom uitstekend is. Die prestatie is ook nog eens geleverd ondanks dat bij die eerste lichting inderdaad een behoorlijk aantal zorgleerlingen zat. Liefst 17% heeft een zwaardere (meervoudige) zorgindicatie en 12% heeft een lichtere zorgindicatie (adhd, dyslexie). Hoewel de inspectie geen idee heeft wat het gemiddelde percentage zorgleerlingen op middelbare scholen is, is zonder meer duidelijk dat het percentage bij SvPO Utrecht in elk geval bij de eerste lichting aanzienlijk is.

Des te misselijker is het dat inspectie een conceptrapport produceert waarin op onjuiste gronden een negatief oordeel over de school wordt geveld. De inspectie heeft zich daarbij laten misleiden door enkele ouders en een enkele docent die hadden besloten de school zwart te maken. Dat zou de inspectie volgens deze ouders zelfs gewillig hebben gedaan, omdat zij op zoek zou zijn naar munitie voor het hoger beroep tegen andere scholen. Dit terwijl SvPO Utrecht een uitzonderlijke prestatie realiseert met zoveel zorgleerlingen en daarvoor niets anders verdient dan alle lof van de wereld.

Dat enkele docenten hierover een andere mening hebben doet hier niets aan af. Een docent merkt op dat de school geen 'extra zorg' heeft. Dat klopt. Het is invoelbaar dat docenten het zwaar vinden om de zorgleerlingen te accommoderen gelet op het relatief hoge percentage daarvan bij vooral de eerste lichting leerlingen. Dat docenten ontlast zouden willen worden is begrijpelijk. Maar het is niet hoe de zorg bij SvPO is ingericht. Daar wordt op docenten een groter beroep gedaan. En dat is alleszins terecht gelet op de kleine klassen en het relatief kleine aantal leerlingen dat ze onder hun goede hebben. Persoonlijk onderwijs biedt niet alleen maar voordelen aan docenten. Kleine klassen zijn fijn voor docenten. Daar staat echter tegenover dat ze een grotere rol spelen bij de zorg. Dat dit concept uitstekend werkt, blijkt uit de goede resultaten.

U merkt daarover in het rapport op dat u nog geen oordeel kunt vellen over de resultaten omdat er nog geen eindexamens zijn geweest. Nu zegt opstroom op zich al het nodige en doorstroom onderbouw eveneens. U kunt er bovendien niet aan voorbijgaan dat de resultaten van twee identieke scholen elders in het land, met hetzelfde curriculum, hetzelfde rooster, dezelfde ict, hetzelfde onderwijsconcept, onder dezelfde directie en met hetzelfde bestuur, uitstekend zijn. In Utrecht zijn de resultaten over de eerste twee jaren in lijn met de resultaten op die andere scholen. Er is alle reden om dit in uw overwegingen te betrekken.

De tien door inspectie onderzochte casussen tonen het succesvolle zorgbeleid aan

U stelt op p.26: "De inspectie heeft van tien leerlingen dossiers opgevraagd waarbij er vermoedens waren van een extra ondersteuningsbehoefte. Uit analyse van de dossiers blijkt

dat een groot deel van die tien leerlingen (ernstig) problematisch gedrag vertoont. Het gaat zowel om internaliserende als externaliserende problemen.” U stelt voorts dat er voor deze leerlingen geen aanpassing van het aanbod is geweest en geen extra begeleiding of ondersteuning – terwijl, zo stipuleert u, dat wel nodig zou zijn geweest.

Het is natuurlijk nogal wonderlijk dat u op basis van een ‘analyse van dossiers’ eventjes meent te kunnen concluderen dat die leerlingen ‘ernstig problematisch gedrag’ vertonen en dat het ‘zowel om internaliserende als externaliserende problemen’ gaat. De dossiers die u heeft ‘geanalyseerd’ zijn namelijk vrij summier: Ze passen op 1 of 2 A4’tjes. Uit die informatie kunt u zulke vergaande conclusies helemaal niet trekken. Daarvoor zou u deze leerlingen gedurende langere tijd moet diagnosticeren.

In Bijlage 4 lopen we de 10 casussen één voor één langs, met inmiddels de informatie over de afloop van het schooljaar en het vervolg in het derde leerjaar. Wat helder is, dat is dat het hier stuk voor stuk gaat om leerlingen met een verhoogde zorgbehoefte. Ieder van deze leerlingen heeft niettemin het volgende leerjaar gehaald, op het niveau van het basisschooladvies of daarboven (alleen [REDACTED] is nog niet zeker omdat de uitkomst van het ODPC nog niet gegeven is).

U kunt gelet op deze resultaten niet beweren dat deze leerlingen onvoldoende zorg en ondersteuning hebben gehad. Als gezegd biedt de school alle zorg als basisondersteuning aan. Van extra ondersteuning hoeft geen sprake te zijn en de resultaten tonen aan dat die basisondersteuning in vrijwel alle gevallen ruimschoots voldoende was. Dat u de school niettemin verwijt “in onvoldoende mate en te laat externe partijen” te betrekken (p.25) is dan ook onterecht. Er is geen verplichting om externe partijen te betrekken. De school kan dat doen als zij zelf onvoldoende zorg kan bieden. Daar is echter geen sprake van, zo laten de resultaten zien die de zorgleerlingen behalen.

Uw voorstelling van wat de school zelf voor de zorgleerlingen doet, is een karikatuur en dat verklaart ook uw conclusie. U stelt:

“Doorgaans is de interventie: leerlingen aanspreken op het gedrag, contact met ouders, sancties, zoals het verwijderen uit de les, het schorsen van school of het ontzeggen van deelname aan activiteiten en excursies.”

U vergeet de andere ‘interventies’, zoals de kleine klassen, vaste roosters, ruime onderwijstijd, altijd in de aula aanwezige docenten, weinig huiswerk, enz. U kunt niet stellen dat omdat de school deze voorzieningen aan alle leerlingen biedt, het niet vermeld hoeft te worden bij de zorgleerlingen. Dit zijn stuk voor stuk zeer belangrijke en zeer effectieve ‘interventies’.

Het ontzeggen van deelname aan activiteiten en excursies is onwaar en hebt u vernomen van de actiegroep die de school zwart wil maken zonder dat u wederhoor hebt gevraagd. U heeft geen enkele aanwijzing dat daadwerkelijk een ontzegging heeft plaatsgevonden. Het is een opmerking die u mogelijk heeft overgeschreven van de lijst van issues die de MR had aangedragen en die de MR aan u heeft doorspeeld, zonder de uitgebreide reactie van het bestuur daar aan toe te voegen. Omdat u weet dat die reactie bestaat is het onbegrijpelijk dat u niet naar die reactie hebt gevraagd. We voegen die hier als bijlage 2 en 3 toe.

U stelt voorts dat van de 10 casussen er slechts in één geval sprake zou zijn geweest van aanpassing van lesaanbod, ondersteuning of begeleiding. Ook los van de bovengenoemde

standaard aanwezige voorzieningen zijn er wel degelijk ook nog aanvullende aanpassingen geweest. Het aanbod van lesstof is namelijk wel degelijk variabel, afhankelijk van of een leerling bepaalde indicaties heeft. Ook wordt bij toetsing rekening gehouden met indicaties. Voorts is een belangrijke ingreep de samenstelling van de klassen te wijzigen. Docenten dienen per klas rekening te houden met het tempo en niveau, waardoor de overplaatsing van een leerling van de ene klas naar de andere een aanzienlijke aanpassing van het aanbod met zich mee kan brengen.

U stelt dat de school "In een enkel geval aan geeft dat wanneer het gedrag niet verandert de ouders een andere school moeten zoeken. Het probleem wordt daarmee eenzijdig bij de leerling en/of ouders belegd."

Waar het in dit geval om gaat is dat ouders categorisch medewerking en instemming weigeren aan het inschakelen van externe hulp. Als dat het zoeken van oplossingen onmogelijk maakt kan de schoolleider niet anders dan ouders duidelijk maken dat hun kind niet verder kan op deze school. Dit is een volstrekt legitieme druk gelet op de ernst van de problemen van dit geval. Er is geen sprake van dat het probleem eenzijdig bij de leerling en/of de ouders wordt belegd. Wat wel zo is, is dat zowel leerling als ouders in dit geval een zeer groot eigen aandeel in de problemen hebben en tegelijkertijd het inschakelen van externe expertise blokkeren. Dat was onhoudbaar. Uiteindelijk hebben ouders alsnog ingestemd om deze hulp in te schakelen.

Wel degelijk externe hulp ingeschakeld waar nodig voor passend onderwijs

U concludeert "op grond van de 10 dossiers dat de school, ondanks het soms zeer problematische gedrag van leerlingen, in onvoldoende mate partijen betreft zoals leerplicht, een jeugdverpleegkundige of schoolarts een gezinswerker van het VO-team (maatschappelijk werk) of een begeleider passend onderwijs vanuit het samenwerkingsverband."

Als gezegd kunt u dat gezien de resultaten niet stellen, omdat de school haar verantwoordelijkheid voor passend onderwijs geheel waar maakt. Een school hoeft namelijk geen externe expertise in te schakelen als zij zelf het onderwijs passend weet te maken. U lijkt echter een veel verdergaande verantwoordelijkheid bij de school neer te leggen, namelijk dat de school ook hulp moet bieden bij situaties die geen gevolgen hebben voor het onderwijs.

Dat is niet terecht en er is ook geen wettelijke basis voor deze opvatting. Er is een grens aan de verantwoordelijkheid van een school. Die moet zorgen voor passend onderwijs en als dat niet lukt er alles aan doen om dat wel mogelijk te maken. Als echter het onderwijs passend is, dan is het niet zo dat de school zich ook nog moet bezig houden met bijvoorbeeld een moeilijke thuissituatie. Een moeilijke thuissituatie is zelf vaak niet op te lossen omdat dit buiten het bereik van de school of van hulpverleners ligt. In die gevallen is het van belang het onderwijs zo in te richten dat het ondanks de thuissituatie goed verloopt. Bijvoorbeeld door weinig huiswerk mee te geven, veel rust op school te creëren, een mentor en vertrouwenspersoon toe te wijzen die altijd op school is als de leerling er is, enz. SvPO Utrecht is daar in vrijwel alle gevallen uitstekend in geslaagd.

Verder kunt u op grond van de bestudeerde dossiers onmogelijk concluderen dat de school de expertise of hulp die u noemt had moeten inschakelen. Dat is een oordeel dat u niet even op basis van een dossier kunt vellen. Daar komt bij dat de school wel degelijk waar dat nodig was externe hulp ingeschakeld heeft. Het betreft dan echter vaak hulp van buiten de

onderwijssector – en van buiten het samenwerkingsverband. Zoals betoogd geeft de school dat passend onderwijs al en is het zelden nodig om extra hulp in te schakelen voor de onderwijsprocessen. Wel echter is in diverse gevallen hulp aangeroepen van de huisarts, gezinshulp, opvoedingspoli of psycholoog. De insteek die we daarbij kiezen is om met de ouders op zoek te gaan naar wat er voor de thuissituatie of de persoonlijke ontwikkeling van de leerling gedaan kan worden. Uiteraard zijn de mogelijkheden wel afhankelijk van de medewerking van ouders in die gevallen. Op het moment van schrijven van deze reactie heeft 14% van de leerlingen extra externe hulp of trainingen.

In de casussen die u bestudeerd heeft ziet u dit ook terugkomen. [REDACTED] bijvoorbeeld haalt zelf voldoende resultaten en ofschoon hij provocerende opmerkingen maakt, vormt hij geen belemmering voor de resultaten of risico voor de veiligheid van andere leerlingen. Dat docenten het nodige met hem te stellen hebben klopt, maar er was afgelopen schooljaar geen sprake van dat wij hem geen passend onderwijs boden. Dat neemt niet weg dat [REDACTED] wel degelijk hulp behoeft, maar dat is geen hulp in het kader van passend onderwijs, maar hulp in het kader van opvoeding en emotionele ontwikkeling. Daarvoor is met ouders de opvoedpoli aangezocht en is met ouders besloten om een psychiater in te schakelen.

Een ander voorbeeld is [REDACTED]. Zijn schoolresultaten zijn goed en hij beïnvloedt de resultaten of veiligheid van andere leerlingen niet ten nadele. [REDACTED] heeft veel baat bij de heldere structuur van de school en de kleine klassen. Het onderwijs op school is zeer goed passend en vormt geen aanleiding om bij het samenwerkingsverband aan te kloppen. Wel krijgt [REDACTED] na een doorverwijzing een sociale vaardigheidstraining zodat hij zich in sociaal opzicht kan versterken.

Een derde voorbeeld van het inschakelen van externe hulp is [REDACTED]. [REDACTED] en er is over haar intensief contact geweest met zowel leerplicht als het samenwerkingsverband – in [REDACTED] wel te verstaan, omdat ze daar woont. Via het samenwerkingsverband [REDACTED] is er voor gezorgd dat zij naar een school voor speciaal onderwijs kon gaan.

Hoeveel last mogen anderen hebben van zorgleerlingen?

U stelt evenwel dat misschien deze leerlingen zelf wel afdoende ondersteuning krijgen, maar dat “andere leerlingen en docenten veel last hebben” van het gedrag van deze leerlingen.

Dat docenten mogelijk veel last hebben nemen we ter kennisgeving aan: Dat is hun baan. U citeert drie docenten die onder meer verklaren dat ‘veel leerlingen veel gedragsproblemen’ hebben en dat de docenten ‘echte problemen bijna niet aan kunnen’. Het zijn stuk voor stuk begrijpelijke opmerkingen vanuit het perspectief van docenten. Ze hebben veel werk aan zorgleerlingen. Daar gaat de ene docent evenwel beter mee om dan de andere. Eén docent ging er dermate slecht mee om dat de schoolleider besloot om al in februari het mentoraat van hem over te nemen en duidelijk te maken dat zijn contract einde van het schooljaar niet verlengd zou worden. Bij een andere docent besloot de schoolleider om in de sollicitatieprocedure voor het volgende leerjaar 3 te bezien of er ook betere vervangende kandidaten waren (‘doorselecteren’). Dat deze docenten het moeilijk vinden om te gaan met zorgleerlingen laat onverlet dat de resultaten met deze leerlingen overduidelijk laten zien dat de zorgstructuur van de school wel degelijk goed functioneert.

Dat andere leerlingen last kunnen hebben van zorgleerlingen is daarentegen wel een aandachtspunt. We komen hiermee op een principiële kwestie en een belangrijke maatschappelijke vraag.

De reden dat we er bij SvPO voor kiezen om alle zorg in het basispakket te bieden in kleine klassen is dat we een inclusieve school willen zijn. Niet alle kinderen zijn om door een ringetje te halen. We hebben in Utrecht, zeker bij de eerste lichting, relatief veel kinderen met een grotere zorgbehoefte. Kinderen met een problematische thuissituatie en/of met sociaal-psychologische aandoeningen.

De Wet passend onderwijs maakt duidelijk dat de politiek ervoor kiest om kinderen zoveel mogelijk onderwijs te bieden op reguliere scholen en hen niet 'weg te stoppen' op scholen voor speciaal onderwijs. Wij zijn het daar ten zeerste mee eens. Een inclusieve samenleving begint bij een inclusieve school. Dat klinkt mooi op het abstracte niveau, maar de werkelijkheid is weerbarstiger. Want daar komen we met de handen in de modder en moeten er keuzes gemaakt worden tussen enerzijds het handhaven van een zorgleerling op school en anderzijds de belangen van de andere leerlingen die hinder ondervinden van die zorgleerling. Het is een nog scherpere variant van het morele dilemma dat we ook kennen bij reclassering: Hoeveel last of risico mag de samenleving daarvan hebben?

Een interessant stuk recentelijk in De Volkskrant stipt de kwestie aan:

“Maar eerst moeten we vragen stellen over de context waarbinnen wij eigenschappen een stoomis noemen. Wat is de wisselwerking tussen schoolsystemen en het gedrag van kinderen? Mogen financiële factoren een rol spelen bij het diagnosticeren en behandelen van kinderen (kleinere klassen zijn duurder dan medicatie voor enkele kinderen)? Wanneer is een kind te storend voor andere kinderen?”

Hulst e.a., Volkskrant, 22 september 2019, “We moeten over adhd een open debat voeren”

Het is altijd zoeken naar de balans. In Utrecht zijn er meerdere leerlingen met zorgindicaties die gedrag met zich meebrengen waar andere leerlingen last van zullen hebben. Het is een onontkoombaar gevolg van het streven naar inclusiviteit. Er zijn echter twee objectieve grenzen.

Ten eerste is het tot daar aan toe dat bijvoorbeeld de leerling met Tourette op school soms een moment van onrust in de klas veroorzaakt, als het maar niet zo is dat andere leerlingen er zodanige hinder van ondervinden dat hun onderwijsresultaten er op achteruit gaan. Gelet op de prima resultaten die leerlingen behalen wordt die grens overduidelijk niet overschreden.

Ten tweede mogen er geen onverantwoorde risico's genomen worden met de sociale veiligheid van de andere leerlingen. Dat is wat anders dan dat de sociale veiligheid onder geen beding aangetast mag worden. Dat zou maar op één manier kunnen, namelijk het risico tot nul reduceren door iedere zorgleerling met een aandoening die mogelijk tot overlast kan leiden naar het speciaal onderwijs te verwijzen.

Veel waarnemingen van incidenten of veel incidenten?

U stelt dat er veel incidenten zijn op de school en dat u dit concludeert uit gesprekken met docenten en uit de administratie van de school. Uw stelling klopt om een aantal redenen niet.

Wat u niet in de overweging betreft is dat dit een school is met slechts 156 leerlingen, klassen van 16 leerlingen en met docenten die niet in een aparte docentenkamer zitten maar gewoon in de aula. Dat betekent dat de kans dat iets aan de waarneming van docenten

onttrokken wordt veel kleiner is dan op een gemiddelde school. Bijgevolg zijn er bij SvPO Utrecht meer waarnemingen van incidenten, maar impliceert dat op zichzelf nog niet dat er ook relatief veel incidenten zijn.

Dat er veel waarnemingen zijn, is op onze andere andere scholen voor persoonlijk onderwijs niet anders. Maar net als op die andere SvPO-scholen blijkt uit de uitkomsten van de veiligheidsmonitor dat de sociale veiligheid van leerlingen goed op orde is. In schooljaar 2018/19 is de veiligheidsmonitor nota bene tweemaal afgenomen omdat de eerste maal te vroeg (oktober) was afgenomen om te kunnen vergelijken met de landelijke uitkomsten die op Scholenopdekaart gepubliceerd worden. Dat neemt niet weg dat zowel de in oktober afgenomen meting als de meting die daarna is gehouden een positieve uitkomst liet zien waar het de sociale veiligheid betrof. Dat overtuigd het bestuur in de opvatting dat het vinden van de balans tussen inclusiviteit en veiligheid in het algemeen goed gevonden is door de schoolleiding.

Het lijkt er ook op dat u de onderwijskundige aantekeningen (OKR) slechts steekproefsgewijs heeft doorgenomen en dat u daarbij bovendien geen aselechte steekproef heeft getrokken maar u hebt geconcentreerd op leerlingen waarvan u bekend is dat er meer mee aan de hand is. Dan is het logisch dat daar ook meer incidenten bij plaatsvinden, maar het levert geen representatief beeld van de situatie op school en het daadwerkelijke aantal incidenten.

Verder lijkt u geen onderscheid te hebben gemaakt naar incidenten per schooljaar. U heeft alle issues over ruim anderhalf jaar bij elkaar genomen. Dat maakt uiteraard nogal wat uit voor het beeld en voor de vraag hoe representatief uw inventarisatie op p.31 van het rapport is voor de situatie en sfeer op school. Het is bovendien zeer waarschijnlijk dat u incidenten 'dubbel' heeft geteld. Incidenten waar meer leerlingen bij betrokken zijn worden namelijk in het OKR bij elk van hen geregistreerd.

Tenslotte lijkt het er op dat u ook incidenten die op de basisschool hebben plaatsgevonden en die bij de onderwijskundige aantekeningen zijn opgenomen als achtergrondinformatie heeft meegenomen in uw inventarisatie.

Hieronder volgt de inventarisatie van alle geregistreerde incidenten op school gedurende de twee schooljaren 2017/18 en 2018/19:

- Uit raam geklommen 4x
- Inbraak (poging) in computersysteem 2x
- Anderen aanzetten tot ernstig wangedrag 5x (waarvan [REDACTED] 5)
- Ordeverstoring tijdens de les. 291x (waarvan gericht tegen docent: 46)
- Duwen/trekken 14x
- Eten in de klas 2x
- Dreigen 6x (waarvan [REDACTED] 4)
- Vuurwerk 2x
- Vechten 23x (waarvan [REDACTED] 7)
- Opzettelijk schade toegebracht aan spullen ander 43x (waarvan [REDACTED] 18)
- Pesterij enkelvoudig 34x
- Pesterij herhaaldelijk 12x

[REDACTED]
Wat om te beginnen opvalt is dat van de ernstige incidenten er veel veroorzaakt zijn door één leerling. Het uitlokken van wangedrag bij anderen is volledig op het conto van deze ene

leerling te schrijven, zijn aandeel in de schadegevallen is 42% en degene die naar wat u noemt een 'brand op school' heeft veroorzaakt was [REDACTED]. Dat betekent dat 3 van de 8 concrete veiligheidskwesaties die u noteert in belangrijke mate of geheel op één enkele leerling betrekking hebben.

Het is buitengewoon vreemd als u een school in zo'n sterke mate op één leerling afrekent. We hebben met deze leerling zeer veel te stellen gehad, maar het is beslist onwaar dat wij niet alles in het werk hebben gesteld om daar hulp bij te zoeken. Dat is echter bijzonder lastig als ouders daar niet aan willen meewerken danwel geen toestemming willen geven.

U stelt dat er 'een brand binnen school is veroorzaakt'. Dat is niet waar. [REDACTED] heeft enkele papieren in de prullenbak op het toilet aangestoken. Van enig brandgevaar was geen sprake. Wel was het zo dat in de optelsom van gedragingen dit de bekende druppel was en dat niet uit te sluiten valt dat deze leerling niet teruggeschrokken zou zijn om daadwerkelijk brand te stichten. Om die reden, en om druk te zetten op ouders om eindelijk wel mee te werken, heeft de schoolleider het voorval als 'brandstichting' gekwalificeerd. U kunt die kwalificatie echter niet in uw rapport overnemen.

Zelfs na dit voorval wilden ouders nog niet meewerken, waarna de schoolleider tegenover hen heeft gesteld dat hij in dat geval een willekeurige andere school ging zoeken of dat zij dat zelf moesten doen. De schoolleider heeft toen met het Swv een plaatsing op het ODPC bewerkstelligd. Voorlopige conclusie van ODPC is dat deze leerling niet in het regulier voortgezet onderwijs had kunnen zitten.

Dat laatste roept uiteraard wel vragen op over de informatie die van de basisschool is verkregen. Daar zijn geen indicaties van binnen gekomen en dat is er in belangrijke mate debet aan geweest dat pas relatief laat het ODPC in beeld is gekomen.

Aantal incidenten opvallend klein, zeker gelet op percentage jongens van 63%

U stelt dat er 'veel' incidenten zijn. Dat kunt u echter helemaal niet beweren, omdat u geen enkel vergelijkingsmateriaal heeft. Hier wrekt zich als wel vaker dat de inspectie geen data heeft over de ontwikkeling van leerlingen landelijk. In dit geval gaat het om de vraag hoeveel sociale veiligheidsincidenten zich gemiddeld op scholen voordoen. Doordat u niet weet hoeveel dat gemiddeld is, kunt u helemaal niet stellen dat het er op deze school 'veel' zijn.

Er zijn 291 ordeverstoringen geregistreerd tijdens de lessen over een periode van twee jaar. Het eerste jaar betrof dat één lichting, het tweede jaar betrof het twee lichtingen. Jaarlijks gaat het per lichting (of ook wel: leerjaar) dus om 97 ordeverstoringen. Dat zijn er 1,2 per leerling per jaar. Dat is niet veel, maar opvallend weinig.

Te meer omdat er in deze lichtingen relatief veel zorgleerlingen zaten en daar meer incidenten bij verwacht mogen worden.

Ten tweede omdat zoals gezegd de kans dat een incident wordt opgemerkt op een kleinschalige school groter is.

Ten derde omdat 63% van de leerlingen een jongen is en jongens aanmerkelijk vaker bij dit soort incidenten betrokken zijn dan meisjes. Van de geregistreerde incidenten staat liefst 91% op het conto van de jongens. Dat betekent dat als de school een normale 50/50 verdeling van jongens/meisjes had gehad, het aantal incidenten 16% lager zou zijn.

Het kan goed zijn dat ouders van jongens eerder voor deze school kiezen. Jongens zijn nogal eens de dupe van onderwijsvernieuwingen op andere scholen. Wil nu de onderwijsinspectie dit schooltype de das om doen omdat de sfeer op deze school fysieker is dan zij met een andere meisjes/jongens verhouding zou zijn geweest?

De conclusie kan niet anders zijn dan dat het veiligheidsbeleid van de school succesvol is.

Onbekend signaal afdeling leerplicht

U stelt dat er een signaal van de afdeling leerplicht is geweest in het eerste jaar dat de school in Utrecht actief was. De samenwerking van de 'ketenpartners' zou moeizaam zijn geweest. Omdat u niet aangeeft om welke casus dit gaat, maakt u wederhoor onmogelijk.

Omdat het duidelijk een beschuldiging betreft, aangezien u er een negatief oordeel over de school aan verbindt, kan het niet zo zijn dat u de school niet kans geeft om verweer te voeren. Er is ook geen enkel reden waarom u dit niet zou doen. De privacy van personen wordt er niet mee geschaad, daar aangenomen moet worden dat de school de informatie over de casus heeft – maar zich er alleen niet van bewust is dat sprake zou zijn van een moeizame samenwerking.

U dient de school te melden wat de inhoud van dit signaal is en waar het op betrekking heeft. Zo niet, dan kunt u het niet benoemen in uw rapport en kunt u er geen negatief oordeel aan verbinden.

Evaluatie effect interventies op probleemgedrag

U stelt dat de school geen evaluaties uitvoert van interventies en van bijstellingen van interventies. Dat leidt u af uit leerlingdossiers, teamverslagen en gesprekken met leerlingen. Maar hoe denkt u uit die bronnen te kunnen halen of er wel of geen evaluaties zijn?

Er is een variëteit aan interventies die bovenop de sterke basisondersteuning wordt toegepast, waaronder:

- andere opstelling in de klas
- individuele werkplanning
- gesprekken en afspraken met ouders voor coördinatie thuis en school
- wisseling van klas met ander werktempo en stofaanbod
- inschakelen van externe hulp zoals therapie of opvoedpoli of buurtteam

U stelt dat de interventies niet geëvalueerd worden. Blijkbaar verstaat u daaronder een expliciete evaluatie waarvan u dan ook een bewijs wil aantreffen in een dossier. Maar dat is een vorm van incidentele evaluatie, terwijl een systeem van structurele evaluatie veel effectiever is.

De ontwikkeling van leerlingen wordt zoals gezegd doorlopend op de voet gevolgd (via Workbook, cijfers op de regelmatig gehouden toetsen (die vergeleken worden met de benchmark van de andere scholen), etc.). Wat we inderdaad niet doen is bekijken of interventie A het effect X heeft bij de leerling in kwestie. We bezien of de ontwikkeling van de leerling ten goede keert. Zo niet, dan worden er andere interventies toegepast.

U stelt echter: "Op grond van de beschrijvingen in de dossiers en teamverslagen concludeert de inspectie dat het probleemgedrag aanhoudt, of zelfs verergert."

Dat er sprake is van verergeren is bij geen enkele van deze leerlingen het geval en dat valt ook helemaal niet uit de dossiers af te leiden. Er is echter een fundamentele kwestie, namelijk dat het niet de vraag is of het gedrag aanhoudt, maar of de ontwikkeling van leerlingen goed is. En wel op de drie genoemde criteria: de eigen ontwikkeling, het niet belemmeren (en als het even kan, juist stimuleren) van de ontwikkeling van anderen, het niet inperken (en zo mogelijk bevorderen) van een veilig sociaal klimaat. Als aan deze voorwaarden is voldaan, doet de school zijn werk uitstekend.

In tegenstelling tot wat u beweert hoeft het 'probleemgedrag' dus niet te stoppen. Het is mooi als dat lukt, maar het is voldoende als er voor gezorgd wordt dat dit gedrag geen negatieve effecten heeft op de ontwikkeling. Heel vaak is dat het maximale wat een school kan bereiken. Er zijn leerlingen, ook onder de dossiers waar u naar verwijst, met soms zeer moeilijke privé-situaties. Er zijn ook leerlingen die kampen met structurele psychische problemen en die daarvoor bijvoorbeeld ook regelmatig een therapeut bezoeken. Het is een illusie om te denken dat school deze problemen kan oplossen, zeker niet op een termijn die voldoende is om een 'ononderbroken ontwikkeling' te garanderen zoals de wet vraagt.

Wat school in deze situaties kan doen is interventies plegen die er voor zorgen dat de ontwikkeling van leerlingen geen gevaar loopt ondanks de problemen die ze hebben. Veel interventies worden bij SvPO al standaard in de basisondersteuning ingebracht. Tot sommige wordt door docenten besloten. De evaluatie of dit werkt is er doorlopend, namelijk door de ontwikkeling van leerlingen te volgen. En gezien de prima ontwikkeling die deze leerlingen doormaken kan niet anders dan gesteld worden dat de interventies het gewenste effect hebben.

School voldoet aan WVO art. 17b lid 2

U stelt ten onrechte op p.28 dat de school niet zou voldoen aan het WVO-artikel dat bepaalt dat het bevoegd gezag ten minste eenmaal in de 4 jaar een schoolondersteuningsprofiel vaststelt.

Volgens de WVO is een schoolondersteuningsprofiel, "een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven."

Dat bij SvPO deze voorzieningen in de basisondersteuning worden geboden is hier niet mee in strijd. Als een school constateert dat er leerlingen zijn die bepaalde extra ondersteuning behoeven en ze besluit vervolgens om die ondersteuning aan alle leerlingen te bieden, dan is dat natuurlijk niet in strijd met deze bepaling in de WVO.

Precies dat hebben we bij SvPO gedaan. We bieden tal van zaken die andere scholen als 'extra' beschouwen als standaard aan, omdat we geconstateerd hebben dat ook leerlingen die geen extra ondersteuningsbehoefte hebben er wel bij varen. We nemen aan dat de inspectie dat niet wil gaan verbieden.

U stelt echter dat u niet kunt vaststellen dat dit profiel maximaal 4 jaar geleden is vastgesteld omdat er geen datum in staat en er verouderde terminologie in staat, waaronder gebruik van de term 'rugzakje' en er verwezen wordt naar data over gemiddelde aantallen zorgleerlingen op scholen uit 2012/13.

Ten eerste heeft het bestuur het profiel per definitie niet meer dan 4 jaar geleden kunnen vaststellen, omdat de stichting nog geen 4 jaar bestaat. Ten tweede is de terminologie die gebruikt wordt in de onderwijssector nog altijd veel gebezigd. Iedereen weet dat 'rugzakje' in

ambtelijke en wettelijke zin niet meer bestaat, maar in overdrachtelijke zin kan de term prima gebruikt worden en dat gebeurt ook nog regelmatig in de sector. U citeert nota bene zelf een docent die het over 'rugzakje' heeft. Voor wat betreft het gebruik van verouderde cijfers: Het gaat er in de context om dat een school voor persoonlijk onderwijs een *fair share* van zorgleerlingen heeft. Dat was in 2012 zo en dat is nog steeds zo. Het probleem is echter nog altijd dat er geen landelijke cijfers zijn, waardoor we deze percentages niet kunnen benchmarken. In die context heeft het presenteren van recentere cijfers niet zoveel zin.

U meent bovendien dat 'vast staat' dat de MR geen goedkeuring heeft verleend aan het profiel. We zijn benieuwd om van u te vernemen hoe u dit heeft 'vast gesteld'. Was dat soms door het te vragen aan degenen die de MR 'overgenomen' hadden in april 2019? De MR was net aangetreden. Is in hun periode soms het profiel vastgesteld?

U heeft helemaal niet de informatie om te kunnen stellen dat 'vast staat' dat de MR niet heeft ingestemd. Het zou u sieren om dat dan ook niet in een conceptrapport te zetten.

Waar u echter helemaal geen rekening mee houdt is dat het een nieuwe school betreft en daar altijd de kip-ei situatie ontstaat t.a.v. het kiezen van de MR en de instemming die de MR moet geven.

Een MR is er op een nieuwe school per definitie pas na de eerste schooldag. Dat is te laat om te stemmen over zaken zoals het schoolplan of het zorgprofiel. De wet schrijft voor dat die zaken tenminste geregeld zijn vanaf het moment dat de leerlingen door de schooldeur naar binnen lopen, maar in veel gevallen zelfs eerder. De schoolgids, bijvoorbeeld, bepaalt mede of ouders voor de school kiezen op de informatiedagen en kan uiteraard niet pas geschreven worden nadat hun kinderen op school zitten. Hetzelfde geldt voor het zorgprofiel. Je wil als ouder weten wat dat profiel is om te beoordelen of de school geschikt is voor jouw kind.

Praktisch gesproken kan de MR niet instemmen met deze documenten op het moment dat ze vastgesteld worden, omdat de MR dan nog niet bestaat. Formeel is de situatie zo dat op het moment dat het bestuur deze documenten moet vast stellen, er nog geen leden in de MR zijn gekozen. Het valt het bestuur ook niet te verwijten dat er geen leden voor de MR zijn, omdat ze er per definitie nog niet kunnen zijn.

U zou kunnen stellen dat iets dat er niet is, niet met iets kan instemmen. Dat zou echter betekenen dat het bestuur überhaupt geen besluiten kan nemen als zich geen leden voor de MR beschikbaar hebben gesteld. Zo zit het gelukkig niet in elkaar. In de logica is dit bekend als het principe dat uit een contradictie alles volgt. En er is hier sprake van een contradictie. Immers: iets dat er niet is, kan ook geen instemming onthouden. In dit geval is dit de betekenis die prevaleert, omdat het anders zelfs onmogelijk zou zijn om een school te starten. Er is immers nog geen MR die kan instemmen met de vaststelling van de statuten op grond waarvan de Minister toestemming geeft om van start te gaan.

Nadat het bestuur initieel documenten als de schoolgids, het profiel e.d. heeft vastgesteld, de school van start is gegaan en er een MR is aangetreden, treedt echter het onderhoud en de periodieke herziening van die documenten zich aan. Ten eerste wil dat zeggen dat de MR kan verzoeken om aanpassing van deze documenten. Dat is het eerste jaar in Utrecht niet gebeurd, maar het tweede jaar wel (er wordt momenteel gestemd over diverse voorstellen, waaronder over het zorgprofiel). Ten tweede moeten veel documenten zoals de schoolgids en het pta (beide jaarlijks), maar ook het zorgprofiel en het schoolplan (vierjaarlijks) opnieuw vastgesteld worden.

Vaak gaan die wijzigingen in de vorm van gestage aanpassingen. De schoolgids wordt bijvoorbeeld zelden van nul af aan geheel herschreven. In plaats daarvan zijn er soms wijzigingsvoorstellen. Het zijn in die zin groeidocumenten. Maar bij iedere aanpassing kan de MR goedkeuring aan het gehele document geven of onthouden.

De conclusie uit het bovenstaande is dat u de school die net van start is gegaan niet voor de voeten kunt werpen dat de MR niet zou hebben ingestemd met het zorgprofiel. Op het moment dat dit profiel moest worden vastgesteld had de MR geen leden en impliceert dit per definitie instemming. Zou u beweren dat het per definitie geen instemming impliceert, dan komt u in een onmogelijke positie in de regelmatig voorkomende gevallen dat de MR geen leden heeft of dat een geleding van de MR geen leden heeft.

Geen ontbrekend OPP

Over het OPP is al eerder opgemerkt dat dit per definitie zelden nodig is doordat alle zorg in de basisondersteuning wordt gegeven. U merkt echter op p.28 nog op dat “de problemen die een aantal leerlingen hebben en veroorzaken aannemelijk is dat (...) extra ondersteuning nodig is.”

Uit de bijlage wordt duidelijk dat deze zorgleerlingen zelf zich goed ontwikkelen. Uit de resultaten van andere leerlingen blijkt dat deze zorgleerlingen anderen niet zodanig storen in hun ontwikkeling dat die ontwikkeling in gevaar komt. En uit zowel de resultaten uit de veiligheidsmonitor als de inventarisatie van incidenten blijkt niet dat de sociale veiligheid bedreigd wordt.

Het is dan helemaal niet ‘aannemelijk’ dat extra ondersteuning bovenop alle basisondersteuning nodig was om passend onderwijs te bieden op het moment dat u de school bezocht, dat wil zeggen halverwege het tweede jaar. Alleen voor [REDACTED] was dat op dat moment wel het geval en voor hem is deze extra ondersteuning ook gezocht. Uiteraard is niet uitgesloten dat nog voor andere leerlingen vergelijkbare ondersteuning gezocht wordt.

SK1 Veiligheid op orde

Veiligheidsmonitor valide

Het rapport stelt dat weliswaar een goede veiligheidsmonitor gehanteerd wordt, maar dat die toch niet betrouwbaar zou zijn. Dat klopt niet.

Volgens het rapport kunnen leerlingen de monitor op een zelf gekozen moment invullen. Dat geldt echter voor alle scholen die gebruik maken van deze monitor van de VO-raad. De monitor moet ingevuld worden in de periode november tot april. Scholen kunnen zelf het moment daarvan kiezen en dat doen ze ook. Bovendien krijgen leerlingen op andere scholen eveneens meerdere momenten de gelegenheid om de vragenlijst in te vullen. Dat is bij SvPO niet anders. Leerlingen krijgen een kattebelletje als het moment daar is om de monitor in te vullen. Als ze dat nog niet gedaan hebben krijgen ze meermalen een herinnering. De vragenlijst mogen ze online invullen. Dat kan in de klas of thuis. Deze manier van dataverzameling wijkt niet af van hoe andere scholen dit doen.

U stelt dat ze het meerdere keren kunnen invullen. Dat klopt niet. Leerlingen kunnen inderdaad de vragenlijst opnieuw inzenden als ze hun antwoorden willen herzien. Daarmee worden de eerdere antwoorden overschreven. De antwoorden worden er dus niet bij

opgeteld en van meerdere keren invullen is geen sprake. Methodologisch is hier niets mee mis. Integendeel: Het leidt tot betrouwbaarder antwoorden doordat een momentopname gecorrigeerd kan worden.

U stelt voorts dat de afname niet anoniem is. Dit klopt niet. Het is waar dat leerlingen de vragenlijst vanuit hun leerlingportaal kunnen invullen. De resultaten worden echter ingeschoten in een externe database met een identificatie die niet terug te herleiden is tot de betreffende leerling. Tussen de leerlingadministratie en de externe database zit verder geen verbinding. De situatie is vergelijkbaar met de uitwisseling van gegevens tussen onze leerlingadministratie en Bron (bij DUO).

Tenslotte stelt u dat de scores van de veiligheidsmonitor niet worden vergeleken met die van vergelijkbare scholen. Waar u al dit soort wijsheden op baseert is ons een raadsel. Kennelijk leidt u uit het feit dat in het spreadsheet met de uitkomsten van onze monitor geen regel staat met daarin de scores van vergelijkbare scholen, er dus geen vergelijking wordt gemaakt. Maar dat is onzin. Met een druk op de knop kunnen de scores van vergelijkbare scholen opgevraagd worden omdat ze online gepubliceerd worden. Het is daarom onzin de moeite te nemen om die scores in het overzichtsspreadsheet op te nemen. Het openen van 2 vensters in Windows (de ene met de uitkomsten van onze monitor, de andere met de gepubliceerde scores van vergelijkbare scholen) volstaat. Praktisch als we zijn doen we het dan ook op die manier. We gaan er van uit dat de inspectie dat ook kan.

Veiligheidsbeleid op orde

U stelt dat de school niet voldoet aan artikel 3b van de WVO, omdat er weliswaar een veiligheidsbeleid is, maar dat niet gericht zou zijn op "het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten."

Dat het veiligheidsbeleid niet gericht zou zijn het voorkomen van incidenten is niet waar. De kleinschalige opzet zoals die ook in het veiligheidsbeleid figureert garandeert juist dat incidenten zoveel mogelijk voorkomen worden. Er is veel toezicht, veel sociale controle en de lijnen zijn kort. Uit de feitelijke inventarisatie van incidenten zoals we die hiervoor hebben beschreven blijkt ook dat dit in de praktijk goed werkt. Het aantal incidenten is helemaal niet zo groot als u meent.

Dat u de indruk hebt gekregen dat er wel veel veiligheidsincidenten zijn, is gelegen in het feit dat uw onderzoek is ingegeven door de opmerkingen van de actiegroep die er vooral op uit was om het bestuur mede middels uw bezoek en uw rapport 'onder druk te zetten'. Die opmerkingen zijn niet betrouwbaar, maar vormden wel het frame van waaruit u uw onderzoek bent gestart. Alle leerlingen en docenten die u hebt gesproken, heeft u gevraagd (soms: doorgezaagd) naar de incidenten. Dat u een leerling weet te citeren dat er geen 'pestbeleid' is (p.30), spreekt als voorbeeld boekdelen over een suggestieve vraagstelling. Er is echt geen eerste- of tweedejaars brugklasser die spontaan begint over een 'pestbeleid'.

Ook is evident dat er in de citaten buitengewoon sterk overdreven wordt. Er zijn geen 'stoelen uit het raam gegooid' zoals een leerling beweert. Er is een schoen uit het raam gegooid en een boek en enkele keren zijn er leerlingen door het raam naar buiten geklommen (vanuit een lokaal op de begane grond wel te verstaan). Het zijn bovendien geen schokkende aantallen, gemeten over twee jaar en met een jongenspopulatie waar je meer incidenten zou verwachten.

U citeert een leerling die stelt dat er 'materiaal wordt vernield'. Dat gebeurt helaas op elke school, maar de cruciale vraag is natuurlijk: Hoe vaak? Het blijkt 43 keer geregistreerd te zijn, wat eveneens over twee jaar gerekend niet overdreven vaak is. Bovendien is liefst 18 keer daarvan veroorzaakt door één leerling en daar zijn duidelijke maatregelen voor getroffen.

Wat ons opviel tijdens uw bezoeken was dat specifiek een paar keer een leerling op de gang door u aangesproken werd over de sociale veiligheid. Dat kan, maar u dient zich uiteraard wel te realiseren dat een leerling die net uit de les gestuurd is, niet het meest betrouwbare en objectieve beeld van de sociale veiligheid zal geven. Onhandig was ook dat in de selectie van de tien leerlingen waarmee u een groepsgesprek hebt gehouden, van zowel het eerste als het tweede leerjaar er drie leerlingen zaten die relatief vaak betrokken zijn bij incidenten. Het is dan niet verwonderlijk dat dan de indruk ontstaat dat er veel incidenten zijn. De feiten spreken dit echter tegen, maar ook die hebt u niet a-select verzameld doordat u alleen de dossiers bent nagelopen van de leerlingen waarvan u wist dat er iets mee aan de hand was.

Ook uit de uitkomsten van de veiligheidsmonitor blijkt dat de veiligheid goed op orde is, maar daarover later meer. Zeker als in ogenschouw genomen wordt dat een school met relatief meer zorgleerlingen en tweederde jongens, is het opvallend dat de sociale veiligheid goed scoort.

De vraag is hoe het dan zit met 'het afhandelen, registreren en evalueren' van incidenten. Ten eerste zij opgemerkt dat er geen enkele wettelijke basis is voor de interpretatie dat ieder individueel incident moet worden afgehandeld, geregistreerd en geëvalueerd. Dat maakt u ervan in uw 'Toetsingskader', maar u kunt zich daarmee niet losweken van de wet. Het is niet de bedoeling dat u als ambtelijke organisatie de scholen opzadelt met een zware administratieve last vanwege uw interpretatie van de wet.

Niettemin handelt de school wel degelijk incidenten af. Dat doet ze door ze te bespreken met betrokkenen en eventueel ouders daarbij te betrekken. Als u de door u bekeken dossiers goed heeft doorgezocht, zult bijvoorbeeld meerdere keren zijn tegengekomen dat na een incident tussen twee leerlingen de beide ouders samen erbij zijn betrokken en er onderlinge afspraken zijn gemaakt.

Dat de school de incidenten registreert staat ook buiten kijf. Daar getuigt de inventarisatie hierboven van en u heeft dit ook in de dossiers kunnen zien.

Evalueert de school de incidenten ook? Jazeker, en wel op twee niveaus. Op microniveau waar het gaat om de individuele leerlingen wordt door het docententeam en de mentor in het bijzonder gevolgd of een leerling niet opnieuw de fout in gaat. Als dat wel gebeurt, worden de afspraken opnieuw bekeken en wordt eventueel externe hulp ingeschakeld (opvoedpoli, buurtteam, huisarts, psychiatrische hulpverlening). Ook hiervan zijn in de dossiers meerdere voorbeelden van te vinden.

Op macroniveau volgt het bestuur de sociale veiligheid door steekproefsgewijs dossiers door te nemen, mentorverslagen te volgen, de veiligheidsmonitor te bekijken en te reageren op eventuele klachten van ouders, leerlingen of docenten. Het bestuur vraagt zondig aan de schoolleider om actie als het gaat om bepaalde casussen. Daarnaast gebruikt het bestuur de informatie om waar nodig het veiligheidsbeleid verder te verbeteren. Concreet voorbeeld van dat laatste is bijvoorbeeld de extra begeleiding bij de taalreizen.

De conclusie dat de school niet voldoet aan WVO 3b is dan ook niet terecht.

De school boekt op vlak van veiligheid en sociaal klimaat goede resultaten. Het is bijvoorbeeld veelzeggend hoe effectief de school het pesten aanpakt. Dit wordt ook duidelijk als we de scores van de school naast de landelijke gemiddelden leggen van de veiligheidsmonitor van de VO-raad. Vooropgesteld: Het is niet zo dat de school verantwoordelijk is voor pestgedrag. Afhankelijk van de leerlingpopulatie kan er meer of minder sprake zijn van pestgedrag. De cruciale vraag is: Wat doet de school er aan?

SvPO-scholen halen buitengewoon goede scores op sociale veiligheid en ze zitten daarmee ruim boven het landelijk gemiddelde van vergelijkbare scholen. U stelt echter in uw rapport (p. 30): "Uit de veiligheidsmonitoring van de school blijkt dat relatief veel leerlingen aangeven in de afgelopen maanden (online) gepest of gediscrimineerd te zijn, of lichamelijk pijn te zijn gedaan."

Dat is niet waar. Het probleem is dat u niet de vergelijking maakt met de landelijke cijfers van vergelijkbare scholen, maar met het gemiddelde van de andere SvPO-scholen.

SvPO-scholen hebben echter een veel beter dan landelijk gemiddelde score op de sociale veiligheid. Utrecht zal met zijn groter aandeel jongens ongetwijfeld minder goed scoren dan de andere SvPO-scholen op dit gebied. Dat wij echter onze lat zo hoog leggen door de school in Utrecht toch met de andere SvPO-scholen te vergelijken is aan ons, maar u kunt bij uw beoordeling niet diezelfde maatstaf hanteren. U dient uit te gaan van de landelijke cijfers. En daarbij vergeleken scoort Utrecht zeer goed.

Het enige onderdeel waar SvPO Utrecht in schooljaar 2018/19 minder goed scoorde, was op pestgedrag. SvPO Utrecht haalt een score van 8,0 op de vraag 'afgelopen 3 maanden gepest', waar de landelijke benchmark 9,0 is. Daar staat echter tegenover dat wat de school tegen dat pesten onderneemt, zeer gewaardeerd wordt: Leerlingen geven de school een 8,7 voor de tevredenheid over wat er gedaan wordt tegen pesten, tegenover het overeenkomstige landelijke cijfer van 5,5 !

Met ander woorden, op de school in Utrecht werd in schooljaar 2018/19 inderdaad meer gepest dan gangbaar, maar leerlingen zijn buitengewoon tevreden over wat daar tegen gedaan wordt. Het verschil tussen het rapportcijfer 8,7 voor SvPO Utrecht tegenover landelijk een 5,5 op dit aspect spreekt boekdelen. Er kan dan ook absoluut niet gesteld worden dat de school er niet genoeg aan doet en al helemaal niet dat de school zich niet van zijn wettelijke taken kwijt. Het is evident dat de school daar verder mee kan om ervoor te zorgen dat de score op pesten van een 8,0 naar een 9,6 gaat. Dan zal de sfeer waarschijnlijk verbeteren van 7,6 naar het SvPO-gemiddelde van 8,0 - tegen het landelijk gemiddelde van 6,4!

Dat het veiligheidsbeleid van de school zeer effectief is, blijkt ook uit de scores op andere aspecten, zoals (de landelijke benchmark tussen haakjes):

- Hoe tevreden ben je met de sfeer op school: 7,6 (landelijk: 6,4)
- Ga je met plezier naar school: 6,5 (landelijk: 6,2)
- Ben je tevreden over hulp bij persoonlijke problemen: 6,8 (landelijk: 6,2)

Effectief ingrijpen

U stelt dat uit de gesprekken met leerlingen, docenten en schoolleiding niet naar voren komt dat de schoolleiding zich van het pesten bewust is, laat staan dat er actief is ingegrepen. (p.30).

Uit de veiligheidsmonitor blijkt echter dat er wel degelijk effectief wordt opgetreden tegen pesten. Dat blijkt ook zodra de voorbeelden concreet worden. Het is opvallend hoeveel er in uw rapport in algemeenheden wordt gesproken, waardoor wederhoor onmogelijk is. U stelt: "Twee docenten vertellen van twee verschillende, ernstige incidenten waarbij de schoolleiding lang wachtte met het nemen van stappen."

Als wij dan vragen om welke incidenten het gaat, wil u er daarvan maar één melden. De andere niet, omdat het de privacy van betrokkenen zou schaden. Dat bestaat natuurlijk niet. Zeker als u dit in een rapport vermeldt en er negatieve conclusies aan verbindt kunt u dit niet weigeren. Dat de privacy op het spel zou staan is onzin. Het kan niet zo zijn dat de privacy van leerlingen tegen het schoolbestuur geborgd zou moeten worden. Het schoolbestuur is er zelf toe gehouden om die privacy te borgen.

Dit wringt des te meer omdat het ene incident dat u wel onthult, laat zien dat het bevoegd gezag juist zeer effectief heeft opgetreden. Dit is het incident dat u omschrijft als 'het veroorzaken van een brand op school' (p.31).

Vooreerst zij opgemerkt dat er geen brand is geweest op school en die dus ook niet veroorzaakt kan zijn. Waar u op doelt is [REDACTED] die gebruikte papieren doekjes heeft aangestoken in de afvalbak in de toiletruimte. Van brandgevaar is geen moment sprake geweest en er is ook geen enkele schade geweest. Dat de docent van wie u dit heeft stelt zich onveilig gevoeld te hebben is dan ook volkomen ongeloofwaardig. Dat de schoolleider dit als 'brandstichting' heeft gekwalificeerd was omdat met deze [REDACTED] de welbekende druppel was bereikt, hij een schokeffect wenste te bereiken om bewustwording te realiseren en zoals gezegd hij de ouders onder druk wilde zetten om eindelijk mee te werken met een structurele oplossing.

Er is geen sprake van dat de schoolleider 'te lang wachtte' met stappen met betrekking tot dit incident. De mentor van [REDACTED] de in de MR gestapte [REDACTED], vond dat [REDACTED] geschorst moest worden. Het probleem met schorsen is dat een leerling 'stoer' kan vertellen dat hij een dag extra vrij heeft gekregen. We hebben echter effectieve middelen: Het afnemen van de roostervrije dagen. Maar met [REDACTED] waren we dit station wel gepasseerd. De schoolleider heeft daarom de plaatsing in het ODPC versneld doorgezet. Dat heeft uiteraard even tijd nodig, maar er is geen sprake van dat dit 'te laat' is gebeurd.

We zouden graag gelegenheid krijgen om ook op het andere incident te kunnen reageren.

KA1 Kwaliteitszorg

Uw kritiek op het stelsel van kwaliteitszorg laat andermaal zien dat u een geheel eigen interpretatie van de wet hanteert en deze dermate ruim interpreteert dat scholen worden opgepadeld met een aanzienlijke bureaucratie. De wet is over de kwaliteitszorg echter heel concreet (WVO art. 24 lid 4):

"De beschrijving van het stelsel van kwaliteitszorg omvat in elk geval het zorg dragen voor:

- a. het bewaken dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen en dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen,
- b. het vaststellen welke maatregelen ter verbetering nodig zijn."

SvPO heeft een zodanige organisatie van het onderwijs dat een ononderbroken ontwikkeling gegarandeerd wordt en er zijn voldoende middelen om te zorgen dat het onderwijs wordt afgestemd op de voortgang in ontwikkeling van leerlingen (automatische aanpassingen Workbook, plaatsen in een ander klas, enz.).

Bovendien monitort het schoolbestuur ieder van de scholen dusdanig dat zij ook kan vaststellen welke maatregelen ter verbetering nodig zijn. Het bestuur werkt daarbij sterk evidence based en verzamelt zeer veel data over de ontwikkeling van leerlingen om te kunnen onderzoeken welke verdere verbeteringen van het onderwijs mogelijk zijn.

De werkwijze van de SvPO is niet alleen geheel in overeenstemming met doel en tekst van de wet, maar zorgt ook aantoonbaar voor prima onderwijsresultaten van de leerlingen.

U vindt echter dat er tekortkomingen zijn in de kwaliteitszorg (p.33), omdat het in “onvoldoende mate leidt tot inzicht in de kwaliteit van het onderwijsproces,” want: “de school houdt onvoldoende zicht op de kwaliteit van het didactisch handelen van docenten.”

Het is deze opvatting die tot uw constatering leidt van een ‘contradictio in terminis’ in gevallen dat het proces niet goed zou zijn, maar de resultaten wel. Het is een opvatting die vooral getuigt van een uiterst bureaucratische opvatting over de effectieve inrichting van organisaties. Uw eis dat scholen sturen op processen in plaats van op uitkomsten is volslagen achterhaald. Los daarvan is deze opvatting niet in overeenstemming met de wet. De wet is aanzienlijk moderner en vraagt niet naar de kwaliteit van het onderwijsproces, maar naar bewaking van de uitkomsten ervan, namelijk een ononderbroken ontwikkeling van leerlingen.

Overigens volgt dit ook uit de grondwettelijke vrijheid van onderwijs: Het is aan de school hoe zij het onderwijs inricht, zolang de uitkomsten maar goed zijn. In die zin was dit honderdjarige grondwetsartikel zijn tijd ver vooruit.

Er staat nergens dat vanwege de kwaliteitszorg zicht gehouden moet worden op het handelen van docenten. Er is geen sprake van dat dit zicht nodig is voor een ‘ononderbroken ontwikkeling van leerlingen’. Om die ontwikkeling te garanderen is toezicht op die ontwikkeling nodig en ingrijpen als daarbij iets mis gaat.

Net als bij het veiligheidsbeleid zet u vol in op de processen, niet op de uitkomsten. Effectief beleid kijkt juist naar die uitkomsten en stuurt bij op de processen als er iets in de uitkomsten niet goed gaat. Gechargeerd gesteld: het doet er niet toe wat een docent doet, als hij maar goede resultaten bereikt met zijn leerlingen. U verschuilt zich er echter in Utrecht achter dat u geen idee heeft wat de resultaten van de leerlingen zijn omdat er nog geen eindexamens zijn geweest. Maar dat is niet waar. U weet dat onze andere scholen uitstekende resultaten halen en de tussenresultaten van onze school in Utrecht zijn identiek aan die van de andere scholen. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat de eindresultaten niet net zo goed zullen zijn.

Geen analyses?

U stelt echter dat “het bestuur geen analyses op het niveau van een klas, leerjaar of vergelijkingen met andere SvPO-vestigingen heeft overlegd zoals in het beschreven stelsel van kwaliteitszorg aangegeven. Ook in het gesprek met de schoolleiding en in de gesprekken met docenten zijn de aanwezigheid van die analyses aan de orde geweest. De schoolleiding geeft desgevraagd aan dat dit een verantwoordelijkheid is van het bestuur. De

inspectie concludeert op grond hiervan dat op het moment van onderzoek dergelijke analyses niet aanwezig waren.”

Ten eerste zij opgemerkt dat u het bestuur nooit om deze analyses heeft gevraagd. U heeft gevraagd naar een beschrijving van ‘het stelsel van kwaliteitszorg’ zoals de wetgever dat in WVO art. 24 lid 4 bedoelt. U heeft het bestuur niet gevraagd om bewijzen van de werking van dit stelsel in praktijk. Als dan de schoolleider tegen u zegt dat het bestuur voor deze analyses verantwoordelijk is, dan is het natuurlijk vreemd om vervolgens zonder aan het bestuur om uitleg te vragen te concluderen dat dergelijke analyses niet aanwezig waren.

Ten tweede echter is uw opvatting over dergelijke analyses niet van deze tijd. Net als met het ontbreken van benchmarks in het spreadsheet met uitkomsten van de sociale veiligheidsmeting, vraagt u om irrelevant papier. U verwacht één of ander document waar in staat dat de resultaten van klas A op school X achter lopen bij klas A op school Y, en dat het bestuur dit document bespreekt en in de notulen vastlegt dat ze dit heeft gedaan en welke beslissingen ze op grond daarvan neemt. Dat is leuk en aardig voor een ambtelijke instelling, maar niet voor een effectieve organisatie.

De analyses vinden doorlopend plaats, maar komen alleen naar boven als er ergens ingegrepen moet worden omdat resultaten achterblijven. Zo lang de dingen goed gaan is er geen enkele reden om de analyse vast te leggen.

Het ironische is dat u juist bij Utrecht getuige bent geweest van het effect van zo’n analyse. Dat was namelijk de constatering dat leerlingen in Utrecht ten opzichte van leerlingen op de andere SvPO-scholen achter liepen. De schoolleider is daarover geïnformeerd en de weerslag daarvan heeft u kunnen zien in bijvoorbeeld de mentorverslagen. Het moge duidelijk zijn dat docenten hier niet altijd van gecharmeerd zijn. Doordat leerlingen op de voet gevolgd worden door het bestuur, zijn de vrijheidsgraden van docenten minder groot. Ze kunnen niet maar even besluiten om stof over te slaan, te ‘compacten’ of om het tempo naar beneden te schroeven omdat het schooljaar in hun regio toevallig twee weken langer duurt en ze toch de tijd hebben.

Uit het feit dat u uit de mentorverslagen haalt dat er veel aandacht is voor de voortgang, dat er geklaagd wordt over ‘stress bij leerlingen’, enz. kunt u afleiden hoe effectief deze aanpak is. We laten leerlingen niet achterlopen: We grijpen in. En dan zitten we er ook bovenop om te zorgen dat leerlingen de eindstreep halen op het hoogste niveau dat ze kunnen halen. En dat doen we ongeacht of we daar sommige docenten nu blij mee maken of niet.

Een problematisch aspect aan het rapport is dat er regelmatig in het wilde weg aannames worden gedaan, zeker waar het de ICT betreft. Uw expertise op dit vlak lijkt niet overmatig te zijn. U vindt dat het gebrek aan analyses “ook blijkt uit de oorzaak die de schoolleiding noemt voor de achterstanden. Het feit dat de laptops gestolen zijn en leerlingen daardoor een halfjaar zonder laptop hebben moeten werken wordt genoemd als oorzaak voor het feit dat de achterstanden in Utrecht groter zijn dan op andere vestigingen.”

Welnu, het klopt wat de schoolleider hier zegt. Door het uitvallen van de laptops gedurende enkele maanden hebben leerlingen de opdrachten en het leerwerk traditioneel op papier gedaan. Docenten moesten hierdoor harder werken omdat ze functies die Workbook anders op zich neemt nu geheel zelf moesten uitvoeren. Ze hadden immers geen steun van het nakijkwerk dat Workbook al gedaan had. En ze moesten bijhouden wat hun leerlingen gedaan hadden. Dat laatste gebeurde met enige vertraging. Dat is niet vreemd, het is alleen

wel iets om rekening mee te houden bij de interpretatie van de achterstanden. Het zorgde er immers structureel voor dat leerlingen iets minder ver lijken te zijn dan in werkelijkheid het geval was.

In tegenstelling van wat u suggestief opmerkt is de opmerking van de schoolleider dus geen teken van gebrekkige analyse, maar een teken van een goed inzicht in de werking van dit soort systemen. En dat inzicht is essentieel als het gaat om een goede interpretatie en benutting van de informatie voor het management.

Personeelsbeleid en kwaliteitszorg

Na de sneer richting schoolleider vliegt het rapport helemaal uit de bocht, als gesteld wordt dat de school in tegenstelling tot het zelf beschreven stelsel van kwaliteitszorg, wel degelijk zicht heeft op het didactisch handelen.

Ja, dat heeft de school natuurlijk wel. Alleen niet als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, maar als onderdeel van het personeelsbeleid. Hoe komt u er bij om voor ons te gaan bepalen dat dit onderdeel is van het stelsel van kwaliteitszorg? Behalve in de vage zin dat alles wat we doen uiteindelijk tot doel heeft om een goede onderwijskwaliteit te garanderen maakt het zicht op het didactisch handelen geen deel uit van onze kwaliteitszorg.

Er wordt omwille van het personeelsbeleid zicht gehouden op het werk van docenten door lesobservaties, enquêtes onder leerlingen en door tal van informele waarnemingen. Dat laatste is wellicht nog wel het belangrijkste. De schoolleider heeft goed zicht op wat docenten doen door de kleine schaal en door het feit dat docenten gevraagd wordt om ook hun overige taken op school te doen. De aanwezigheid op school zorgt voor veel informeel contact en overleg. Het is die inzet op informeel overleg die bijvoorbeeld de vergadercultuur die elders in de onderwijssector zo sterk heerst, sterk ingeperkt kan worden.

Vanuit de veronderstelling dat de lesobservaties betrekking hebben op de kwaliteitszorg en niet op het personeelsbeleid, stelt u dan allemaal tekortkomingen vast. U vindt dat de lesobservaties veel te laat in het jaar uitgevoerd werden. En dat ook de terugkoppeling van de uitkomsten van de enquêtes onder leerlingen te laat was. En het rapport haalt er allemaal citaten van docenten bij aan die dat ook vinden. Dat is niet zo vreemd, omdat het gros van de docenten nog geen vast contract had en dus graag snel duidelijkheid wilde.

Het rapport vliegt vervolgens uit de bocht met de “constatering dat het schooljaar voor een belangrijk deel voorbij is voordat uit lesobservaties en leerling-enquêtes goed zicht ontstaat op de leskwaliteit en kan worden bijgestuurd,” waarna u nog een docent citeert die stelt dat er sprake is van ‘laissez faire’ en dat ‘er mensen aangenomen worden en er daarna niet meer wordt gekeken’. U citeert een andere docent die stelt dat ‘normaal er in oktober een lesbezoek’ zou zijn.

Dat laissez-faire is met recht een contradictio in terminis met de verderop in uw rapport geuite opgemerkte mening dat docenten maar zo weinig inbreng hebben. Docenten hebben in de wijze waarop zij hun lessen vorm geven een behoorlijke mate van vrijheid en eigen verantwoordelijkheid. In de kwaliteitszorg speelt de werving en selectie van bevoegde docenten dan ook een belangrijke rol: Zij zijn het die dit ook aan kunnen, binnen de zeer duidelijke kaders die SvPO stelt waar het het kerncurriculum en de voortgang daarmee betreft.

Het is als gezegd onzin dat wij geen goed zicht hebben op de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen. Dat hebben we juist zeer goed en daar is van laissez faire absoluut geen sprake. We zien snel of er wat mis is en in dat geval grijpen we snel in. Dat is ook de maatstaf die we hanteren om al dan niet vroegtijdig bij docenten in te grijpen. Als we zien dat leerlingen onder hun hoede een goede ontwikkeling doormaken, is voor een ingrijpen geen reden. We sturen de school op uitkomsten en resultaten, niet op de processen. Die processen komen in beeld zodra resultaten tegenvallen, of tegen het einde van het schooljaar als we evalueren wat er volgend schooljaar nog beter kan.

Uit oogpunt van personeelsbeleid zijn de lesobservaties helemaal niet te laat in het jaar uitgevoerd. De lesobservaties en de uitkomsten van de enquêtes zijn bedoeld als input voor de jaarlijkse voortgangsgesprekken. Die hebben tot doel om afspraken te maken voor het komende schooljaar. Logischerwijze gebeurt dat niet aan het begin van het schooljaar, maar meer tegen het einde. Dan immers kunnen conclusies getrokken worden over contractverlenging, bevordering, opslag en afspraken gemaakt over het volgende schooljaar. Bovendien is er dan ook een beeld welke andere kandidaten er in de sollicitatieprocedures zijn zodat bekeken kan worden of er wellicht betere alternatieven zijn. Midden in het schooljaar kunnen we hier niets mee, omdat goede vervanging dan een illusie is.

U vindt het toch 'opmerkelijk' dat er geen lesbezoeken eerder in het schooljaar zijn geweest door de schoolleider omdat het docententeam grotendeels nieuw is en relatief onervaren. De docenten zijn echter bevoegd of tenminste benoembaar en hebben in de regel tenminste een paar jaar ervaring. We bekijken onderwijl hoe de leerlingen zich bij deze docenten ontwikkelen en hebben daardoor prima zicht op de onderwijskwaliteit gedurende het schooljaar.

Zicht op leskwaliteit

U meent dat het zicht op de leskwaliteit niet accuraat is. Dat leidt u er uit af dat de schoolleider tijdens zijn lesbezoeken tot een veel positiever oordeel kwam dan dat u tijdens uw bezoek bent gekomen. Tijdens uw bezoeken vond u zeker de Vmbo-t klassen erg rumoerig .

Als twee oordelen strijdig met elkaar zijn, is er natuurlijk de vraag waar dat aan ligt.

Natuurlijk kan sprake zijn van een momentopname en kan het zo zijn dat de lessen rumoeriger waren tijdens uw bezoek. Waarschijnlijker echter is dat de schoolleider de rumoerigheid anders heeft beoordeeld. We hebben al eerder opgemerkt dat gelet op de leerlingpopulatie meer dan gemiddeld rumoer bijna gegarandeerd is: Een klas met 2/3 jongens zal drukker zijn dan eentje met 2/3 meisjes. Ook maakt het uit hoeveel zorgleerlingen een klas herbergt. Er zijn maar weinig reguliere middelbare scholen met bijvoorbeeld leerlingen met La Tourette in de klas. Zo'n leerling is een garantie voor meer rumoer. De vraag is natuurlijk of het onderwijs ondanks dit rumoer toch goed is. De resultaten en het track record van SvPO geven aanleiding dat bevestigend te beantwoorden.

Opgemerkt zij verder dat de schoolleider volledige lesblokken van 85 minuten heeft geobserveerd en u slechts stukjes van circa 15 minuten elk. Alleen al de binnenkomst van een inspecteur ergens midden in de les heeft al effect op iemand met La Tourette. De observatie van een complete les geeft bovendien een beeld of de les een kop en een staart heeft, er een duidelijke lijn in zit, etc. Juist dat zijn cruciale kenmerken die een goede van een slechte les onderscheiden. Veel meer dan de mate van (on)rust midden in een lesblok. Niet voor niets citeert u de schoolleider in het rapport ook terecht dat juist met betrekking tot

die lijn tijdens de les er nog verbeteringen kunnen komen. Maar die lijn heeft u niet kunnen beoordelen met uw te korte bezoeken.

Een ander belangrijk verschil is dat de schoolleider een ervaren en bevoegde docent is. Iemand die voor de klas heeft gestaan en die weet wat een goede les onderscheidt van een slechte. Het oordeel van een ervaren docent over de les van een andere docent zegt aanmerkelijk meer dan het oordeel van een leek op onderwijskundig gebied. En juist twee van de inspecteurs die lesdelen bij ons kwamen beoordelen, bleken geen ervaren of zelfs maar bevoegde docenten, zoals eerder al opgemerkt. Ze hadden überhaupt geen onderwijskundige opleiding of achtergrond. Als we moeten afwegen wiens beoordeling we serieuzer moeten nemen, dan valt de balans duidelijk uit in het voordeel van dat van de ervaren en bevoegde docent annex schoolleider.

Dat we uitsluitend bevoegde docenten als schoolleider willen hebben heeft mede hier mee te maken. Een voormalige docent is veel beter in staat om andere docenten te begeleiden en te beoordelen en met leerlingen om te gaan dan bijvoorbeeld iemand met alleen managementervaring. Het is een les die we 'the hard way' hebben geleerd in de beginperiode van de eerste school (Isaac Beeckman Academie in Zeeland).

Verwerking van leerlingen-enquêtes

Op p.36 stelt u: "Kijkend naar de uitkomsten van de leerlingen-enquête over de docenten valt op dat die volgens de normen die de school daar zelf voor hanteert leidt tot flink wat aandachtspunten. (...) Uit gesprekken met docenten en de schoolleiding blijkt dat deze enquêtes geen aanleiding zijn geweest voor maatregelen."

Zoals gesteld maken de leerlingen-enquêtes deel uit van het personeelsbeleid. In het geval van de leerlingen-enquêtes is het doel om iedere docent in staat te stellen zich waar mogelijk jaar-op-jaar te verbeteren.

Bij leerlingen-enquêtes is het zeer belangrijk om vooraf helder te hebben waarvoor ze niet gebruikt zullen worden. Om te beginnen niet om docenten direct na de enquêtes op het matje te roepen om vast te stellen op welke punten zij zich dienen te verbeteren. Voorkomen moet worden dat er een soort hijgerigheid in de organisatie komt, waarbij dan ook nog eens leerlingen veel te sterk aangemoedigd worden om met docenten 'af te rekenen'. Het is ook niet de bedoeling dat deze enquêtes ooit aanleiding zijn voor 'maatregelen' – een ambtelijk jargon waar we sowieso jeuk van krijgen.

De uitkomsten van de enquêtes worden gebruikt voor docenten zelf als spiegel om na te denken over wat ze het volgende schooljaar beter zouden kunnen doen. Het is dan ook geen bezwaar dat de uitkomsten van die enquêtes pas eind van het schooljaar beschikbaar komen, dat is een prima moment voor de reflectie.

U stelt verder dat de uitkomsten volgens de 'normen die de school zelf hanteert' tot flink wat aandachtspunten leiden. Dat klopt niet. U interpreteert de enquêtes verkeerd.

Het gaat niet om aandachtspunten maar om potentiële verbeterpunten. De 'normen van de school' zijn namelijk simpelweg de gemiddelde scores van alle docenten. Het idee is eenvoudig: Als docent A met dezelfde leerlingpopulatie een hogere score haalt dan docent B op een bepaald aspect, dan is er voor B blijkbaar ruimte voor verbetering en kan B wellicht iets van A opsteken. Het wil echter op zichzelf niet zeggen dat B niet goed is en ook niet vanzelf dat B aandachtspunten heeft zoals u ten onrechte concludeert.

Omdat de 'norm' simpelweg het gemiddelde is, zijn er altijd aandachtspunten als niet iedere docent exact dezelfde scores heeft. Zolang er aan deviatie is, zijn er altijd mensen die onder en mensen die boven het gemiddelde zitten – ongeacht hoe goed dat gemiddelde misschien wel is.

Bestuursvoorzitter op gespannen voet

U stelt dat uitspraken van de schoolleider en de bestuursvoorzitter over het verlengen van arbeidsovereenkomsten met medewerkers met elkaar op gespannen voet staan. De eerste verklaarde in mei dat één arbeidsovereenkomst niet verlengd zou worden en de tweede verklaarde in juli dat er twee arbeidsovereenkomsten niet verlengd zouden worden.

Beide uitspraken waren op het moment dat ze werden gedaan correct.

De schoolleider heeft in mei op een vraag van de inspectie geantwoord dat het contract van één medewerker niet verlengd zou worden. De school maakte de laatste maanden van het schooljaar echter een bijzonder roerige periode door, als gevolg van de actiegroep die de school zwart maakte in de media, bij de inspectie, de vakbond en zelfs de Tweede Kamer. Daar kwamen de soms bizarre acties van de door deze actiegroep overgenomen MR nog bij. Het is in deze context dat de arbeidsverhoudingen met andere medewerker dermate zwaar onder druk kwamen te staan dat de schoolleider heeft moeten besluiten om ook van deze medewerker afscheid te nemen.

Dit verklaart dat de bestuursvoorzitter op een vraag van de inspectie geantwoord heeft dat de contracten van twee medewerkers niet verlengd zouden worden.

Daar kwam bij dat de schoolleider in de sollicitatierondes in juni en juli goede kandidaten voor bepaalde vakken had gezien en hij die graag een aanbod zou willen doen. De bestuursvoorzitter heeft dit 'doorselecteren' genoemd.

Doelen van de school

U stelt: "Het voorkomen dat leerlingen achterlopen is een van de belangrijkste doelen van de school."

Dit is een karikatuur en niet waar. Het is daarmee zelfs smadelijk als u dit als inspectie zo formuleert. Het belangrijkste doel is dat leerlingen zich zo goed mogelijk ontwikkelen, hun basisschooladvies halen of daar bovenuit komen – en dat doel wordt door SvPO zeer vaak behaald, ook in Utrecht. In de onderbouw is het daartoe van groot belang dat leerlingen veel meters maken om zo een stevige basis te leggen. Uiteraard is het niet de bedoeling dat leerlingen daarbij grote achterstanden oplopen, maar dat is slechts een afgeleide doelstelling.

Iedere school behoort in de gaten te houden dat leerlingen hun werk doen. Het heeft weinig zin om de wiskunde-toets over hoofdstuk 9 af te nemen als de leerlingen pas halverwege dat hoofdstuk zijn. En als aan het eind van het schooljaar een deel van het curriculum niet behandeld is, kunnen leerlingen niet over.

U begrijpt kennelijk niet dat SvPO Utrecht geen school voor gepersonaliseerd leren is. U denkt misschien dat Workbook zoiets is als de Kunsskapsskolan waarin een eigen portefeuille wordt opgebouwd. Daar is geen sprake van. Workbook is niets meer dan het systeem waar leerlingen hun huiswerk maken, maar dan op school. Wat ons uniek maakt is

dat we nauwgezet bijhouden of leerlingen dit huiswerk maken. Dat zouden andere scholen ook moeten doen, omdat er zeer sterke relatie zit tussen het tijdig maken van huiswerk enerzijds en de resultaten anderzijds.

U stelt evenwel dat de school er wel veel energie in steekt, maar dat de effectiviteit daarvan tekort schiet. Dat is onwaar, zoals hierboven al is aangegeven. Leerlingen hebben geen achterstand, ze hebben zelfs een voorsprong.

U dient uw rapport te schrijven op basis van objectieve feiten of in elk geval iets waarvan u redelijkerwijze kunt uit gaan dat het zo is. Daar behoort de mening dat leerlingen achter lopen niet bij. Gememoreerd is dat het schooljaar twee weken langer duurt en leerlingen in Utrecht bij het voortgangsperscentage 5% konden optellen (of van het gewenste voortgangsperscentage 5% af halen). Als u dit doet, dan verdwijnen de vermeende achterstanden in de meeste klassen als sneeuw voor de zon. Daarbij komt dat veel leerlingen op een niveau hoger zijn ingeschaald dan hun basisschooladvies. Het is geen bezwaar als ze niet bij het tempo kunnen aanhaken, aangezien ze gewoon een niveau omlaag kunnen (meestal aan het einde van het schooljaar). Dan hebben ze in elk geval de kans gekregen en het geprobeerd. Lukt het niet, dan is er geen man over boord. Dat neemt echter niet weg dat de ambitie om het hogere niveau te behalen er wel is en dat het dus volkomen terecht is dat in het mentorverslag en achterstand als groot probleem wordt beschouwd. We willen immers niet dat mentoren en leerlingen te snel de handdoek in de ring gooien.

Tenslotte is al gememoreerd dat SvPO een curriculum heeft waarbij leerlingen voor meerdere vakken een voorsprong hebben op andere scholen. Zelfs als leerlingen een 'achterstand' van een paar procent hebben, hebben ze de facto nog een voorsprong waar het de kerndoelen van de onderbouw aan gaat.

Klassen rumoeriger in Utrecht

Wat we in Utrecht wel zien is dat het in sommige klassen rumoeriger is dan op onze andere scholen. Dat is gelet op het aandeel jongens en het grotere percentage zorgleerlingen op zichzelf niet vreemd. Het is wel iets waar de school aandacht voor moet hebben. Niet omdat de resultaten daardoor minder dan landelijk gemiddeld zouden worden, maar wel omdat ze minder zouden worden dan een school voor persoonlijk onderwijs kan halen: Er is nog extra potentieel. Dat kan aangeboord worden door meer werk te maken van het beperken van het rumoer in vooral de Vmbo-t klassen.

U stelt echter dat u "geen evaluaties heeft aangetroffen waarin de aanpak kritisch wordt bekeken en in verband wordt gezien met de kwaliteit van de lessen van de begeleiding. Het is immers heel goed denkbaar dat de achterstanden zijn ontstaan doordat het rendement van de lessen en van de uren begeleid werken te laag is."

Gezien het feit dat er feitelijk van achterstanden bij het overgrote deel van de leerlingen helemaal geen sprake is, ligt het volstrekt voor de hand dat dergelijke evaluaties er ook niet zijn geweest.

Voorzover er al achterstanden zijn, betreft het hier achterstanden met het maken van huiswerk. Andere scholen registreren überhaupt niet of leerlingen bij zijn met hun huiswerk. Er worden daar af en toe SO's afgenomen en dat is het dan. Leerlingen moeten zelf maar de conclusie trekken dat ze vanwege die SO's hun huiswerk moeten maken. Juist dat is een gevolgtrekking die leerlingen op deze leeftijd vaak nog helemaal niet kunnen maken.

Het schandalige is dat u de school die als één van de weinige de voortgang van het huiswerk bijhoudt kapittelt en zware onvoldoendes geeft omdat uit dit registratie zou blijken dat het huiswerk onvoldoende gemaakt is.

U stelt nu als ware het een feit dat 'het rendement van de lessen laag is,' maar over welk 'rendement' heeft u het dan? Bedoelt u de voortgangspersentages? Dat is dus de voortgang van leerlingen bij het maken van huiswerk. Wilt u serieus gaan beweren dat u het rendement van lessen afmeet aan de hoeveelheid huiswerk die leerlingen maken? Dat slaat nergens op. Het 'rendement' van onderwijs is gelegen in de ontwikkeling die leerlingen doormaken en de resultaten die zij halen. Die resultaten zijn in prima en gelet op het aanzienlijke percentage leerlingen dat boven het basisschooladvies uitkomt is ook de ontwikkeling uitstekend.

De snieren die u daarna uitdeelt zijn dan ook volkomen onterecht en niet op feiten gebaseerd: "Door een te optimistisch beeld van de leskwaliteit en van de begeleiding is er echter te weinig urgentie om verbeteringen aan te brengen in de onderwijskwaliteit. Het ontbreekt verder aan een analyse van belangrijke tekortkomingen, zoals het lage rendement van de lessen en de ineffectieve begeleiding, waardoor de school niet in staat is om verbeteringen doelgericht door te voeren."

U doet alsof 'het lage rendement van de lessen en de ineffectieve begeleiding' feiten zijn. Dat de Vmbo-t klassen rumoeriger zijn zoals u constateert betekent echter niet dat er aanwijzingen zijn dat het rendement van de lessen laag is of de begeleiding ineffectief. De resultaten die leerlingen behalen tonen het tegendeel aan.

KA2 Kwaliteitscultuur

U stelt dat bestuur en schoolleiding afwijzend reageren op suggesties voor verbetering en dat daardoor onvoldoende gewerkt kan worden aan de versterking van de onderwijskwaliteit.

Dit klopt niet. Suggesties worden zeer serieus genomen en er wordt inhoudelijk en met redenen omkleed op gereageerd. Maar als mensen in een organisatie klagen over dat er 'afwijzend wordt gereageerd', dan bedoelen ze vaak simpelweg dat hun suggesties niet worden overgenomen. Ook als daar goede redenen voor zijn, zijn ze niet altijd geneigd dat te accepteren en kunnen ze er teleurgesteld over zijn.

SvPO bestaat inmiddels tien jaar en het schoolconcept is met een gaandeweg steeds grotere hoeveelheid aan gegevens steeds meer 'evidence based' geworden. Docenten in Utrecht, die net een paar maanden in dienst zijn kunnen enthousiast voorstellen doen voor verandering, maar of dat ook verbeteringen zijn is de vraag.

Waar op andere scholen veel makkelijker op suggesties gereageerd wordt, zijn we daar bij SvPO inderdaad terughoudend in. We willen namelijk eerst zeker weten dat een suggestie werkt en geen averechtse effecten heeft. Oftewel: dat er bewijs is voor de effectiviteit. Dit is in zekere zin een keerzijde van een sterke nadruk op evidence based werken: De 'professionele ruimte' van docenten wordt er per definitie door beperkt. U citeert een docent die aan u verklaarde: "Ik heb een onderzoek gedaan. Leerlingen kregen van mij werkbladen op mavo-niveau. Het bleek dat de werkhouding, de motivatie en het welzijn van leerlingen steeg."

Het is prima om deze leerlingen een keer mavo-werkbladen voor te leggen. Daarmee kun je ze namelijk laten zien dat ze goed op niveau zitten en dat de reden dat ze normaliter zesjes halen en geen achten simpelweg komt omdat ze aan een hoger niveau werken. Dat is zeker een effectieve ingreep voor de motivatie van deze leerlingen. En dit behoort dan ook beslist tot de professionele ruimte die docenten bij SvPO hebben. Docenten bepalen in hoge mate hoe ze hun lessen indelen en opbouwen – zolang de uiteindelijke resultaten van de leerlingen maar goed zijn.

Maar deze docent lijkt iets anders te bedoelen. Hij spreekt immers van een 'onderzoek'. Als zodanig is het echter volkomen nietszeggend en is daar in een evidence based benadering helemaal geen ruimte voor. Los van hoe het zit met de meting van werkhouding of welzijn, is de belangrijkste vraag: Hoe zouden deze leerlingen zich ontwikkelen met allemaal werkbladen op mavo-niveau? Het antwoord op die vraag is helaas: Veel minder goed dan met een variatie van opdrachten op zowel mavo- als havo-niveau. We hebben dit al lang proefondervindelijk getest – in de eerste jaren kregen leerlingen nog toetsen op hun 'eigen' niveau. Dat leverde echter minder goede eindresultaten op.

De onderwijssector is zeer rijk aan projecten en initiatieven die ergens enthousiast werden geëntameerd en na enige tijd weer roemloos afstierven. Dat komt omdat de ruimte die docenten hebben om eens wat te proberen bijzonder groot is – onverantwoord groot gelet op de belangen die daarbij op het spel staan. De onderwijssector zou zich behoren te spiegelen aan de medische sector in dit opzicht: Als er geëxperimenteerd wordt, dan moet dat een gecontroleerd experiment zijn. Niet maar even een 'onderzoek' met wat mavo-werkbladen en dan op zijn boerenfluitjes 'meten' dat het welzijn daarmee toeneemt.

Veel van de opmerkingen van docenten zijn in dit licht te beschouwen. Er zijn bij SvPO zeer goed onderbouwde keuzes gemaakt die tot in de haarvaten en tot in de kleinste details van de school doorwerken. De docenten in Utrecht waren op het moment dat u ze sprak vaak nog maar een maand of negen in dienst. Ze overzien het schoolconcept van SvPO nog maar ten dele en komen daardoor met suggesties en ideeën die weinig hout snijden. Bij docenten die langer in dienst zijn verandert dit, maar dat vergt zeker enkele jaren. Pas dan komen docenten op het niveau dat ze het concept verder helpen ontwikkelen.

U heeft bijvoorbeeld vernomen dat signalen dat Workbook niet klopt zouden worden genegeerd door de schoolleiding. Dat is niet waar. Dit Workbook bestaat al tien jaar en er zijn inmiddels zo'n 18 miljoen opdrachten in gemaakt door enkele duizenden leerlingen. Het is inmiddels een redelijk robuust systeem. Het komt echter zeker bij beginnende docenten voor dat ze denken dat er iets mis is, terwijl het in feite gaat om een bedoeld effect of om een verkeerd begrip van het systeem bij de docent.

Voorstellen van docenten

U stelt dat docenten een gezamenlijk bericht hebben gestuurd aan de schoolleiding waarin ze acht voorstellen naar voren zouden hebben gebracht. U vindt dat de schoolleider niet positief genoeg op die voorstellen reageerde en 'onvoldoende bereid was de dialoog aan te gaan'.

Wat u niet meeweegt is dat het hier niet ging om zomaar een paar goede en opbouwende voorstellen. Het ging om een bijeenkomst die door twee docenten werd georganiseerd die zelf ontevreden waren: [REDACTED] die we op tal van plekken in deze reactie al zijn tegengekomen en [REDACTED] Eerstgenoemde had een beroerd mentoraat dat de

schoolleider juist toen had moeten overnemen. Dat stak hem enorm, aangezien hij zichzelf zelfs als mogelijke schoolleider zag. De timing van de brief lijkt daar dan ook alles mee te maken te hebben.

De tweede was na een conflict aan het einde van het schooljaar niet meer te handhaven. Van beide is het contract niet verlengd. Dit zijn kortom, niet gewoon maar twee willekeurige medewerkers met ideeën voor de school. Er zit een heel verhaal aan vast van een matige tot slechte arbeidsrelatie.

Het is bovendien een erg rare vorm om iemand die je veelvuldig op school ziet, een brief te sturen. U stelt dat er in die brief acht verbeterpunten stonden. Dat suggereert alsof het om een lijstje van punten ging, maar zo was het bericht helemaal niet opgesteld. Het was een brief met tal van zeer algemeen geformuleerde verwijten aan het adres van de schoolleider. Hij zou niet goed communiceren bijvoorbeeld. Dat is van het type algemene verwijt waar je niets mee kunt.

Uw karakterisering van de brief als zouden er gewoon acht voorstellen in worden gedaan is wel bijzonder neutraal. Feitelijk wordt de schoolleider in de brief afgebrand. Hij zou onpersoonlijk zijn, niet tactvol, geen sociale betrokkenheid hebben, geen verbindende rol spelen, geen opbouwende rol spelen, een gebrek aan leiderschap hebben, tekortschietende betrokkenheid hebben, en maatregelen slecht of niet aankondigen. Voorbeelden van al dit fraais ontbreken.

Bovendien is er geen sprake van dat deze brief namens alle personeelsleden gestuurd werd zoals de schrijver van de brief wil doen geloven en u in uw rapport voetstoots aanneemt.

Voorts is het niet waar dat er acht concrete voorstellen gedaan werden en er daarvan op slechts twee positief gereageerd werd. Dat zou een score zijn van één vierde. Er werden echter drie concrete voorstellen gedaan, waarvan er twee werden overgenomen: Een score van twee derde. Dat de schoolleider ook nog op andere dingen die in de brief genoemd werden ingaat, doet daar niets aan af.

De schoolleider maakt bovendien heel duidelijk in zijn reactie waarom hij iets wel of niet afwijst en hij geeft aan hoe hij in het vervolg het makkelijkst aangesproken kan worden met ideeën of suggesties. De belangrijkste voorstellen (meer aanwezig op school en tijdens het mentoroverleg) neemt hij over. Een maandelijks overleg wijst hij echter van de hand. En daar heeft hij zeer goede redenen voor die raken aan de grondslag van het persoonlijk onderwijs van de school.

Van docenten wordt gevraagd om ook als ze niet les geven aanwezig te zijn op school. Ze kunnen dan rustig werken in de aula (waar geen leerlingen zijn aangezien er geen tussenuren zijn of lesuitval). In het rooster wordt er zoveel mogelijk rekening mee gehouden dat docenten deze blokken 'overige taken' zoveel mogelijk met wisselende collega's aan tafel zitten. Bovendien is de schoolleider twee tot drie dagen per week eveneens in de aula aan het werk. Er is immers geen docentenkamer en er is geen directiekamer. Iedereen zit aan een lange tafel in de aula. Naast dat dit de zichtbaarheid van docenten vergroot is er nog een tweede belangrijke reden: Er is op deze manier veel gelegenheid tot informeel overleg. Dit effect wordt nog versterkt doordat de school kleinschalig is (een volgroeide SvPO heeft ca. 38 medewerkers) en er zoveel mogelijk wordt ingezet op docenten met tenminste 0,5 fte of meer. Het resultaat is dat vrijwel iedereen elkaar meerdere keren per week langere tijd (tenminste anderhalf uur) ziet.

Het is door deze opzet met veel informeel overleg dat de vergadertijd geminimaliseerd wordt. Het grappige is dat de eerste zin van de brief van docenten aan de schoolleider precies bevestigt dat het zo werkt: "De afgelopen weken is er bij de docenten regelmatig gesproken over de gang van zaken op school." Welnu dat 'regelmatige spreken' gebeurde allemaal op de bedoelde informele momenten.

Het minimaliseren van de vergadertijd heeft een zeer sterk beperkend effect op de werkdruk. Formele vergaderingen zijn namelijk tijdvreter bij uitstek, vanwege het voor- en nawerk (informatie verzamelen en rondsturen, inlezen, notuleren, notulen nalezen en goedkeuren).

Dat de opzet met veel informele overlegmomenten en één formele vergadering per week (het mentoroverleg) uitstekend werkt, weten we uit de ervaring op onze andere scholen. Daar functioneert het al tien jaar uitstekend. Dat enkele startende docenten in Utrecht dit nog niet overzien en een maandelijks overleg willen is begrijpelijk. Ze waren koud vier maanden aan het werk toen ze hun voorstellen deden – al geldt in het geval van deze brief ook dat de opstellers ervan er persoonlijke motieven op nahielden.

Verslechterde collegiale sfeer laatste paar maanden

Toen u in april/mei op bezoek kwam, was er helaas inmiddels wel een verslechterde sfeer ontstaan rond vooral [REDACTED]. Hiervoor is al aan hem gerefereerd. Hij wist dat zijn contract niet verlengd zou worden en in plaats van de tijd te benutten om zijn studie af te ronden en een andere baan te zoeken, heeft hij de tijd vooral gebruikt om zijn gram te halen.

Er waren goede redenen om het contract van [REDACTED] niet te willen verlengen. Zo functioneerde hij als mentor dermate slecht dat de schoolleider zijn mentoraat moest overnemen. Zelf echter weet hij het niet verlengen van zijn contract er aan dat hij te kritisch zou zijn. De schoolleider zou hem daarom kwijt willen. Volgens [REDACTED] was er op school daardoor sprake van een 'angstcultuur'. Hij haalde daar ook bij dat het vorige schooljaar van enkele mensen het contract niet verlengd was. Dat zou ook zijn omdat die mensen te kritisch waren geweest. Dit is complete onzin, maar tegen geruchten is het moeilijk strijden.

Door dit telkens maar te herhalen en aan andere medewerkers te vertellen, is bij sommige van die medewerkers het idee ontstaan dat [REDACTED] gelijk heeft. Zij weten nu eenmaal niet van zijn 12-ambachten-13-ongelukken verleden. Wie hem hoort praten denkt dat hij een zeer ervaren docent is. Hij kan immers over tientallen scholen vertellen. En eerlijk is eerlijk: Ook de schoolleider is daarvoor gevallen bij het aannemen van deze docent. We weten echter inmiddels beter.

Professioneel statuut

In tegenstelling tot wat u stelt is er wel degelijk een professioneel statuut vastgesteld (<https://www.svpo.nl/Professioneel%20statuut%20SvPO.pdf>). Onduidelijk is waarom u meent dat het ontbreekt.

Uit dit statuut blijkt overigens helder wat de professionele ruimte is naast het 'evidence based curriculum' dat SvPO hanteert. De kritiek dat docenten onvoldoende vrijheid hebben snijdt geen hout en is bovendien in strijd met zowel de vrijheid van onderwijs als met de kwaliteit van onderwijs.

U stelt dat de meeste keuzes bij SvPO op centraal niveau worden gemaakt. Dat is ten dele waar: Keuzes worden gemaakt op basis van analyses over de verschillende scholen heen en dat is per definitie op meta-niveau. Dat is echter niet per se 'centraal' niveau. Het pta bijvoorbeeld stellen docenten zelf op, onder leiding van een coördinator die op de school in Friesland werkt als docent. De enige eis die het bestuur stelt is dat het pta over de scholen heen hetzelfde is. De reden is dat daardoor de ervaringsbasis van alle docenten benut wordt en niet van slechts een handvol docenten.

In de bovenbouw wordt Workbook nog maar zeer beperkt ingezet. De reden is dat leerlingen dan meer richting hun examen komen en de overstap naar meer zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid kunnen maken. De lesmethodes in de bovenbouw worden dan ook net als de pta's door de docenten van de vestigingen gezamenlijk gekozen.

In de onderbouw ligt dat iets anders. We weten dat het maken van meters daar cruciaal is. Bovendien is het van groot belang om de ervaringsbasis zo groot mogelijk te maken. Dat gaat niet als het 'Workbook' van een commerciële uitgeverij gebruikt wordt. Het is dan immers die uitgeverij die de data verzamelt, niet de school. De lesmethodes in Workbook liggen op zichzelf vast, maar de inhoud ervan kan wel degelijk door docenten zelf aangepast en verbeterd worden. Docenten kunnen namelijk achter de schermen bij de inhoud van Workbook. Dat is iets dat bij SvPO nieuwe docenten zoals in Utrecht nog niet snel zullen doen. Het is meer iets voor als je aan alles gewend bent en volledig bent ingewerkt.

U stelt verder dat docenten geen eigen keuzes kunnen maken "waar het gaat om het niveau van de te maken opdrachten, welke opdrachten leerlingen moeten maken, wanneer leerlingen opdrachten moeten maken, het tempo waarin leerlingen de opdrachten moeten maken en de momenten wanneer toetsen worden gemaakt."

Dat klopt maar voor een deel. Wanneer leerlingen opdrachten moeten maken, het tempo waarin ze dit moeten doen en de data van de toetsen zijn niet vastgelegd. Het is aan de docent om dit te bepalen. Dat er dan in Workbook mogelijk een voorsprong of achterstand zichtbaar is doet daar niets aan af. De docent kan zonder probleem een project doen in de klas en accepteren dat leerlingen dan tijdelijk achter lopen met hun huiswerk in Workbook. Als het maar wel weer wordt ingehaald. Zeker als je zoals in Utrecht twee weken extra hebt in een schooljaar is dat zinvol om te doen als je die extra tijd goed wilt gebruiken.

Het klopt echter wel dat het curriculum bij SvPO vast ligt. Dat is op zich op andere scholen niet anders. Ook daar geldt vaak dat in klas 1 de stof van leerjaar 1 (uit boek 1) wordt behandeld. Wat wel afwijkend is bij SvPO is dat er relatief veel opdrachten zijn opgenomen omdat er veel aanwijzingen zijn dat leerlingen daar bij gebaat zijn voor hun ontwikkeling. Het is niet acceptabel dat een docent maar wat gaat overslaan ('compacten'). De 'evidence' is nu eenmaal overweldigend dat dit averechts werkt. We gaan daarom bijvoorbeeld niet zomaar mee met de docent en zijn onderzoek met mavo-werkbladen.

Ook is het niveau van het huiswerk in Workbook niet aan de docent, maar aan het systeem. De reden is simpel: Dat systeem heeft veel meer data beschikbaar, zowel historisch en generiek over alle leerlingen heen als over de leerling zelf, om te kunnen afwegen welke opdrachten wel of niet aangeboden moeten worden. Docenten kunnen echter wel degelijk direct invloed uitoefenen op de bepalingen, aangezien ze bijvoorbeeld vastleggen of een leerling wel/niet roostervrije dagen kan opnemen, wel/niet een dyslexie verklaring heeft, alsook in welke klas de leerling geplaatst is (wat het niveau, tempo en soort opgaven mede beïnvloedt).

Over deze differentiatie van lesstof is al eerder het nodige opgemerkt. Dan nog kan de docent de keuzes van het systeem 'overrulen', maar het is duidelijk dat dit dan wel in overleg zal moeten met de mentor en de schoolleiding. Er moeten immers goede redenen voor zijn, zoals informatie die het systeem niet heeft. Het gebeurt dan ook wel degelijk dat voor leerlingen 'gecompact' wordt.

Dat docenten niet zelf de huiswerkopdrachten bepalen is geen tekortkoming van de school. Het is juist een belangrijk element van de kwaliteitscultuur.

Bekwaamheid personeel

Over de retorisch suggestieve kwaliteiten van het rapport kan louter de loftrompet worden afgestoken. Tegen het einde van het rapport worden de kwalificaties van het onderwijs steeds extremer negatief. Op p.39 heet het ineens dat er: "ernstige tekortkomingen in het onderwijsproces, waaronder het didactisch handelen" zouden zijn. Zo bouw je inderdaad een retorisch verhaal op. Je constateert dat lessen rumoerig zijn, maar gaandeweg dik je dat op iedere bladzijde een beetje aan. Totdat je bij 'ernstige tekortkomingen' in het onderwijs bent aangekomen.

U concludeert uit het feit dat de school de professionalisering in sterke mate als verantwoordelijkheid van de docenten beschouwd dat de school bij de professionalisering tekort schiet. Daar is geen enkele basis voor. Het is volkomen legitiem dat docenten hier zelf voor verantwoordelijk zijn. Niemand zit te wachten op een schoolleider die gaat voorschrijven welke cursussen gevolgd moeten worden. Ook in andere beroepsgroepen (advocaten bijvoorbeeld) werkt dit zo. Wel is de professionalisering een onderwerp tijdens het voortgangsoverleg. De docent wordt daarin onder meer gevraagd naar de (effectiviteit van de) besteding van zijn budget hiervoor.

Dat de verantwoordelijkheid voor het behoud van professionaliteit bij de docent zelf gelegd wordt is ook inherent aan de opzet van het lerarenregister. De school meldt de docenten daar aan, maar het zijn de docenten zelf die hun professionalisering daarin bijhouden. Uw opmerking: "De school ziet het als de verantwoordelijkheid van de docenten om zichzelf te professionaliseren" is dan ook niet waar. Het is de wetgever die dit zo ziet. En of we dat als school ook zo zien doet er weinig toe.

U stelt evenwel: "In het gesprek met de schoolleiding blijkt dat afgelopen schooljaar twee docenten hebben deelgenomen aan een professionaliseringsactiviteit. De inspectie concludeert dat er in onvoldoende mate gewerkt wordt aan de voortdurende verbetering van de professionaliteit."

Die conclusie is niet gerechtvaardigd.

Ten eerste is dit typisch een geval van een vergaande conclusie op basis van het antwoord op een slecht gestelde en enkelvoudige vraag: 'Hoeveel docenten hebben deelgenomen aan professionaliseringsactiviteiten?'. Op die vraag zal iemand primair denken aan concrete activiteiten zoals een cursus. Er zijn echter vele manieren waarop de professionaliteit onderhouden kan worden. Veel docenten bijvoorbeeld besteden een deel van hun budget aan abonnementen op vakliteratuur. Het bijhouden daarvan is een prima manier om de professionaliteit te onderhouden.

Ten tweede heeft de wetgever niet voor niets geen specificatie gegeven van wat als professionalisering beschouwd moet worden. Het idee is dat daar veel vrijheidsgraden in zitten, oftewel: dat er veel professionele ruimte is. Er is niet zoals bijvoorbeeld bij de orde van advocaten een puntensysteem geïntroduceerd waarbij een minimum aan punten behaald moet worden voor het behoud van de bevoegdheid. Dat betekent dat de inspectie een zeer ruime definitie zal moeten hanteren voor wat als professionalisering wordt aangemerkt. De vraagstelling aan de schoolleider is veel te beperkt. Het lijkt meer op een manier om iemand in de val te lokken dan een poging de waarheid te achterhalen.

Ten derde zijn er ook nog drie docenten in opleiding. Die zijn permanent bezig geweest met hun professionalisering en hebben aan talloze 'professionaliseringsactiviteiten' deel genomen. In totaal zijn er dus vijf van de vijftien docenten die een cursus of complete opleiding hebben gevolgd in de periode acht maanden van september t/m april voorafgaand aan uw bezoek. Dat is een prima score waar het om cursussen gaat. De wetgever heeft immers nergens vastgesteld dat docenten ieder jaar op cursus moeten. Er is niets op tegen om je opleidingsbudget op te sparen en bijvoorbeeld eens in de drie jaar een cursus te doen.

Ten vierde zijn veel medewerkers van SvPO Utrecht nog maar kort geleden begonnen op de school. De school bestaat nog maar net. Dan heb je het al druk genoeg om je alles van het schoolconcept eigen te maken en je in te werken. Dat is niet de periode waar je ook nog maar eens een cursus erbij gaat doen. Als gezegd: Wanneer in een periode van acht maanden 5 van de 15 mensen een cursus hebben gedaan, dan is dat een uitstekende score.

Registratie bekwaamheid personeel

U heeft gevraagd om de dossiers van docenten. U concludeert uit die dossiers dat er 'geen sprake is van een geordend overzicht van de bekwaamheid van de docenten' omdat van de nieuwe personeelsleden er alleen nog een verslag van een lesbezoek en de uitkomsten van de leerlingenenquête zat.

U vergeet te vermelden dat daarnaast uiteraard ook de initiële CV van de docenten in het dossier zit. U vergeet ook mee te wegen dat deze mensen net negen maanden in dienst zijn. U kunt niet verwachten dat er in die tijd al veel meer is verzameld in het dossier dan dit. Na uw bezoek is er nog het voortgangsgesprek en het verslag daarvan aan het dossier toegevoegd. Bij elkaar is dat in een jaar tijd een prima afdoende geordend dossier dat een weerslag geeft van de bekwaamheid van docenten.

Overigens is de school helemaal niet verplicht om bekwaamheidsdossiers bij te houden aangezien ze deelneemt aan het lerarenregister.

Uw conclusie dat de school niet voldoet aan WVO art. 37a is daarom onterecht.

KA3 Verantwoording en dialoog

Het is vaak lastig voor een startende school om meteen personeelsleden voor de MR te krijgen. De reden is dat docenten de eerste periode de tijd nodig hebben om zich in te werken. Dat geldt zeker voor de SvPO, omdat dingen anders zijn dan veel docenten gewend zijn. De onderwijsblokken zijn langer, de dagen zijn langer, de klassen kleiner, het contact met leerlingen is veel intensiever, etc.

Formeel is het geen bezwaar dat er een geleding ontbreekt in de MR, maar het is wel onhandig, al vangen we veel op doordat we over alle zaken waar inspraak over geldt een referendum houden en de MR de uitkomsten daarvan in principe volgt.

Ondanks herhaalde oproepen van het schoolbestuur was er tot 20 maart 2019 niemand naar voren gekomen. Dus op zich was het prettig dat de personeelsgeleding per die datum alsnog werd gevuld, maar het was natuurlijk wel buitengewoon ongelukkig dat dit gebeurde door [REDACTED] die wist dat zijn contract niet verlengd zou worden. Hij had ook [REDACTED] gevraagd met hem mee de MR in te gaan – [REDACTED] die juist herhaaldelijk op zijn functioneren was aangesproken (te weinig zichtbaar op school, teveel in een aparte kamer). Omdat er geen andere kandidaten waren werden ze automatisch gekozen.

U stelt: “De inspectie concludeert op grond van door ouders ingebrachte correspondentie met de bestuursvoorzitter dat hij minder waarde hecht aan de wettelijk voorgeschreven medezeggenschap dan aan het door hemzelf bedachte medezeggenschapscollectief.”

Het is ten eerste onwaar dat het medezeggenschapscollectief door de bestuursvoorzitter zelf is bedacht. Het is ooit begonnen in Kapelle bij gebrek aan kandidaten (ook toen al) voor de MR.

Ten tweede getuigt de correspondentie die u van de voorzitter van MR en lid van de actiegroep die de school wilde zwart maken, [REDACTED], heeft ontvangen er absoluut niet van dat de bestuursvoorzitter minder waarde hecht aan de wettelijk voorgeschreven medezeggenschap dan aan het medezeggenschapscollectief. De correspondentie waar u gewag van maakt heeft u aan ons doen toekomen. In die correspondentie worden door de bestuursvoorzitter de woorden ‘medezeggenschapscollectief’ of ‘referendum’ überhaupt niet gebruikt. U heeft die correspondentie waarschijnlijk niet eens gelezen en bent slechts op het verhaal van [REDACTED] af gegaan.

Aankondiging bemensing MR

Het rapport stelt verder: “De indruk dat het bestuur niet de intentie heeft om tegenspraak te organiseren zoals bedoeld door de WMS, wordt versterkt door het bericht van 20 maart 2019 waarin het bestuur de oprichting en bemensing van de MR bekend maakt.”

Zoals hiervoor al opgemerkt wordt er helemaal geen indruk ‘versterkt’, aangezien de correspondentie waaraan u hiervoor refereerde die indruk überhaupt niet heeft gewekt. Dat woordje ‘versterkt’ is pure retorica.

Bovendien is er geen sprake van dat bestuursvoorzitter de ‘oprichting van de MR’ bekendmaakte. Hij maakte louter en alleen de nieuwe bemensing bekend, nadat ineens de [REDACTED] zich als personeelsgeleding hadden aangemeld. En tegelijkertijd [REDACTED] verkozen was.

Voor de goede orde: Bij SvPO kan doorlopend gestemd wordt op kandidaten voor de MR. Degene met de meeste stemmen is op dat moment gekozen. Een kort daarvoor gedane oproep door het bestuur om te stemmen had kennelijk effect gehad.

Het bericht waarin de volledige bezetting van de MR bekend werd gemaakt getuigt er totaal niet van dat de bestuursvoorzitter niet de intentie zou hebben tegenspraak te organiseren

zoals bedoeld in de WMS. Het volledige bericht omvat o.a. een dankwoord aan degenen die zich kandidaat hebben gesteld na onze hernieuwde oproep:

“Beste leerling, docent, ouder,

Na onze oproep zijn er ook in Utrecht veel mensen geweest die zich voor de medezeggenschapsraad (MR) beschikbaar hebben gesteld. Dank daarvoor namens alle betrokkenen. Er is de afgelopen tijd ook volop gestemd zoals blijkt uit de uitslag die we vanavond hebben opgevraagd, zodat er een aardig mandaat is. Er hebben 75 ouders gestemd en 61 leerlingen.

In het portaal is via het linkje 'MR' te zien wat de samenstelling nu is. Daar staan ook de mail-adressen in. Ook staan daar nog meer mensen in bij wie voorstellen ingediend kunnen worden.

*[redacted] is namens de ouders (als voorzitter) gekozen
[redacted] is namens de leerlingen gekozen*

Bij de medewerkers waren er twee kandidaten die vanzelf gekozen zijn:

*[redacted] namens de medewerkers
[redacted] namens de medewerkers (vice-voorzitter)*

Het is aan de leden van de MR om te bepalen hoe en wat ze willen doen. Uiteindelijk wordt over alle belangrijke zaken door alle leerlingen, docenten en ouders gestemd (we noemen dat het medezeggenschapscollectief (MC), maar je zou het ook een bindend referendum kunnen noemen). Daardoor is in elk geval op onze andere scholen de praktijk dat de MR vooral bij elkaar komt in bijzondere situaties.”

Die laatste alinea vindt u ervan getuigen dat de bestuursvoorzitter ‘niet de intentie heeft tegenspraak te organiseren zoals bedoeld in de WMS’. Dat is nogal een vergaande conclusie op basis van die ene alinea.

Die alinea is bovendien niets anders dan nog eens een zeer korte samenvatting van de wisselwerking van de referenda naast de MR, benevens de verduidelijking dat het aan de MR zelf en aan niemand anders is om te bepalen wat en hoe ze willen opereren. Dat is een feitelijke constatering, die volgt uit de bepalingen van de WMS. Verder is het inderdaad de praktijk op onze andere scholen dat de MR weinig hoeft te vergaderen vanwege die referenda. U kunt op grond van deze ene alinea geen conclusies trekken over de intenties van het bestuur.

Bovendien is er de vraag waarom u dit in een rapport zet waarin u alweer een negatief oordeel over de medezeggenschap velt. Nergens in de WMS staat er iets over dat het bestuur de ‘intentie’ moet hebben om wat dan ook te doen. De wet stelt gewoon feitelijk vast wat er moet gebeuren. De intentie waarmee dat gebeurt doet er niet toe. Dat u een dergelijk irrelevant gemoedskenmerk toeschrijft aan de bestuursvoorzitter onderstreept dat u geen onafhankelijk, maar sterk gekleurd en vooringenomen onderzoek uitvoert.

MR betrekken bij beleid

U stelt dat het schoolplan en de schoolgids voorgelegd hadden moeten worden aan de MR nadat die op 12 april voor het eerst in nieuwe samenstelling bijeen was gekomen. U stelt echter ook dat de MR nog geen inspraak heeft gehad in het MR-reglement.

We hebben hiervoor al opgemerkt dat documenten die op de eerste dag dat een nieuwe school van start gaat al verplicht zijn, niet achteraf door de MR afgekeurd kunnen worden. Dat ligt ook helemaal niet in de rede. Ouders en docenten kiezen voor een nieuwe school op grond van wat in de schoolgids, het schoolplan, het zorgprofiel en verdere documenten staat. Als die hen niet aan staan, kiezen ze niet voor de nieuwe school – en als er niet of te weinig mensen voor de school kiezen, dan kan deze niet van start.

Het staat bovendien ook zo in de WMS. Bij de start van een school is er per definitie nog geen MR, omdat er nog geen kandidaten zijn. Volgens art. 44 lid 1 moet dan binnen een half jaar een voorlopige MR gekozen worden. Die krijgt binnen drie maanden een MR-reglement voorgelegd en moet zich daarover dan binnen drie maanden uitspreken. Pas na het aannemen van het MR-reglement wordt de voorlopige MR een definitieve. De voorlopige MR heeft volgens WMS art. 44 lid 2 slechts zeer bescheiden bevoegdheden: Alleen WMS art. 3 is op haar van toepassing. De voorlopige MR heeft dus geen instemmingsbevoegdheden zoals die o.a. in WMS art. 10 of 14 zijn vermeld. Dit impliceert dat in de beginfase van een school het bestuur zelf de verantwoordelijkheid dient te nemen voor onder andere het schoolplan, de schoolgids, etc.

Het is daarbij niet zo dat de MR, eenmaal definitief geworden, nog instemmingsbevoegdheid heeft over zaken die al minstens een jaar (en zoals met de statuten vaak nog veel langer) daarvoor zijn vastgesteld. De formulering van de instemmingsbevoegdheid luidt immers dat het bestuur 'voorafgaande instemming' behoeft van de MR. Dat wil zeggen: voorafgaand aan het besluit. De wet schrijft van tal van besluiten voor dat deze ten laatste op het moment van de start van de school genomen moeten zijn (het schoolplan, de schoolgids, e.d. moeten aanwezig zijn bij de start van de school of zelfs eerder). Er is dan per definitie nog geen (definitieve) MR en iets dat er per definitie niet is, kan ook geen voorafgaande instemmingsbevoegdheid hebben.

Voorlopige MR

U stelt dat op 20 maart 2019 er voor het eerst een MR is aangetreden aangezien er pas op die datum kandidaten voor de MR waren. In dat geval betreft het per definitie een voorlopige MR. Er is immers sprake van een situatie zoals bedoeld in WMS art. 44 lid 1.

In dat geval moet het bestuur een reglement voorleggen aan de MR, drie maanden na de verkiezingen. Op het moment dat u de MR sprak (29 mei) waren die drie maanden nog lang niet verstreken. Daarna heeft de MR dan nog drie maanden om zich over het reglement uit te spreken. Al die tijd is alleen WMS art. 3 van toepassing op deze MR.

Dit impliceert dat vrijwel alle opmerkingen die u verder onder het kopje KA3 maakt, niet van toepassing zijn. Er is in het bijzonder geen strijdigheid met WMS art. 23 of 28.

Verklaringen MR onbetrouwbaar

U heeft op 29 mei 2019 de voorlopige MR gesproken tijdens uw bezoek, tijdens uw eerdere bezoek heeft u de vice-voorzitter van de voorlopige MR gesproken en zowel tijdens als na uw bezoeken heeft u meerdere malen contact gehad met leden van de voorlopige MR. De voorlopige MR is voor u een zeer belangrijke bron van informatie geweest over de school. Wij hebben u echter uitvoerig bericht over het feit dat de voorlopige MR in deze samenstelling als bron zeer onbetrouwbaar is. De vice-voorzitter wilde zijn gram halen voor zijn aanstaande ontslag. De voorzitter was de vertegenwoordiger van de actiegroep van ouders die de school zwart wilde maken. Deze groep heeft expliciet aangegeven dat ze

desinformatie zou verspreiden over de school, ook richting inspectie, om het bestuur onder druk te zetten.

Het is duidelijk dat u de gelegenheid gretig te baat hebt genomen. Volgens de leden van deze groep hebt u hen gevraagd om munitie voor uw hoger beroep tegen ons. Hoe dit ook zij, u kunt zich in uw rapport niet slechts verlaten op informatie van deze groep en ook niet van leden van de voorlopige MR. Er is bekend dat zij de school wilden zwart maken en u dient de informatie die zij u geven dan ook te verifiëren.

De voorlopige MR heeft u op 29 mei gemeld dat er sinds haar aantreden op 12 april er nog geen overleg met haar is geweest. Dit is onwaar. Kort na het aantreden heeft de schoolleider met de voorlopige MR gesproken. Daarna is er met zowel schoolleider als bestuur als toezichthouder per e-mail contact geweest.

U stelt verder dat de voorlopige MR nog niet bij beleids- en besluitvorming betrokken is geweest. Dat is zoals opgemerkt alleen al niet nodig omdat het in uw redenering een voorlopige MR betrof. Maar los van dit formele aspect, is het ook zo dat er in de zeer korte periode dat de voorlopige MR in deze samenstelling actief is geweest, er helemaal geen beleids- of besluitvorming heeft plaatsgevonden. Het schoolplan bijvoorbeeld staat voor 2020 op de rol en de schoolgids was al maanden daarvoor vastgesteld en gepubliceerd. Er speelden verder in de drie maanden dat de voorlopige MR actief was ook geen andere zaken waarover beleids- of besluitvorming moest plaatsvinden.

U stelt dat “de schoolgids 2019/20 nog niet aan de MR was voorgelegd”. Die opmerking laat vooral zien dat u weinig idee hebt van de praktische gang van zaken op een school. De informatiedagen van de meeste scholen zijn in januari/februari. Ouders en leerlingen verwachten uiteraard geïnformeerd te worden over het aankomende schooljaar. Dan kan het niet zo zijn dat die schoolgids nog ergens in april vastgesteld wordt. Ergo: De schoolgids 2019/20 was al lang vastgesteld voordat de voorlopige MR in deze samenstelling aantrad.

In theorie kunt u er wel aan vasthouden dat het feitelijk juist is dat, omdat er deze drie maanden geen besluiten voorlagen, de voorlopige MR per definitie niet bij de besluitvorming betrokken is geweest. Dat is echter een tautologie en aangezien u een uiterst negatief oordeel over de school en de medezeggenschap velt, kunt u niet doen alsof deze tautologie een neutrale waarneming is.

Samenwerking met MR onmogelijk

Het moge duidelijk zijn dat de samenwerking met de nieuwe MR buitengewoon moeizaam zo niet onmogelijk was. Drie van de vier leden van de voorlopige MR hadden zich niet kandidaat gesteld om een constructieve bijdrage te leveren aan de school, maar om een persoonlijke agenda te volgen. In samenwerking met de schoolleiding of het bestuur hadden ze geen serieuze interesse.

Bij de allereerste bijeenkomst van de nieuwe MR stelde zij te constateren dat “het leer- en werkklimaat niet veilig werd bevonden”. Verdere toelichting ontbrak. We schrokken als bestuur van die constatering, ook omdat het tot dan toe uit niets gebleken was. Niet uit de veiligheidsmonitor, niet uit gesprekken, niet uit eigen waarnemingen. We hebben dan ook onmiddellijk onze zorg uitgesproken en de voorlopige MR gevraagd om verduidelijking. Na herhaalde verzoeken kregen we die verduidelijking uiteindelijk pas na twee maanden (!) toegestuurd. We hebben de issues die werden aangekaart nauwgezet bestudeerd en de schoolleider om reactie gevraagd. Daarna hebben we een concept beantwoording gemaakt

en hebben we docenten om input gevraagd. Een enkele uitzondering daargelaten bleek dat het vrijwel uitsluitend om issues ging die de MR-leden persoonlijk dwars zaten. De berisping van de beide personeelsleden in de voorlopige MR stond bijvoorbeeld als voorbeeld van een 'onveilig werkklimaat' genoemd. Ook het niet verlengen van het arbeidscontract stond als voorbeeld hiervan genoemd. Er was echter maar één iemand op wie dat betrekking had, en die zat in de voorlopige MR.

U heeft van de voorlopige MR de lijst met issues opgestuurd gekregen. U wist dat het bestuur daar samen met de schoolleider en de andere docenten een reactie op had gegeven (dat staat in de e-mail van de bestuursvoorzitter aan [REDACTED] d.d. 19 juli), maar die heeft u niet opgevraagd, terwijl dat in het kader van wederhoor zeer voor de hand had gelegen. De reactie is nu bijgevoegd als bijlage 2 en 3. Het maakt evident duidelijk dat de MR geen serieuze issues had, anders dan haar eigen persoonlijke besognes.

U schrijft dat de MR over deze issues in gesprek wilde met 'de bestuurder' – u (of [REDACTED]?) zal de bestuursvoorzitter bedoelen, maar het is hoe dan ook een valse voorstelling van zaken.

De MR had 12 april 'geconstateerd' dat er problemen waren met de sociale veiligheid, zonder aan te geven waar dit over ging. Het was het bestuur dat daarop reageerde met de vraag om verduidelijking. Na die vraag keer op keer herhaald te hebben, stelde de voorlopige MR dat zij op 17 juni wilde overleggen over het overzicht van veiligheidsissues en over opmerkingen over het reglement van de MR. Nu is het nogal raar om de bestuursvoorzitter doodleuk de opdracht te geven om op zekere datum te verschijnen, maar het is hoe dan ook wel van groot belang dat de informatie voor dat overleg in elk geval beschikbaar is. Dat verlangt de WMS overigens ook in art. 6 lid 1 (al is dat artikel überhaupt niet op de voorlopige MR van toepassing). De MR stuurde het overzicht met issues echter pas vlak voor de datum van 17 juni, waardoor die onmogelijk nog met betrokkenen doorgenomen kon worden. Hoezeer dat nodig was bleek naderhand, aangezien het als gezegd alleen besognes van MR-leden persoonlijk betrof. De opmerkingen over het reglement, het andere agendapunt, kwamen zelfs pas enkele dagen ná de 17^e juni.

Er is dan ook geen enkele basis voor de conclusie van de inspectie dat "de bestuursvoorzitter zich niet bereid heeft getoond om het gesprek aan te gaan met de MR, terwijl daar wel alle aanleiding toe was." Het is nota bene de bestuursvoorzitter die de voorlopige MR maandenlang achterna heeft gezeten om eindelijk inzage te geven in de veiligheidsissues waarover overleg gevoerd kon worden. Het is de voorlopige MR die hier veel te laat op reageerde.

Kiezen en faciliteren voorlopige MR

U stelt dat de medezeggenschap onvoldoende functioneert omdat de voorlopige MR er pas na anderhalf jaar kwam en niet na een half jaar. Dat is echter geen tekortkoming, aangezien er ondanks herhaalde verzoeken geen kandidaten waren. Een verkiezing zonder kandidaten is weliswaar bizar, maar het schoolbestuur kan hier onmogelijk wat aan doen.

U haalt verder de voorlopige MR aan dat het de communicatie met 'de bestuurder' over het opzetten van een website moeilijk verloopt. U stelt verder dat u "beschikt beschikt over een mailwisseling tussen de voorzitter van de MR, de bestuursvoorzitter en de schoolleiding" en dat daaruit valt te concluderen dat de voorlopige MR onvoldoende is gefaciliteerd door de schoolleiding en het bestuur. Dat zou in strijd zijn met art. 28 van de WMS.

Ten eerste is dit artikel helemaal niet van toepassing op een voorlopige MR.

Ten tweede is het opzetten van de website in G Suite van Google extreem simpel. Er zijn miljoenen van deze websites en zowel onze leerlingen als onze docenten maken ze om de haverklap. De leden van de MR zijn daar ook prima toe in staat. In het portaal van medewerkers is een klik op één linkje genoeg om een nieuwe website te starten.

Na een vraag van de MR-voorzitter aan het bestuur of die voor haar een website wilde opzetten, heeft het bestuur de zeer simpele instructie daartoe opgestuurd. U had dit in de correspondentie waar u naar verwijst kunnen nalezen, maar dat hebt u overduidelijk niet gedaan. In no-time had vervolgens de conciërge een website in de lucht. Dat bleek wel een erg oud type website te zijn (namelijk onleesbaar op devices anders dan een PC), waarna het bestuur zo vriendelijk is geweest om deze website naar een moderne variant om te zetten. Het enige dat daarbij is mis gegaan, is dat de URL van die gemoderniseerde versie tijdelijk was gewijzigd. Dit euvel is in no-time verholpen. Verder problemen hebben zich überhaupt niet voorgedaan. De stelling dat het bestuur niet behulpzaam is geweest is een leugen.

Medezeggenschapscollectief, opzeggen vertrouwen in bestuur

Het staat het bestuur vrij om referenda te organiseren onder leerlingen, ouders en docenten over alle zaken waarover medezeggenschap bestaat. Dat was in de periode dat de MR niet compleet was ook de enige manier om inspraak en tegenspraak te organiseren. Het staat ook vrij om deze referenda het 'medezeggenschapscollectief' te noemen. Het is een term waarmee het bestuur iets van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid probeert op te roepen.

Het is niet waar dat de voorlopige MR hieraan gebonden was. Ze kan met die referenda doen wat ze wil. Als voorlopige MR had ze überhaupt nog geen zeggenschap over wat dan ook, alleen over het reglement. En daar kwam ze pas op terug na de datum van 17 juni waarop een afspraak met de bestuursvoorzitter geprikt stond.

De rest is ketelmuziek, georkestreerd door een actiegroep die het bestuur onder druk wilde zetten. Ook het bespottelijke 'opzeggen van het vertrouwen in het bestuur', luttele dagen voor het einde van het schooljaar en luttele dagen voordat 3 van de 4 leden van de MR de school zouden verlaten, was louter bedoeld om de school zwart te maken. Het 4^e lid (namens de leerlingen) was er niet in gekend en schrok zich rot toen ze het hoorde.

Verkiezingen MR

U uit in uw rapport een loodzware beschuldiging. U stelt: "De overgelegde schermafdrucken in het bezit van de inspectie roepen op zijn minst twijfel op over het transparant en eerlijk verlopen verkiezingen voor de MR."

U zou zich bij dit soort opmerkingen in uw rapporten toch echt bewust mogen zijn van het feit dat als een toezichthouder stelt dat 'er twijfel is', dit een veel verdergaande betekenis heeft dan dat pakweg [REDACTED] dat in een tweet beweert.

U beroept zich bovendien op informatie van o.a. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] die aankondigde vanwege een bezwaar ten aanzien van zijn zoon, te zullen 'escaleren tegen de school'. Dit hield in dat hij in de gemeenteraad ging pleiten tegen financiering voor de vervanging van het tijdelijke gebouw van de school, vragen ging stellen

aan de wethouder over de school en bij u klachten zou indienen. [REDACTED]
[REDACTED]

De verkiezingen voor de MR zijn simpel van opzet. Via het portaal kunnen leerlingen, docenten en ouders zich kandideren. Via hetzelfde portaal kunnen ze hun stem uitbrengen op de kandidaten. Dit stemmen geschiedt doorlopend. De kandidaten met de meeste stemmen zijn vanzelf gekozen in de MR.

Als een kandidaat zich terugtrekt, dan kan dat via het portaal. Als een kandidaat niet meer met school verbonden is, verdwijnt diens naam uit de kieslijst. Is de kandidaat gekozen MR-lid, dan wordt automatisch van de resterende kandidaten degene met de meeste stemmen MR-lid.

Het effect hiervan kan zijn dat als er in een periode veel gestemd wordt, er soms korte wisselingen zijn in de samenstelling van de MR. De uitslag wordt immers 'live' getoond. Dit gebeurt typisch als er nog maar weinig gestemd is en iedere uitgebrachte stem dus al verschil kan maken.

De schermafdrucken die u heeft laten zien, dateren alle van de periode dat er veel gestemd werd. Dat was na weer eens een oproep van het bestuur, maar vooral ook nadat de actiegroep had besloten om de MR over te nemen en dus actief te kandideren en te stemmen. Omdat de uitslag 'live' getoond wordt is het helemaal niet vreemd dat op 5 maart een andere kandidaat op 1 staat dan op 11 maart. Wat wel vreemd is, is dat deze ouders niet gewoon aan het bestuur vragen hoe dit zit, maar in plaats daarvan schermafdrucken naar de inspectie gaan sturen nadat de voorzitter van de MR had opgeroepen om klachten of informatie die als belastend geïnterpreteerd zou kunnen worden, met de inspectie te delen. Het is bedenkelijk dat de inspectie zich ervoor leent om een actiegroep een soort coup te laten plegen op een school.

Zo dom zijn we nou ook weer niet

Als we dan toch de MR-verkiezingen zouden manipuleren, dan gaan we toch niet uitgerekend deze kandidaten laten kiezen. Ofschoon het bestuur aanvankelijk niet precies wist wie er in de actiegroep zaten, was wel bekend dat [REDACTED] een vertegenwoordiger was. En het MR-lidmaatschap van [REDACTED] die net zijn congé had gekregen was uiteraard ook niet heel erg wenselijk.

Vervolg

Het lijkt ons als bestuur wenselijk om over uw rapport over SvPO Utrecht nader overleg te voeren. Dit mede om te bezien hoe we de in de inleiding genoemde meer principiële issues (alle zorg in basisondersteuning, etc.) kunnen oplossen in plaats van ze itererend uit te pluizen.

Misha van Denderen, Erik Terheggen, Andries Tijssens
Schoolbestuur SvPO Utrecht

Bijlage 1: Vergaderverslag actiegroep

Excerpten uit het verslag van een vergadering 6 maart 2019
Onderstrepingen aangebracht voor de reactie op het rapport

“Beste groep bezorgde ouders,

We zijn al een tijdje onderweg met onze missie om de school van onze kinderen een stuk aangenamer te maken. Al zijn de reacties veelal frustrerend, we merken toch dat onze energie niet ongemerkt voorbij gaat aan het SVPO bestuur. Elke dag/week gaat de druk verder omhoog en komt er steeds meer communicatie vanuit SVPO en informatie los; al dan niet tot onze tevredenheid.

(...)

Trajecten:

1. Mail ‘Ouders SVPO Utrecht’ naar ouders (70% 2e jaars);
2. Mail ‘Ouders SVPO Utrecht’ naar SVPO bestuur (Misha van Denderen direct);
3. Onderwijsinspectie: mogelijk spoedbezoek aan SVPO Utrecht;
4. Onderwijsinspectie: verzoek tot leveren input voor hoger beroep kort geding met SVPO;
5. Inzage rapport Inspectie van Onderwijs bij SVPO via WOB-verzoek (Wet Openbaar Bestuur);
6. Oprichting oudergeleding van Medezeggenschapsraad Feb 14 jl.;
7. Contact met groep bezorgde ouders SVPO Amsterdam;
8. Media aandacht;
9. Verklaringen van (ex)-docenten;
10. Activiteit op platformen zoals Ouders.nu.

Kort overzicht stand van zaken per traject;

1. Hebben ouders medegedeeld dat we ons herbezinnen n.a.v. teleurstellende reacties bestuur SVPO.
2. Hebben op laatste mail van Misha van Denderen nog geen reactie gegeven. Open puntje.
3. Woensdag jl. (27 feb) gesprek gehad op kantoor Min van Onderwijs en de Onderwijsinspectie overtuigd dat er dringende reden is om op korte termijn inspectie uit te voeren i.p.v. najaar 2019.
4. Toegezegd concrete ‘munitie’ te delen met Onderwijsinspectie om casus voor hoger beroep en gericht inspectie op SVPO Utrecht en Amsterdam.
5. Verzoek inzage in rapport wat wordt bevochten door SVPO en de Rechter de Onderwijsinspectie heeft verboden het rapport in huidige vorm te publiceren. Bij verkrijgen van rapport kunnen wij deze wel publiceren.

(...)

8. We onderzoeken de mogelijkheden het e.e.a. met de media te bespreken. Volgens de Onderwijsinspectie pakken we het bestuur het hardst als we de ‘goede’ naam in diskrediet brengen.

(...)

10. Op social platform is het nieuws rondom SVPO bijna 'trending topic'.

Prioritering

Als eerste prioriteit hebben we bedacht de Onderwijsinspectie te voorzien van 'munitie'.

Hiervoor hebben we wederom contact gemaakt met [REDACTED] en de volgende strategie afgestemd.

Door middel van de mailbox willen we met de ouders een template delen met de onderstaande aandachtspunten en vragen de ouders deze (indien gewenst anoniem) in te vullen met concrete voorbeelden/ervaringen.

Acties: maken template en omzetten in enquête. De rubricering is gelijk aan de toezichtkaders van de Onderwijsinspectie:

1. Kwaliteit aanbod lesmethode?
2. Begeleiding school bij achterstand leerling?
3. Kwaliteit didactisch handelen?
4. Biedt de school extra ondersteuning (zorgplicht) en wordt dit vastgelegd (is verplicht)?
5. Is de school actief binnen samenwerkingsverband, biedt SVPO actief passend onderwijs?
6. Is het sociaal veilig voor kind?
7. Hoe is het pedagogisch klimaat?
8. Hoe is de kwaliteitscultuur (transparant functioneren leiding / klachtafhandeling, etc.)?
9. Hoe is de verantwoording in de dialoog met het SVPO. (Medezeggenschapsraad etc.)?

(...)

Het klein comitee heeft de volgende trajecten onderling verdeeld

Beheerder Mailbox => [REDACTED]

Contact Inspectie => [REDACTED]

Medezeggenschapsraad => [REDACTED]

Contact Amsterdam => [REDACTED]

WOB => [REDACTED]

Media => [REDACTED]

Docenten => [REDACTED]

Bijlage 2: E-mail van schoolbestuur aan docenten over de klachten over sociale veiligheid van de MR

Beste collega,

De MR stelde begin april bij haar eerste bijeenkomst te constateren dat het leer- en werkklimaat op school als onveilig werd ervaren. Je begrijpt dat we daar als bestuur van schrokken en om toelichting hebben gevraagd. Daarop kregen we begin juni de klachtenlijst opgestuurd die we met jullie hebben gedeeld. We hebben die nu mede met jullie input beantwoord. Dank daarvoor. Bijgaand de definitieve antwoorden.

Het blijkt in meerderheid te gaan om eigen klachten van de MR-leden zelf. Dat kan natuurlijk, maar we zien ook dat de meeste klachten geen hout snijden en mede daarom het beeld dat de sociale veiligheid niet in orde zou zijn helemaal niet staven.

Toch bespeuren we uit de lijst wel iets dat zorgen baart: een sfeer van wantrouwen. Het helpt natuurlijk niet dat er een clubje ouders in leerjaar 2 zit die een anonieme appgroep begint. Dat is vervelend. Maar een toezichthouder wantrouwen die jou als MR-lid belt om te horen hoe het op school gaat? Of je bij de MR-website afvragen of je leesgedrag niet gemonitord wordt door het bestuur?

Het is in dit verband misschien goed te realiseren dat er een schoolbestuur zit dat uit een paar idealisten bestaat die proberen om scholen op te zetten waar leerlingen echt de kans krijgen om te groeien. Ja, dat betekent dat er hard gewerkt moet worden en dat er prestatiedruk op leerlingen zit. Ja, dat betekent ook dat het kerncurriculum in een Workbook zit en dat behandeld moet worden.

En het resultaat mag er zijn: De eerste drie SvPO scholen vormen tezamen de top-3 van de scholen in Nederland die leerlingen de meeste kans geven om op te stromen (volgens de laatste cijfers van inspectie). En naar het zich laat aanzien zullen de scholen in Amsterdam en Utrecht zich daar straks bij voegen - om samen de top-5 in Nederland te vormen.

We hopen dat jullie volgend schooljaar een frisse start kunnen maken met een uitgebreid team van mensen die leerlingen deze kans gunnen. We hopen ook dat jullie de sfeer zodanig weten te kantelen dat die in Utrecht weer net zo prettig wordt als in onze andere scholen.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 3: Reactie bestuur op klachten over sociale veiligheid van de MR

Klacht 1: Docent projecteert in de les de cijfers van alle kinderen van alle vakken, met wekelijkse regelmaat. Leerlingen kunnen zich schamen voor lage cijfers. Bovendien is dit niet AVG- proof.

Docenten en mentoren hebben een behoorlijke mate van vrijheid om hun lessen en begeleiding te organiseren. Het gezamenlijk langslopen van voortgang en cijfers kan werken, maar hangt er uiteraard van af of de verdere context sociaal veilig is. Uit de reacties van leerlingen over deze docent blijkt dat ze die veilige context bij haar zeker ervaren. De docent kan bovendien een duidelijk didactisch doel hebben om dit te doen.

Nadat leerlingen aangaven het niet prettig te vinden heeft de docent dit gebruik overigens afgeschaft.

In het algemeen is SvPO goed in het bieden van kansen aan leerlingen. Gemiddeld komt op Nederlandse scholen slechts 4% van de kinderen boven het basisschool advies uit. Bij SvPO is dat rond de 35%. Daarvoor is het belangrijk dat leerlingen voldoende voortgang hebben in het kerncurriculum (dat deels in Workbook staat). Dat bepaalt het antwoord op de vraag hoeveel kans je kinderen geeft om zich te ontwikkelen. Als een docent leerlingen gemotiveerd houdt door regelmatig de voortgang van de klas door te nemen, dan is er tegen die achtergrond geen bezwaar op grond van de AVG.

Klacht 2: Twee medewerkers gaan op werkbezoek bij SvPO Geldermalsen, en krijgen vervolgens enkele beschuldigingen en verwijten die afkomstig zouden zijn van de docenten en schoolleiding van Geldermalsen. Er vindt geen wederhoor plaats.

De term 'werkbezoek' dekt de lading niet en beide MR-leden weten dat ook. Ze kwamen onaangekondigd de school in Geldermalsen binnen en dat werd door de collega's daar als een soort overval ervaren. Beiden gingen ongevraagd lessen observeren en weigerden zich daarbij zelfs voor te stellen. Ze zeiden slechts van de SvPO organisatie in Utrecht te komen. Er zijn bovendien ongepaste opmerkingen ('grappen') naar leerlingen gemaakt.

Er kwamen hierover bij het schoolbestuur meerdere boze reacties en klachten uit Geldermalsen binnen. Zo ga je niet met collega's en leerlingen op een andere school om. Uiteraard hebben beiden medewerkers daarop een formele waarschuwing gekregen.

Over iets dat zoveel commotie heeft veroorzaakt in Geldermalsen is het overigens vreemd om eufemistisch te spreken van een 'werkbezoek' en om te suggereren dat er eigenlijk helemaal geen klachten van docenten over binnen zijn gekomen ('zouden').

Klacht 3: Daags nadat de medewerkers een officiële waarschuwing hebben ontvangen krijgen ze een telefoontje van [REDACTED] die namens [REDACTED]. Hij wil hen vragen stellen over de gang van zaken op school. Hij stelt zich nauwelijks voor en legt niet uit wie [REDACTED] is. Anderen zijn in die periode niet gebeld door [REDACTED] of zijn medewerker. Deze telefoontjes werken intimiderend.

[REDACTED] is toezichtouder en heeft de wettelijke plicht om tweemaal per jaar met de MR contact op te nemen. Het heeft in het geval van Utrecht lang geduurd omdat er geen personeelsgeleding van de MR was. Zodra die er wel was, heeft de toezichthouder uiteraard meteen de kans te baat genomen om contact op te nemen.

Het was een ongelukkig toeval dat dit kennelijk direct op het bezoek aan Geldermalsen volgde. Van controle of intimidatie is echter geen sprake. De toezichthouder werkt onafhankelijk en heeft überhaupt geen weet van het bezoek aan Geldermalsen en de reacties daarop.

Klacht 4: De beoordeling over contractverlenging wordt mede gebaseerd op de resultaten van de leerling-enquête, maar de resultaten daarvan worden pas gedeeld met medewerkers in mei, zodat zij niet in de gelegenheid zijn zich te verbeteren.

De leerlingenquête en alle verdere gegevens worden gebruikt als feedback om te zien welke verbeterpunten er zijn en hoe die gerealiseerd kunnen worden. Er is geen afrekencultuur, maar een verbetercultuur.

Dat de uitkomst van de leerlingenquête niet al eerder gedeeld wordt, is simpelweg omdat die er nog niet is. De gegevens van alle enquêtes moeten namelijk verwerkt en vergeleken worden. Dat is voor een groot deel nog handwerk. Er wordt inmiddels gewerkt om dit deels te automatiseren waardoor het makkelijker (en sneller) kan.

Dat een contract niet verlengd wordt, is bij SvPO in het algemeen vrij uitzonderlijk en gebeurt alleen als er geen zicht is op oplossing van gebleken tekortkomingen. Dat is bijvoorbeeld het geval als een medewerker zelf vindt dat er helemaal geen tekortkomingen zijn – dan wordt het lastig om er aan te werken.

Klacht 5: De leerlingen zitten in de pauzes erg dicht op elkaar, er is te weinig ruimte voor twee leerjaren in de aula op de begane grond. Is het wel brandveilig?

Het gezamenlijk pauzeren zorgt voor meer onderlinge betrokkenheid en voor meer zicht van docenten. Dat draagt bij aan de sociale veiligheid. Op alle SvPO scholen wordt dan ook gezamenlijk gepauzeerd met de onderbouw (3 leerjaren) en daarna de bovenbouw (idem). Het aantal m2 van de aula is op die andere scholen niet groter dan in Utrecht.

Er is geen sprake van een probleem met de brandveiligheid. Er zijn zelfs meer vluchtroutes dan nodig volgens het (nieuw)bouwbesluit.

Klacht 6: Conflictbemiddeling tussen leerlingen nodig door schoolleider: komt er pas na enkele weken op terug.

Het klopt dat er tijd over heen is gegaan en dat is vervelend, maar had wel goede redenen. Welke dat precies zijn kan niet gegeven worden omdat het de privacy schendt.

Klacht 7: Docent zegt dat leerling niet met Amsterdamweek mee mag als hij/zij de achterstand niet inhaalt. Dit leidt tot sociale uitsluiting van activiteiten die voor iedere leerling zijn.

Het is in praktijk nog nooit zo geweest dat een kind niet mee kan vanwege achterstanden. Een dergelijk besluit zou bovendien weloverwogen in overleg met ouders genomen worden. Van feitelijke sociale uitsluiting is geen sprake. Wel wordt er zoveel mogelijk gezorgd dat achterstanden niet ontstaan. Het komt daarom regelmatig voor dat er extra huiswerk meegegeven wordt om achterstanden weg te werken – zeker aan de vooravond van de excursies.

Klacht 8: Ouders van leerling die schoolgeld niet betalen krijgen aanmaning dit alsnog te doen en het bericht dat diezelfde dag nog de leermiddelen van de leerling worden ontnomen. Dit gebeurt zonder dat de schoolleiding persoonlijk contact opneemt met de ouders om te vragen wat er aan de hand is.

Ouders hebben de keuze om zelf leermiddelen (w.o. de laptop) aan te schaffen of om school dat te laten doen. Dat laatste is meestal goedkoper en de school schiet het geld dan bovendien voor. Uiteraard moet dat dan wel terugbetaald worden.

Als ouders niet op herhaaldelijke betalingsverzoeken reageren en ook geen betalingsregeling willen treffen of eventueel een gemeentelijke subsidie aanspreken, dan houdt het een keer op.

Navraag leert dat ouders niet zijn gebeld. Dat had in dit geval wel moeten gebeuren!

Klacht 9: Leerlingen moeten achterstand inhalen op laatste middag voor kerstvakantie in plaats van dat ze mee mogen doen aan gezellige activiteiten. Ze worden in een apart lokaal gezet.

Er was een gezamenlijke kerstviering. Wie geen schoolwerk meer te doen had is daarna een film gaan kijken of is spelletjes gaan doen. Wie nog wel schoolwerk open had staan is uiteraard dat schoolwerk gaan doen. Als een leerling zijn/haar werk af heeft en daarna als beloning een spelletje mag doen is het geen sociale uitsluiting dat andere leerlingen daar niet aan meedoen.

Klacht 10: Leerling krijgt een mavo-kaderadvies van de schoolleiding zonder dat de mentor geconsulteerd of geïnformeerd wordt. De schoolleider stuurt deze mail niet naar de mentor.

Wettelijk eindverantwoordelijk voor het advies is de schoolleider. In de regel kan deze dat delegeren aan de mentoren, maar als dat niet wordt opgepakt moet er wel actie ondernomen worden. Een leerling kan niet blijven bungelen. In dit geval impliceert het advies bovendien dat een leerling van school moet en dan is de directe betrokkenheid van de schoolleider een vereiste. Gelet op het feit dat er zeer waarschijnlijk geen Vmbo-t meer aangeboden zal worden in de nabije toekomst (omdat er te weinig Vmbo-t leerlingen resteren en de Minister de Vmbo-t afdeling dan sluit), wat dit een extra zwaarwegend besluit. Dat is niet iets waar de mentor over kan besluiten.

Klacht 11: Schoolleider neemt -tegen eerder gemaakte afspraken in- zonder overleg met mentor beslissing over advies leerling.

Dit is in het algemeen hoe dan ook niet de bedoeling. De mentor moet in elk geval geïnformeerd blijven. Belangrijk is ook dat het in de onderwijskundige informatie wordt verwerkt. Daar is het immers voor zowel de mentor als andere docenten beschikbaar.

Veel preciezer is er geen antwoord op te geven omdat niet duidelijk is om welk voorval het gaat.

Klacht 12: Vlak voor zomervakantie krijgen enkele leerlingen uitsluitend per mail te horen dat ze naar andere klas worden overgeplaatst in het volgend leerjaar. Zonder onderbouwing.

De klassen worden ingedeeld naar tempo en niveau, zodanig dat er goed les gegeven kan worden. De bedoeling is dat de klassen zo coherent zijn dat docenten voor iedere klas hun les op maat kunnen snijden, zodanig dat in een klas de les voor geen leerling te snel of te langzaam gaat. Dit is één van de meest essentiële onderdelen van persoonlijk onderwijs. De kleine klassen zijn zelfs een afgeleide hiervan (en niet omgekeerd). Dit wordt uitgebreid toegelicht op de informatiedagen. Het staat ook in detail op de documentensite: <https://sites.google.com/svpo.nl/documentatie/vragen/indeling-klassen>.

Mentoren beslissen hierover, al blijft de schoolleider eindverantwoordelijk. Er is geen sprake van dat er 'onderbouwing' gegeven wordt over de indeling van de klassen. Docenten hoeven zich niet te verantwoorden over waarom de ene indeling voor hen beter werkt dan een andere.

Klacht 13: Docenten van SvPO Geldermalsen laten zich tijdens Amsterdamweek zeer negatief uit over de school in Utrecht en over de leerlingen en mentoren van SvPO Utrecht. Blijkbaar is er een bron die zich in Geldermalsen negatief uitlaat over Utrecht, en is het binnen die school algemeen aanvaard dat er zo over collega's gesproken wordt.

Het is vervelend dat dit kennelijk gebeurt is. Er is bij ons niets over bekend en we hebben er ook geen informatie over gezien in een evaluatie? Wat is er gezegd en tegen wie?

Dat het op de school in Geldermalsen 'algemeen aanvaard' is dat er zo over collega's gesproken is in elk geval niet het geval.

Klacht 14: Schoolleider zegt tegen docent dat hij alles weet wat in de Ouderraad gebeurt omdat hij daar mollen heeft zitten.

Het gaat hier niet om een 'Ouderraad', maar om een appgroep van enkele (anonieme) ouders die boos zijn omdat onze school hun verwachtingen niet kan waarmaken of hun eisen kan inwilligen. Sommige ouders beschouwen de SvPO bijvoorbeeld als een soort speciaal onderwijs, maar dat zijn we helemaal niet. Deze ouders hebben aangekondigd de school 'zwart te maken' in de media en bij de inspectie – iets wat ze vervolgens ook hebben gedaan.

Het is niet netjes om in dit verband van 'mollen' te spreken, maar in de sfeer rond deze appgroep wel invoelbaar.

Klacht 15: Een ouder heeft er geen prettig gevoel bij dat de MR-website binnen de schoolomgeving staat: Wordt er niet gemonitord wie de stukken van de MR bekijkt?

De MR-website staat niet binnen de schoolomgeving, maar binnen Google Apps. De informatie die daar staat is gewoon publiek toegankelijk, net als de informatie over de school. Waarom deze ouder denkt dat het relevant is om diens leesgedrag te volgen is verder een beetje een raadsel. Het pas misschien wel in de sfeer die ontstaat rond een 'anonieme appgroep'.

Bijlage 4: Ontwikkeling van door inspectie beschouwde zorgleerlingen

U heeft van 10 leerlingen met een aanvullende zorgvraag de dossiers opgevraagd. Hieronder de leerlingen waar dit gaat en hoe zij verder gevaren zijn op school.

■■■■ heeft een Vwo-advies, maar een Mavo Cito-score. Hij heeft bovendien zeer veel last van ■■■■ en van ■■■■. Het gevolg daarvan is dat hij regelmatig thuis wordt gehouden, waardoor een achterstand ontstaat. Het is daardoor een flinke uitdaging om hem op Vwo-niveau te krijgen.

Vanuit school is er veelvuldig overleg met het thuisfront. Er is overlegd met leerplicht over te nemen actie. ■■■■ is na verwijzing door zijn huisarts en op verzoek van school medisch onderzocht. ■■■■

■■■■ is aan het einde van het schooljaar bij met de lesstof en heeft voldoende cijfers. ■■■■ is bevorderd naar leerjaar 2 en gaat naar een Havo/Vwo-klas met minder extra lesstof waar ■■■■ minder werkdruk zal ondervinden.

■■■■ heeft een Havo-advies. Hij heeft een diagnose ■■■■. Het vaste rooster en de voorgegeven planning van het schoolwerk geven hem veel houvast. Hij is bevorderd naar leerjaar 2 naar een Havo/Vwo-klas. ■■■■ komt uit ■■■■ en er is een plek vrijgekomen op de SvPO ■■■■ waar hij nu terecht kan. Vanwege zijn diagnose heeft hij voorrang gekregen voor die plek. Omdat de school nabij huis is zal dit hem nog meer structuur bieden.

■■■■ heeft een Mavo-advies, maar met de aantekening dat hij meer in huis moet hebben, wat er op de basisschool door problemen in de thuissituatie niet uit is gekomen. Heeft moet er toe worden aanzet om zijn werk te doen en heeft veel individuele begeleiding nodig. Dat blijkt SvPO hem in de kleine klassen goed te kunnen geven. Hij is bevorderd naar leerjaar 2 in een Havo-klas.

■■■■ heeft een Mavo/Havo-advies en komt vanuit ■■■■ naar Utrecht. Ze is ■■■■. Thuisfront vaak lastig bereikbaar. ■■■■ heeft veel meer begeleiding nodig dan een reguliere school kan bieden: Ze heeft speciaal onderwijs nodig. Een belemmering bij het realiseren daarvan is dat daarvoor aangeklopt moet worden bij een samenwerkingsverband in een andere gemeente, waar de SvPO Utrecht niet onder valt. Door de contacten van SvPO ■■■■ met het samenwerkingsverband in ■■■■ kan toch een oplossing worden gevonden. ■■■■ start na de zomer in Mavo 2 op een school voor speciaal onderwijs in ■■■■.

■■■■ heeft een Mavo-advies en een gediagnosticeerde stoornis in het ■■■■. Heeft zeer veel behoefte aan structuur en regelmaat. Dat kan SvPO prima bieden. Moeilijker is de sociale ontwikkeling en de sociale interactie in de klas. Dat is in de kleine klassen eenvoudiger, maar lost niet alles op. Voor ■■■■ zijn enkele aparte regels en afspraken gemaakt. ■■■■ is aan het eind van het schooljaar bij met de lesstof en is bevorderd naar leerjaar 2 in een kleine Mavo/Havo-klas (14 leerlingen).

heeft een Havo advies, maar een Vmbo-g Nio-score. Hij heeft en een De structuur en de kleine klassen bieden hem veel, maar op sociaal vlak heeft hij veel moeite om op een positieve manier aandacht te vragen. In de loop van het schooljaar zijn er onenigheden geweest met andere jongens in de klas. krijgt een sociale vaardigheidstraining om verbetering te brengen in de sociale omgang. Verder is hij bevorderd naar leerjaar 2 in een kleine Mavo/Havo-klas en waar niet de jongens zitten waar hij onenigheid mee had in leerjaar 1.

heeft een Havo-advies, maar een Vmbo-k Cito-score. Hij heeft een moeilijke thuissituatie. Is na de eerste periode na de kerstvakantie veel ziek geweest. De achterstand die daardoor ontstond wil hij niet bijwerken. Hij vindt het onzin dat de school er naar streeft hem Havo te laten halen. Wil naar een school voor Vmbo met meer praktische vakken. Vanaf maart is hij daardoor steeds moeilijker te motiveren voor schoolwerk: Hij heeft in feite al afscheid genomen, maar kan pas na de zomervakantie over. In deze context is er een vervelend incident met op een excursie naar Amsterdam, gedraagt hij zich storend in de klas waar hij regelmatig uit gestuurd moet worden en zoekt hij enkele keren conflicten op op het schoolplein. Ook ouders lijken al afscheid te hebben genomen en besluiten om over het incident in niet meer met de school te komen bespreken. Een eerdere overstap naar het Vmbo is helaas niet mogelijk. Uiteindelijk gaat wel over naar leerjaar 2 op een school voor Vmbo.

heeft een Vwo-advies, een dito advies en vanuit de basisschool zijn er geen bijzonderheden doorgegeven. vertoont echter problematisch gedrag en zoekt de grenzen op. Aangezien er geen eerdere indicaties zijn, ziet het team dit aanvankelijk aan voor vroeg puberaal gedrag. In het tweede leerjaar gaat het vaker mis rond en is zijn gedrag steeds baldadiger. Hij is bovendien een katalysator die anderen kan aanzetten tot vergelijkbaar gedrag. Verschillende incidenten (zoals vuurwerk afgestoken op het schoolplein) blijken tot hem te herleiden te zijn. Intelligent als hij is, lijden schoolprestaties slechts beperkt onder zijn gedrag. Het is echter wel zeer storend voor het leerproces van de andere leerlingen. Vele gesprekken met zowel als ook met zijn ouders leiden wel tot afspraken, maar die worden door nog sneller geschonden dan dat ze gemaakt zijn. Daarop ontstaat behoefte aan betere handvaten in de omgang, waarvoor onderzoek en diagnose nodig zijn. De ouders van willen daar niet aan meewerken. Als begin 2019 de papieren handdoekjes in een prullenbak aansteekt in de toiletruimte is een grens bereikt. Ofschoon de situatie op zichzelf niet als brandstichting was te kwalificeren (het aantal doekjes in de prullenbak was daarvoor te gering), kon gelet op al het voorgaande niet uitgesloten worden dat er mogelijk wel een intentie tot brandstichting was. De schoolleider eist medewerking van ouders en maakt duidelijk dat naar een andere van school zal moeten. wordt aangemeld voor het ODPC voor observatie en onderzoek.

heeft een Mavo-advies, maar een Vmbo-kb Cito-score. Hij heeft moeite om het van de klas bij te benen, ondanks dat hij in de klas zit waar relatief veel herhaald wordt. Er is geen klas waar het tempo nog later ligt waarin hij geplaatst kan worden. Hij krijgt daarom extra veel begeleiding en aandacht van het team en ondersteuning van de mentor om te helpen het tempo aan te kunnen. Het helpt onvoldoende en dat maakt onzeker. Ofschoon hij het sociaal op school erg naar zijn zin heeft, wordt in goed overleg besloten dat na de zomer op een school voor Vmbo start. Ouders schrijven een bericht aan het bestuur naar aanleiding van negatieve uitlatingen van enkele andere ouders over de school:

"We hebben onze keuze om [] bij SvPO te laten vertrekken goed voorbereid met [] en []. We zijn hierover heel tevreden en dat geldt ook over de wijze waarop [] de afgelopen maanden is begeleid.

Wij vinden het belangrijk jullie als school bestuur te laten weten dat wij geen rancune hebben, we kijken zelfs terug op een leerzaam jaar voor [] met een uitstekende begeleiding door []. We hadden geen betere mentor kunnen wensen. Voor [] is het jammer dat hij zijn vriendjes moet missen, maar [] kijkt ook uit om op de nieuwe school te starten."

[] heeft voordat hij bij SvPO in klas 2 kwam, al 2 andere middelbare scholen versleten. Hij is erg brutaal, houdt zich niet aan regels en ook thuis zijn er opvoedkundige problemen. Na een start waarbij hij hetzelfde gedrag liet zien als op beide vorige scholen, is hij naar een andere klas overgeplaatst. Daar gaat het iets beter, maar blijft vooral een zeer strakke aanpak noodzakelijk. [] moet daardoor regelmatig terug komen op school. In de loop van het jaar loopt [] een achterstand op met zijn werk, maar weet die aan het einde van het jaar met veel begeleiding en individuele plannen in te lopen. Gaat over naar klas 3 in een Havo/Vwo-klas.

Met ouders is afgesproken de opvoedpoli te raadplegen. Het wordt raadzaam geacht om [] te laten onderzoeken door een psycholoog. Dit onderzoek is na de zomervakantie gepland.

Ouders zijn overigens bijzonder tevreden over de aanpak en benadering van school.

[] heeft Vmbo-t advies, maar Vmbo-k Cito-score. Er zijn geen zorgindicaties vanuit de basisschool. Wel zoekt [] vanaf het begin de grenzen op en dat wordt in de loop van het tweede leerjaar sterker. Het komt tweemaal tot een handgemeen, waarvan eenmaal met eerder genoemde []. Hij vertoont in de klas in toenemende mate zeer brutaal gedrag. Veelvuldig maken van afspraken, ook met ouders, heeft telkens slechts kortdurend effect. Suggesties om nader onderzoek naar dit gedrag te laten doen worden af gehouden. Toch lukt het de school om [] op Havo-niveau te brengen en hem daarmee naar klas 3 te laten over gaan. Gelet op wat docenten wel niet met [] te stellen hebben gehad een prestatie van formaat. Niettemin is moeder één van de ouders die op uitnodiging van inspectie beklag doet over de school. De redenen zijn nooit duidelijk geworden, maar ouders besluiten om [] Havo 3 op een andere school te laten doen.

De dossiers van deze 10 leerlingen spreken boekdelen. Ieder van deze leerlingen heeft ondanks soms ernstige problemen het volgende leerjaar gehaald. Allen hebben ze dat gedaan op het niveau van het basisschooladvies of daarboven. In tegenstelling tot wat u stelt is wel degelijk externe hulp ingeschakeld wanneer dat nodig was.

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

BIJLAGE: VERANTWOORDING CONCEPTRAPPORT KWALITEITSONDERZOEK SVPO UTRECHT, AFDELINGEN VMBO-T, HAVO EN VWO

Bevoegd gezag : Stichting Tjalling Koopmans College (SvPO Utrecht), 42748
Kenmerk rapport : 5393679
Naam school : SvPO Utrecht 31FH|00
Onderzochten afdeling(en) : vmbo-t, havo, vwo

Reactie bestuur (de paginanummers hieronder verwijzen naar de reactie van het bestuur)

P2-7

Er is onrust ontstaan op de school. Oorzaak is een actiegroep van ontevreden ouders, een enkele medewerker en ook de MR is hier in meegegaan. De inspectie heeft zich teveel laten leiden door deze actiegroep.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie heeft geconstateerd dat voorafgaand en ten tijde van het onderzoek inderdaad sprake was van onrust op de school. Zoals aangegeven in onze verantwoording in het rapport, waren signalen een aanleiding onderzoek te doen school. Ons onderzoek hebben we zorgvuldig opgezet en uitgevoerd en we hebben ons breed laten informeren. Onze bevindingen onderbouwen we aan de hand van informatie uit gevoerde gesprekken met leerlingen, docenten, schoolleiding, documenten en eigen observaties. De inspectie weerspreekt dan ook dat bevindingen gekleurd zijn of dat we ons teveel hebben laten leiden door een bepaalde groep ouders en/of docenten.

Reactie bestuur

P7

Deze actiegroep heeft zelfs beweerd dat de inspectie haar heeft uitgenodigd om munitie voor het hoger beroep aan te leveren.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie heeft inderdaad op 27 februari 2019 een gesprek gehad met ouders die zich zorgen maken. In de bewering dat wij ouders hebben uitgenodigd om munitie aan te leveren voor het hoger beroep herkennen wij ons niet. Wel is in het gesprek met ouders aangegeven dat als de inspectie meerdere signalen krijgt over gebreken in de kwaliteit van het onderwijs dit aanleiding is om te overwegen een onderzoek uit te voeren op de school en dat het dan belangrijk is dat de klachten zo feitelijk en concreet mogelijk omschreven worden.

Reactie bestuur

P9

Van de opgevraagde dossiers zijn er geen van leerlingen die onder het basisschooladvies presteren.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Tijdens het onderzoek is informatie van leerlingen ingezien voor wie dat wel geldt.

Reactie bestuur (de paginanummers hieronder verwijzen naar de reactie van het bestuur)

P9

Van de opgevraagde dossiers zijn er geen van leerlingen die onder het basisschooladvies presteren.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Tijdens het onderzoek is informatie van leerlingen ingezien voor wie dat wel geldt.

Reactie bestuur

P9

De begeleiding van leerlingen is goed want de opstroom is hoog.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport: de gegevens van opstroom zijn onvoldoende solide. Plaatsing in leerjaar drie geeft geen garantie dat een leerling het niveau ook echt aankan. Het rendement van de bovenbouw is bovendien nog niet bekend en daarom nog niet in samenhang met dat van de onderbouw te bezien. Er zijn verder geen gegevens over zittenblijven en geen gegevens over leerjaar 1. Tot slot zijn de resultaten van een enkel schooljaar of cohort onvoldoende om een betrouwbaar oordeel te vellen over resultaten. De inspectie gebruikt daarom altijd driejaarsgemiddelden.

Reactie bestuur

P9

Gelieve geen citaten te geven uit het teamoverleg.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot een aanpassing van het rapport. De citaten zijn verwijderd.

Reactie bestuur

P10

Tijdens het leerlingenoverleg wordt uiteengezet wat er wordt gedaan, maar dit is geen onderdeel van verslag.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie heeft een leerlingoverleg bijgewoond en constateert op grond daarvan dat het verslag een realistische weergave is van wat wordt besproken. De inspectie baseert deze bevinding daarnaast op informatie uit gesprekken met docenten.

Reactie bestuur

P10

Er wordt een docent geciteerd die slechts negen maanden op de school aan het werk is, deze overziet een en ander nog niet.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport: het betreft hier de zienswijze van een professioneel docent. In onze gesprekken hebben wij geconstateerd dat deze zienswijze wordt gedeeld door meerdere docenten.

Reactie bestuur

P11

Veel leerlingen zitten op een niveau hoger dan hun basisschooladvies. Gemeten naar hun eigenlijke niveau hebben ze helemaal geen achterstand, maar een voorsprong.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Uit de reactie wordt niet duidelijk hoe de school vaststelt wanneer een leerling daadwerkelijk een ontwikkelachterstand oploopt. De inspectie heeft voorbeelden waarbij leerlingen een dermate grote achterstand hebben, of zulke lage cijfers scoren, dat de redenering dat het in feite om een voorsprong gaat niet aannemelijk is. Onze bevinding is dat in deze situatie de school dan onvoldoende analyseert hoe dat komt en de begeleiding daar dan onvoldoende op afstemt. De reactie ontkracht dit niet.

Reactie bestuur

P11

In Utrecht duurde het schooljaar twee weken langer dan op andere scholen, dus is er meer tijd om de opdrachten te doen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Er is geen overtuigend bewijs dat met die twee weken extra achterstanden ook echt zijn ingehaald.

Reactie bestuur

P13

Het is evident dat leerlingen optimaal profiteren van het onderwijs, gelet op de enorme opstroom van 40% en de zeer geringe afstroom

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Zoals hierboven aangegeven zijn de gegevens van opstroom onvoldoende solide en wordt hiermee de bevinding dat wanneer leerlingen niet profiteren van onderwijs – waarvan grote werkachterstanden, lage cijfers en demotivatieve aanwijzingen zijn - de analyse tekort schiet niet bestreden.

Reactie bestuur

P13

Zicht op ontwikkeling is heel goed door controle op huiswerk en leerwerk, systematisch en regelmatig toetsen, kleinschaligheid en persoonlijke controle.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot een aanpassing van het rapport. De betreffende passage luidt nu: De school heeft zicht op de ontwikkeling van leerlingen, maar de begeleiding schiet tekort. Daarmee voldoet de school niet aan artikel 2, tweede lid, WVO. De school heeft weliswaar zicht op de ontwikkeling van de leerlingen, maar analyseert onvoldoende de beschikbare gegevens om het onderwijs af te stemmen op hun ontwikkeling. De begeleiding is van onvoldoende kwaliteit om een ononderbroken ontwikkelproces mogelijk te maken. De school verzamelt systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen, maar benut die gegevens onvoldoende om de begeleiding en het onderwijs hier op af te stemmen.

Verderop in het rapport is de volgende zin verwijderd: Door de eenzijdige focus op de werkachterstanden raakt het zicht op de ontwikkeling vertroebeld.

Reactie bestuur

P14

Dat leerlingen zouden blijven zitten door achterstanden klopt niet, het ging om toetsen die niet zijn gemaakt.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot een aanpassing van het rapport. Aan de desbetreffende pagina in het rapport (p.19) hebben we de volgende zin toegevoegd: "Het bestuur van de school tekent hierbij aan dat het niet zozeer de achterstanden van leerlingen hier het probleem vormen maar het ontbreken van toetsresultaten."

Reactie bestuur**P16**

De inspectie creëert ten onrechte een dichotomie tussen schoolwerk en ontwikkeling. Het maken van schoolwerk is noodzakelijk voor ontwikkeling

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Het maken van opdrachten is een noodzakelijke, maar daarmee nog niet voldoende voorwaarde voor ontwikkeling van leerlingen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er leerlingen zijn die werkachterstanden hebben maar op toetsresultaten goed scoren en vice versa.

Reactie bestuur**P16**

Dat verlofdagen zouden zijn geblokkeerd klopt niet, het gaat om het niet geven van extra verlofdagen.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport. De passage luidt nu: Een onderdeel van de plannen kan zijn het terugkomen op een roostervrije dag, het blokkeren van (extra) verlofdagen en het opdragen van vakantietaken.

Reactie bestuur**P17/18**

Het rapport bevat geen aanwijzingen dat veel leerlingen gedemotiveerd raken.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie heeft diverse aanwijzingen, zoals ook aangegeven in het rapport, bijvoorbeeld uit gesprekken met leerlingen, gesprekken met docenten, verslagen van teamoverleggen, gegevens uit het OKR dat leerlingen gestrest raken van de achterstanden (soms gaat het zelfs om een hele klas), zich ziek melden, tegen de achterstanden opzien en hun motivatie verliezen.

Reactie bestuur**P18**

Tijdens de eerste bezoeken gaf het overzicht jaar 2 achterstand van 3,1 week. Gezien 2 weken extra is dat 1,1. Op sommige vakken lopen leerlingen juist voor in vergelijking met andere scholen

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. We oordelen tijdens het onderzoek hoe het zit op de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen is en baseren ons op documenten en gesprekken met betrokkenen. Werkachterstanden zijn daarbij een indicatie, maar dat zijn ook cijfers en demotivatie. Het presenteren van een gemiddelde in weken achterstand geeft bovendien een vertekend beeld omdat daarmee niet inzichtelijk is of en welke leerlingen wel degelijk problematische werkachterstanden hebben en hoe de school hier mee omgaat.

Reactie bestuur**P19**

Dat leerlingen stellen dat de uren begeleid werken onvoldoende effectief zijn is niet betrouwbaar. De begeleide werken uren zijn juist wel effectief, leerlingen doen meer dan dat ze thuis zouden doen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie baseert haar oordelen op informatie uit leerlinggesprekken, maar ook uit andere informatie, zoals verslagen van de teamoverleggen, gesprekken met leraren en de schoolleiding, lesobservaties en de dossiers van leerlingen. Op grond van die informatie heeft de inspectie geen reden om te veronderstellen dat wat leerlingen hierover zeggen onbetrouwbaar is.

Reactie bestuur

P19

Leerlingen zeggen problemen te hebben met plannen, maar dat klopt niet want ze hoeven niet te plannen

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Het feit dat het werk van leerlingen voorgestructureerd is, wil niet zeggen dat leerlingen geen problemen ervaren met het indelen van hun tijd.

Reactie bestuur

P20

Leerlingen leren te weinig van toetsen en dat moet ook zo.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Uit onderzoeksliteratuur komt naar voren dat bij een juist gebruik, leerlingen veel kunnen leren van toetsen.

Reactie bestuur

P22

SvPO differentieert op het niveau van klasindeling.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Ook binnen klassen zijn er verschillende onderwijsbehoeften tussen leerlingen, wat zich bijvoorbeeld uit in verschillen in werkhouding, motivatie, het vermogen om het schoolwerk te organiseren en prestaties zoals op te maken uit cijfers en werkachterstanden. De klassen op niveau inrichten is dus onvoldoende om tegemoet te komen aan die verschillen.

Reactie bestuur

P22

Differentiatie in Workbook is er wel maar docenten zijn zich daar niet van bewust.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Als het systeem wel differentieert, maar docenten dit niet weten, betekent dit dat docenten hier onvoldoende op kunnen inspelen en dus in onvoldoende mate rekening kunnen houden met verschillen.

Reactie bestuur

P22

Wat docenten vertellen over het systeem is een mening en niet relevant. We hebben op de SvPO-scholen nooit stressniveaus gezien die nadelig zijn.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De inspectie doet deze bevinding na raadpleging van meerdere bronnen, waaronder dossiers, gesprekken met leerlingen en docenten.

Reactie bestuur

P23

Achterstanden voor Duits en Spaans kloppen niet, want het gaat ook om vmbo-t-leerlingen die deze vakken niet hoeven te volgen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De geconstateerde achterstanden betreffen ook

havo/vwo-leerlingen. Als vmbo-leerlingen een vak volgen, ook als het een keuzevak betreft, dan moeten ze zodanig begeleid worden dat ze geen achterstanden hebben.

Reactie bestuur

P23

Dat Duits en Spaans moet zijn afgerond in het derde leerjaar is onjuist. Leerlingen moeten op 75% zitten.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De belangrijkste constatering is dat verschillende leerlingen op het moment van onderzoek (fors) achterlopen op de normpercentages in jaar 1 en 2. Het citaat illustreert wat ook uit documenten en gesprekken blijkt: er is geen heldere aanpak hoe de school met die achterstanden omgaat.

Reactie bestuur

P23

Het programma bevat een voorsprong en de werkachterstanden zoals gemeten zijn geen echte achterstanden. Op andere scholen beginnen leerlingen bijvoorbeeld pas in jaar twee met Duits.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Een vergelijking op deze manier met andere scholen is irrelevant. De school heeft een programma dat leerlingen doorlopen waarbij leerlingen in sommige gevallen eerder beginnen met lesstof en andere gevallen later dan op andere scholen gebruikelijk is. De school stelt een programma vast en dan mag verwacht worden dat het programma realistisch is en dat de school leerlingen daarbij goed begeleidt.

Reactie bestuur

P23

Op moment van schrijven zijn leerlingen met havo/vwo advies bij met de planning voor Duits.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De reactie werd een aantal maanden na de uitvoering van het onderzoek geschreven en geeft daarmee geen goed beeld van de situatie ten tijde van het onderzoek. Bovendien laat de opmerking onverlet dat er grote achterstanden zijn geconstateerd bij individuele leerlingen, waar ten tijde van het onderzoek niets aan werd gedaan. De reactie gaat verder niet in op de achterstanden Spaans.

Reactie bestuur

P23

Er zijn geen kerndoelen voor Duits, dus er kunnen ook geen achterstanden zijn.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Het ontbreken van kerndoelen voor Duits ontslaat de school niet van de verplichting voor het zorgen voor een ononderbroken ontwikkeling van leerlingen.

Reactie bestuur

P24

Een leerling moet zijn mondeling nog maken en dat is spannend, daarom zegt hij moeite te hebben met het onderwijs Duits.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Deze reactie verschaft geen overtuigend bewijs dat

leerlingen geen moeite zouden hebben met het volgen van Duits en Spaans. Wij baseren ons hierbij op diverse bronnen: documenten en gesprekken met docenten en met leerlingen.

Reactie bestuur

P24

Veel opstroom maakt klassen vmbo-t bovenbouw te klein.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De school neemt leerlingen vmbo-tl aan en de schoolgids vermeldt dat ze examen vmbo-t kunnen doen. Het onderwijs en de begeleiding moet voorbereiden op het vmbo-examen (art. 29, eerste lid WVO). De MBO route biedt die niet.

Reactie bestuur

P25

Opvattingen van docenten zijn slechts meningen, niet *evidence based*.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Immers, met deze reactie is niet overtuigend ontkracht dat de lesstof voor een deel van de leerlingen te moeilijk en daarmee niet passend is. Dit komt naar voren in diverse gesprekken met leerlingen, docenten en uit documenten.

Reactie bestuur

P26

In een toelichting geeft de inspectie aan dat het vooral de vmbo-klassen zijn waar de lessen rumoerig zijn.

Reactie inspectie

Dat is niet juist. Volgens uw eigen informatie zijn de klassen E, D, C, B, A gelieerd aan de niveaus Mavo+ / Havo / Havo+ / Vwo / Vwo+. Onze waarneming is dat het didactisch handelen van de docent in geobserveerde lesdelen in de klassen 1C, 1D, 2A, 2B, 2C, 2D en 2E onvoldoende was. Het betreffen dus alle niveaus met een accent op havo/havo+. Het gaat de inspectie daarbij niet zozeer om de vraag of er al dan niet sprake is van rumoer, maar of het didactisch handelen van de docent voldoet aan de basiskwaliteit, zoals uitgewerkt in ons onderzoekskader.

Reactie bestuur

P26

De lessen mogen dan onrustig zijn, de resultaten zijn goed, dus is er sprake van een behoorlijk leerproces en een ononderbroken ontwikkeling.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De reactie bevat geen nadere argumenten dat didactisch handelen voldoende is. Het zorgen voor didactisch handelen van een zodanige kwaliteit dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken is een op de wet gebaseerde eis die losstaat van de wettelijke eisen aan de onderwijsresultaten – het één wordt dus niet door het ander geïmpliceerd. Zie verder de eerdere opmerkingen over het feit dat de onderwijsresultaten nu nog niet betrouwbaar te beoordelen zijn.

Reactie bestuur

P26-27

De werkwijze van de inspectie deugt niet. Er is niet gebruik gemaakt van een lesobservatieformulier. Er zijn niet hele lessen bijgewoond, maar lesdelen, de inspecteurs zijn niet ter zake deskundig.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De reactie bevat geen weerlegging van de constatering dat de inspectie heeft gedaan en zijn geen valide argumenten dat het didactisch handelen van docenten wel voldoende zou zijn. De inspectie heeft gewerkt volgens de voor haar gebruikelijke werkwijze, met de gebruikelijke instrumenten en het vastgestelde onderzoekskader.

Reactie bestuur**P27**

Het laatste lesblok duurt tot 16.35 en niet tot 16.55. De laatste 20 minuten zijn bedoeld om opdrachten te maken.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Ook de laatste 20 minuten is sprake van lestijd waarbij docenten kunnen oordelen over het rendement ervan.

Reactie bestuur**P27-28**

Er is in de data geen bewijs dat het rendement van de lessen in het laatste lesblok lager is.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De reactie is geen overtuigende ontkrachting van wat docenten en leerlingen verteld hebben en wij zelf hebben geobserveerd. Bovendien ontbreken de bewijzen voor deze stelling.

Reactie bestuur**P29**

Het feit dat lesmateriaal verouderd is doet er niet toe, het gaat erom of het goed materiaal is.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot een aanpassing van het rapport. De volgende zin wordt toegevoegd: Docenten stellen dat lesmateriaal daarmee soms minder geschikt is.

Docenten geven aan dat lesmateriaal soms verouderd is en naar hun oordeel daarmee minder geschikt. Het gaat om het oordeel van professionals die werken met het materiaal. De inspectie neemt dit oordeel serieus.

Reactie bestuur**P31**

Er wordt wel gedifferentieerd in Workbook, in weerwil van wat docenten hier over zeggen. Docenten hebben belangen of snappen het systeem nog niet.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. In de reactie wordt niet toegelicht en inzichtelijk gemaakt hoe en in welke mate Workbook differentieert. De inspectie ziet onvoldoende aanleiding om er van uit te gaan dat, zoals het bestuur beweert, de bevindingen van docenten over Workbook onbetrouwbaar zijn. Daarnaast wijst de inspectie op het belang van inzicht in de werking van Workbook voor de docenten, zodat zij hun onderwijs hierop kunnen afstemmen.

Reactie bestuur**P32**

Het is niet aan het samenwerkingsverband, maar aan de school om niveau van de basisondersteuning te omschrijven

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Als de school 'tal van zaken die andere scholen als extra beschouwen standaard aanbiedt' zou een passende benaming voor dat aanbod 'standaardaanbod' zijn. Het gebruiken van het begrip 'basisondersteuning' voor de standaardondersteuning is verwarrend omdat de standaardondersteuning ook extra ondersteuning omvat. Het samenwerkingsverband legt in het ondersteuningsplan vast welke basisondersteuningsvoorzieningen minimaal op elke school aanwezig moeten zijn (WVO artikel 17a achtste lid onder a: Het ondersteuningsplan omvat in elk geval: de wijze waarop wordt voldaan aan het tweede lid, tweede volzin, waaronder tevens zijn begrepen de basisondersteuningsvoorzieningen die op alle vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband aanwezig zijn.)

Reactie bestuur

P32

Alle zorg wordt in de basisondersteuning geboden. Er is daarom geen ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) nodig.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. In ons rapport stellen wij vast dat diverse leerlingen ondanks het standaardaanbod zoals het bestuur dat omschrijft, ernstig probleemgedrag vertonen. Dit wordt niet in de reactie weerlegd. Daarmee is aannemelijk dat het geboden standaardaanbod voor die leerlingen ontoereikend is en de school extra ondersteuning moet bieden die in een OPP wordt vastgelegd. Het bestuur spreekt in de reactie zelf ook over een behoorlijk aantal 'zorgleerlingen' en 'leerlingen met een verhoogde zorgbehoefte'. De school constateert dus dat er leerlingen zijn die extra ondersteuning nodig hebben en zegt die ook te bieden. Dan moet de school voor die leerlingen een ontwikkelingsperspectief maken (artikel 26, eerste lid onder a WVO).

Reactie bestuur

P33

Er zijn geen doelen opgesteld voor de leerling met een OPP, omdat het OPDC juist onderzoekt welke doelen haalbaar zijn voor de leerling.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. In de reactie wordt ten onrechte verondersteld dat onduidelijkheid of de leerling vwo-niveau aankan, het opstellen van doelen - bijvoorbeeld op gebied van houding en gedrag - in de weg staat.

Reactie bestuur

P34

De inspectie kan op grond van summiere dossiers niet stellen dat leerlingen ernstig problematisch gedrag vertonen en dat het om internaliserende en externaliserende problemen gaat.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Niet alleen komt uit dossiers de bevinding naar voren dat er sprake is van (ernstig) probleemgedrag, het blijkt ook uit gesprekken met docenten en met leerlingen.

Reactie bestuur

P34

Gelet op de resultaten kan de inspectie niet stellen dat leerlingen onvoldoende zorg hebben gehad.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De bevordering van leerlingen naar een bepaalde klas

toont nog niet aan dat er passende ondersteuning is geboden. Dat het hieraan ontbreekt hebben we geconcludeerd na documentanalyse en gesprekken met leerlingen en docenten.

Reactie bestuur

P34-36

Er zijn nog andere dan door de inspectie genoemde interventies geweest. Uit drie casusbeschrijvingen blijkt dat de school wel extra externe hulp inschakelt

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De moment van onderzoek waren heeft de inspectie geconstateerd dat de school in onvoldoende mate passende ondersteuning aan leerlingen bood. De beschrijvingen van de casussen gaan deels in op interventies die gedaan zijn na het onderzoek en bevat naar ons oordeel juist een bevestiging dat de school te laat intervenieert en dat er geen sprake is van interventies of externe hulp gericht op afstemming van het onderwijs en de begeleiding van leerlingen op de onderwijsbehoefte.

Reactie bestuur

P35

De inspectie heeft geen enkele aanwijzing dat er sprake is van ontzegging aan activiteiten en excursies. Dit is ingegeven door een actiegroep die de school zwart wil maken.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Uit het verslag van de teamvergadering van 21 maart 2019 is op te maken dat een leerling deelname is ontzegd aan de taalreis.

Reactie bestuur

P35

De inspectie kan niet stellen dat in onvoldoende mate partijen van buiten worden betrokken, omdat een school daartoe niet verplicht is als zij het onderwijs passend weet te maken.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. In het rapport wordt aangegeven dat de extra ondersteuning juist ontoereikend is. Deze bevinding wordt door deze reactie niet weerlegd.

Reactie bestuur

P35

De inspectie kan niet stellen dat in onvoldoende mate partijen van buiten worden betrokken, omdat de school wel degelijk externe partijen heeft betrokken, 14% van de leerlingen heeft externe hulp of trainingen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het bestuur maakt niet inzichtelijk, in onder andere een OPP, hoe de school externe expertise heeft ingeschakeld om ervoor te zorgen dat er passende ondersteuning wordt geboden aan leerlingen die dat nodig hebben.

Reactie bestuur

P37-40

De inspectie stelt ten onrechte dat er sprake is van veel incidenten. Er is geen rekening mee gehouden dat op een kleine school veel waarnemingen zijn, waardoor het lijkt dat er veel incidenten zijn. Uit metingen blijkt dat de sociale veiligheid geen probleem is. De onderwijskundige rapporten, die bekeken zijn, zijn selectief. Alle incidenten van 1,5 jaar zijn bijelkaar genomen ende incidenten die zich in de basisschoolperiode hebben voorgedaan zijn meegenomen in de inventarisatie. Veel ernstige incidenten zijn toe te schrijven aan een leerling. Gezien het hoge percentage jongens is het aantal incidenten juist laag.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Zoals in het rapport is na te gaan, baseert de inspectie deze bevinding niet alleen op de gedocumenteerde incidenten, maar ook op eigen waarnemingen en op wat naar voren komt in de gesprekken met leerlingen en docenten. Een uitkomst van de meting sociale veiligheid is geen weerlegging van de bevinding dat er veel incidenten zijn. Ook is de constatering dat de incidenten voor een belangrijk deel door één leerling zijn veroorzaakt of dat op de school verhoudingsgewijs veel jongens zitten geen ontkrachting van de bevinding dat er veel incidenten zijn.

Reactie bestuur

P38

Er is geen sprake geweest van brandstichting. Slechts het aansteken van papieren in de prullenbak van het toilet.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De betreffende passage is verwijderd.

Reactie bestuur

P40

Bij het signaal van de afdeling leerplicht over moeizame samenwerking maakt de inspectie niet inzichtelijk om welke casus het gaat en daarmee is wederhoor onmogelijk.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. Abusievelijk wordt gesproken over ketenpartners in plaats van kernpartners. De bevinding heeft geen betrekking op een specifieke casus, maar op de samenwerking in het algemeen.

Reactie bestuur

P40

De school evalueert continu in de zin van de gemaakte opdrachten in Workbook en cijfers van leerlingen en beziet of interventies het gewenste effect hebben.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het rapport stelt dat er *nauwelijks* evaluaties zijn. In een enkel geval is een evaluatie opgenomen in teamverslagen of het onderwijskundig rapport. In de meeste gevallen ontbreekt die. Het bestuur maakt in de reactie onvoldoende inzichtelijk op welke wijze geëvalueerd wordt en hoe interventies al dan niet worden bijgesteld.

Reactie bestuur

P41

Dat er sprake is van het verergeren van probleemgedrag is niet op te maken uit de dossiers.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. In enkele dossiers zijn steeds heftiger incidenten opgetekend.

Reactie bestuur

P41

Het is niet de verantwoordelijkheid van de school om probleemgedrag te stoppen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van het bestuur

om probleemgedrag van leerlingen te stoppen als dit gedrag een risico vormt voor de ontwikkeling van leerlingen of voor de sociale veiligheid van andere leerlingen. Het rapport noemt daar diverse voorbeelden van. De school is dan verplicht om oorzaken van probleemgedrag te achterhalen en passende maatregelen te nemen.

Reactie bestuur

P42

Het zorgplan is niet meer dan vier jaar geleden vastgesteld omdat de stichting nog maar 2 jaar bestaat. Ook kan de MR niet instemmen met een plan dat er moet liggen als er nog geen MR is

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De betreffende passage is geschrapt.

Reactie bestuur

P43

Een OPP is niet nodig omdat leerlingen zich goed ontwikkelen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De bevordering van leerlingen naar een bepaalde klas toont nog niet aan dat leerlingen zich goed ontwikkelen of dat er passende ondersteuning is geboden. Uit documenten en gesprekken met diverse betrokkenen komt naar voren dat leerling problematisch gedrag vertonen en de school leerlingen daarbij onvoldoende ondersteunt.

Reactie bestuur

P3-44 Het instrument om de sociale veiligheid te meten is wel valide en betrouwbaar.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. Er is verduidelijkt dat niet wordt voldaan aan de plicht tot levering van de gegevens aan de inspectie en waarom geen sprake is van een valide en betrouwbaar instrument. De passage luidt nu: De school gebruikt weliswaar de vragen uit het instrument van de VO-raad, maar neemt deze niet af zoals de bedoeling is. Het kopiëren en laten beantwoorden van vragen is hier niet voldoende. De school moet de data (laten) analyseren volgens de procedure van de instrumentontwikkelaars en vervolgens (laten) aanleveren aan de inspectie. Alleen verstrekken van een link naar een website met enkele geaggregeerde uitkomsten is dus niet voldoende. Bovendien maken uw scholen zo geen deel uit van de groep scholen waarop de benchmark gebaseerd is. De cijfers op uw website bevatten geen schaalscores voor de onderdelen welbevinden, ervaren schoolveiligheid en eventuele aantasting van die veiligheid. Evenmin bevatten de gegevens meta-informatie over representativiteit. Dat maakt dat de gegevens niet te interpreteren zijn en daarmee geen betrouwbare informatie opleveren over de veiligheid op school.

Reactie bestuur

P44/45

De leerlingen hebben het aantal en de ernst van de incidenten overdreven.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Uit de leerlinggesprekken (groepsgewijs en individueel, in diverse settings), dossieranalyse en eigen waarnemingen op de school volgt een consistent beeld. In de enkele reactie dat de inspectie leerlingen heeft gesproken die zouden overdrijven, nog los van hun motivatie daarvoor, ziet de inspectie geen grond om daaraan te twijfelen.

Reactie bestuur

P44/45

De school draagt wel degelijk zorg voor de afhandeling, registratie en evaluatie van incidenten. De inspectie kan niet eisen dat alle incidenten geëvalueerd worden.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De inspectie blijft bij de constatering dat incidenten onvoldoende worden geëvalueerd. Het gaat daarbij niet om alle incidenten afzonderlijk, maar om de vraag waarom er relatief veel incidenten zijn. In gesprek met de schoolleiding werd ontkent dat er sprake zou zijn van veel incidenten of problemen op gebied van de sociale veiligheid. Ook in de reactie van het bestuur wordt dit ontkend. Deze ontkenning belemmert een beleid dat gericht is op verbetering van de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Naar het oordeel van de inspectie is dat beleid er dan ook in onvoldoende mate. Wel verhelderen in het rapport dat in de praktijk de school incidenten registreert en afhandelt. In het rapport luidt de passage nu:

De inspectie concludeert dat het veiligheidsbeleid onvoldoende duidelijk maakt op welke manier incidenten worden voorkomen, afgehandeld, geregistreerd en geëvalueerd. In de praktijk blijkt dat de school wel incidenten registreert en afhandelt. De school evalueert echter in onvoldoende mate het geheel van incidenten en analyseert onvoldoende wat de achterliggende oorzaken zijn. Verder is het beleid noch de praktijk voldoende gericht op het voorkomen van incidenten. De school vertrouwt er ten onrechte op dat de contextfactoren zoals kleine klassen garant staan voor een veilig sociaal klimaat.

Reactie bestuur

P46

Uit de sociale veiligheidsmonitor blijkt dat de sociale veiligheid goed is. Alleen de vraag 'afgelopen 3 maanden gepest' scoort lager.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De inspectie heeft niet vergeleken met de andere scholen, zoals het bestuur stelt, maar met de landelijke benchmark. De cijfers die het bestuur lijkt te hanteren als landelijke benchmark blijken niet juist. De juiste benchmarkinformatie van kwaliteitsscholen, vastgesteld op 13 juni, is: afgelopen 3 maande gepest 9,0; online gepest 9,3; lichamelijk pijn 9,1. De school scoort op deze punten lager. Ook de andere benchmarkcijfers die het bestuur noemt, kloppen niet. Tot slot blijft de validiteit en betrouwbaarheid van het instrument dat het bestuur gebruikt een probleem, en daarmee geven de uitkomsten onvoldoende betrouwbare informatie.

Reactie bestuur

P47

De inspectie kan melding van een incident niet weigeren vanwege privacy.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De inspectie mag ter bescherming van de privacy nooit de identiteit van de bron prijsgeven.

Reactie bestuur

P47

Dat de docent zich onveilig voelde is ongeloofwaardig, omdat er geen sprake was van brandstichting.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De inspectie ziet geen reden om te twijfelen aan wat de docent in een gesprek hierover heeft verteld.

Reactie bestuur

P47

De schoolleiding heeft wel snel en effectief opgetreden tegen de prullenbakbrand.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De tekst is gewijzigd in: Twee docenten vertellen van twee verschillende, ernstige incidenten waarbij zij zich gedurende die situatie zelf onveilig hebben gevoeld. Zij geven aan dat zij het handelen van de schoolleiding als niet consequent en slagvaardig beoordelen en dat dit heeft bijgedragen aan hun gevoel van onveiligheid.

Standaard KA1 Kwaliteitszorg

Reactie bestuur

P47

De interpretatie van de wet door de inspectie klopt niet. Het onderwijsproces behoeft niet bewaakt te worden. Het gaat alleen om resultaten. Doet er niet toe wat in lessen gebeurt als de resultaten maar goed zijn.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De (de wetsgeschiedenis van de) WVO en het Onderzoekskader zijn op dit punt heel helder. De wet (art. 24, vierde lid en 23a WVO) vraagt het bestuur te bewaken dat leerlingen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen. De wetsgeschiedenis (TK 2014-2015, 33862, nr. 13) is er helder over dat deze eis ook bijvoorbeeld de structuur in de les omvat. Er is sprake van een eis die los staat van de resultaatseisen uit art. 23a1 en onderliggende regelgeving, en daar niet door omvat wordt.

Reactie bestuur

P49

De inspectie heeft niet om analyses gevraagd, dus kan niet opschrijven dat er geen analyses zijn.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. In een mail d.d. 24-4-2019 is gevraagd om "Documenten die inzicht geven in het stelsel van kwaliteitszorg en/of een schriftelijke toelichting daarop. Te denken valt aan een concretisering van wat in het schoolplan onder de kop *kwaliteitszorg* is vermeld." Een concretisering, bijvoorbeeld in de vorm van analyses heeft de inspectie daarop niet ontvangen, wel een algemene beschrijving. Ook de reactie op het rapport bevat geen voorbeelden van analyses.

Reactie bestuur

P49

Er wordt doorlopend geanalyseerd. Bijvoorbeeld met als conclusie dat leerlingen in Utrecht achterlopen ten opzicht van die op de andere SvPO-scholen. Wij grijpen in als een leerling achterloopt.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Een analyse van de resultaten is geen analyse van de oorzaken van eventueel achterblijvende resultaten, bijvoorbeeld tekortkomingen in het didactisch handelen of de begeleiding. De reactie geeft er geen blijk van dat ingegrepen wordt op het niveau van verbeteren van lessen en begeleiding en is bovendien een uiting van reactiviteit in plaats van preventie.

Reactie bestuur

P51

Docenten zijn bevoegd en benoembaar dus het is niet nodig regelmatig te kijken.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De reactie getuigt niet van zorg voor kwaliteit. Dat docenten bevoegd en benoembaar zijn is geen garantie voor voldoende didactisch handelen, zeker niet in de context van relatief onervaren docenten, waarvan een belangrijk deel nog in opleiding is, en relatief veel leerlingen die extra ondersteuning behoeven. Het oordeel over het de (extra) ondersteuning en bedeleiding, didactisch handelen bevestigt dat.

Reactie bestuur**P52**

De inspectie kijkt slechts naar lesdelen en is onvoldoende bekwaam de lessen te beoordelen.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Met deze reactie voert u onvoldoende bewijs aan die op overtuigende wijze onze constatering ontkracht. Inspecteurs zijn bevoegd om onderzoek te doen op scholen en een oordeel te vormen over de kwaliteit van het onderwijs. Zij hebben veel ervaring in het beoordelen van lessen en worden daar ook in geschoold.

Reactie bestuur**P52**

De aandachtspunten uit leerlingenenquête zijn relatief ten opzichte van andere docenten en zeggen niet iets over eventueel onvoldoende functioneren.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. De enquêtes bevatten ook een absolute norm: scores lager dan een 6. Een aanzienlijk aantal docenten scoort beneden de maat van een voldoende.

Reactie bestuur**P53**

Verschillen in uitspraken over docenten met wie niet verder wordt gegaan – afkomstig van schoolleider en bestuur.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport. De zin dat de uitspraak op gespannen voet staat met die van het bestuur is verwijderd.

Reactie bestuur**P53**

Dat het voorkomen van achterstanden een van de doelen van de school zou zijn klopt niet. We willen dat leerlingen zich goed ontwikkelen.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot een aanpassing van het rapport. De betreffende passage is nu: "Het bestuur stelt dat een van de belangrijkste doelen van de school is dat leerlingen zich optimaal ontwikkelen. Een belangrijk middel daartoe is het voorkomen dat leerlingen achterlopen."

Reactie bestuur**P53**

Verschillen in uitspraken over docenten met wie niet verder wordt gegaan – afkomstig van schoolleider en bestuur.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport. De zin "Die uitspraak staat op gespannen voet met de ontwikkelingen daarna en uitspraken hierover van de bestuursvoorzitter" is verwijderd.

Reactie bestuur

P55

U stelt nu als ware het een feit dat 'het rendement van de lessen laag is,' maar over welk 'rendement' heeft u het dan?

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport. De desbetreffende passage luidt nu: "Een verklaring voor de achterstanden is dat het rendement van de lessen en van de uren begeleid werken te laag is: de inspectie constateert immers dat in teveel lessen van een behoorlijk leerproces geen sprake is."

Reactie bestuur

P55

De resultaten zijn goed dus er zijn ook geen tekortkomingen in de lessen en de begeleiding.

Reactie inspectie

Deze reactie leidt niet tot een aanpassing van het rapport. Allereerst zijn de resultaten van SvPO Utrecht in dit stadium niet te beoordelen, zie ook de eerdere opmerkingen hierover. Daarnaast vragen de wet en het onderzoekskader van scholen om zelfstandige normen te hebben op het gebied van de leskwaliteit en de begeleiding en (extra) ondersteuning van leerlingen en om die kwaliteit te bewaken.

Reactie bestuur

P56

Docenten hebben te beperkt inzicht in het systeem van SvPO en van het Workbook en doen daarom voorstellen die niet leiden tot verbetering

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het neemt niet weg dat een groot deel van het docententeam aangeeft dat hun voorstellen onvoldoende serieus worden genomen, er naar hun idee defensief wordt gereageerd. Het effect is dat docenten geen voorstellen voor verbetering meer doen. Dat is een zorgelijke ontwikkeling, zeker voor een school in opstart. Naar het oordeel van de inspectie laat deze opmerking ook zien dat de begeleiding van docenten verbeterd moet worden.

Reactie bestuur

P57-58

Docenten die de brief aan de schoolleiding initieerden hielden er persoonlijk motieven op na. De voorstellen zijn terecht afgewezen. Docenten zijn nog maar net op de school actief en snappen niet dat hun wensen en behoeften geen hout snijden.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het laat juist zien dat de zorgen en voorstellen van docenten door de schoolleiding en het bestuur onvoldoende serieus zijn genomen. De inhoud van de brief, zo blijkt uit gesprekken, werd door een groot deel van het team ondersteund.

Reactie bestuur

P58

Er is een slechte sfeer ontstaan rond een collega. Dit heeft er voor gezorgd dat ook andere docenten zijn uitlatingen over een angstcultuur zijn gaan overnemen

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De inspectie heeft diverse redenen om deze lezing in twijfel te trekken. Allereerst concluderen wij dat uit gesprekken en documenten dat de betreffende docent ten tijde van de eerste onderzoeksdag nog onzeker was over zijn aanblijven, maar dat er nog geen sprake was van een ontslag, zoals het bestuur stelt. Opmerkelijk is daarbij dat het opgevraagde bekwaamheidsdossier van deze docent slechts bestaat uit een lesobservatie. De les werd als voldoende beoordeeld. Als het mentoraat zou zijn overgenomen, en als inderdaad al rond begin 2019 de docent te horen zou hebben gekregen dat het contract niet zou worden verlengd, zoals het bestuur stelt, dan verbaast het dat hierover niets te vinden is in het bekwaamheidsdossier. Ook leerlingen en docenten hebben over het overnemen van het mentoraat niets aangegeven. Het bestuur stelt dit zonder nadere onderbouwing met mails, gespreksverslagen en dergelijke. Daarnaast hebben meerdere docenten hun zorgen geuit over de cultuur op de school en die geduid als angstcultuur. Uit de toelichting van die docenten blijkt dat ze daar hun persoonlijke redenen voor hebben en daar ook persoonlijke voorbeelden bij noemen.

Reactie bestuur

P58

De school heeft wel een professioneel statuut.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De betreffende passage wordt geschrapt.

Reactie bestuur

P59

Dat het moment van toetsen centraal worden bepaald klopt niet. De data van toetsen zijn niet vastgelegd.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De passage luidt nu: Het gaat om keuzes als: de lesmethodes, het niveau van de opdrachten, welke opdrachten leerlingen moeten maken, wanneer leerlingen opdrachten moeten maken, het tempo waarin leerlingen de opdrachten moeten maken, de inhoud van toets en de planning daarvan. De mogelijkheden van docenten van SvPO Utrecht om op dit punt eigen keuzes te maken zijn zeer beperkt.

Reactie bestuur

P60-61

Het antwoord van de schoolleiding rechtvaardigt niet de conclusie dat er te weinig wordt gedaan aan professionalisering. Er zijn diverse professionaliseringsactiviteiten.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. De conclusie wordt niet getrokken op grond van louter de uitspraken van de schoolleiding, maar op grond van bestudering van de bekwaamheidsdossiers, gesprekken met docenten en onze bevindingen met betrekking tot het onderwijsproces. De tekst is aangepast in: De inspectie concludeert op grond van bovenstaande dat er in onvoldoende mate gewerkt wordt aan de voortdurende verbetering van de professionaliteit.

Reactie bestuur

P61

Er mag niet meer verwacht worden van het bekwaamheidsdossier gezien de korte tijd dat docenten werkzaam zijn.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De inspectie stelt daar tegenover dat op het moment dat de dossiers zijn aangeleverd (begin juni) er een omvangrijker dossier verwacht mag worden dan een CV en één lesobservatie. Dat geldt des te meer gezien het feit dat een groot deel van het team relatief onervaren is en nieuw werkzaam op de school. Te denken valt aan meerdere lesobservaties, gespreksverslagen daarover, afspraken over ontwikkeling, etc.

Reactie bestuur

P61

De school hoeft geen bekwaamheidsdossiers te hebben want ze neemt deel aan het lerarenregister.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. De school moet aantonen hoe de bekwaamheid en bevordering daarvan in kaart wordt gebracht. Dat kan op diverse manieren, maar deelname aan het lerarenregister ontslaat de school niet van die verplichting.

Reactie bestuur

p. 62, Het medezeggenschapscollectief is niet door de bestuursvoorzitter bedacht maar overgenomen uit Kapelle. Ten tweede getuigt de correspondentie die de inspectie heeft ontvangen er absoluut niet van dat de bestuursvoorzitter minder waarde hecht aan de wettelijk voorgeschreven medezeggenschap dan aan het medezeggenschapscollectief.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport: 'door hemzelf bedachte' wordt vervangen door 'vanuit andere SVPO-vestigingen overgenomen'. Uit de geciteerde, maar ook uit andere correspondentie maken wij op dat volgens het bestuur het primaat ligt bij het medezeggenschapscollectief (bindend referendum) en de MR in de medezeggenschap een marginale rol heeft (komt vooral bij elkaar in bijzondere situaties).

Reactie bestuur

P62/63/67

Het woordje 'versterkt' is pure retorica. Bovendien is er geen sprake van dat bestuursvoorzitter de 'oprichting van de MR' bekendmaakte. Hij maakte alleen de nieuwe bemensing bekend. Het bericht waarin de volledige bezetting van de MR bekend werd gemaakt getuigt er niet van dat de bestuursvoorzitter niet de intentie zou hebben tegenspraak te organiseren zoals bedoeld in de WMS. Het staat het bestuur vrij om referenda te organiseren onder leerlingen, ouders en docenten over alle zaken waarover medezeggenschap bestaat. Het is niet waar dat de voorlopige MR hieraan gebonden was.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot de volgende aanpassing van het rapport: de zinsnede 'de oprichting en bemensing' zal worden beperkt tot 'de bemensing'.

De reactie leidt verder niet tot aanpassing van het rapport. De bevinding dat het bestuur niet de intentie heeft om tegenspraak te organiseren zoals bedoeld in de WMS wordt in het rapport niet aangemerkt als een overtreding van de WMS, maar is wel relevant. De inspectie baseert deze bevinding niet alleen op deze passage, maar op het geheel aan correspondentie dat in ons bezit is. Het klopt dat het bestuur vrij staat om referenda te organiseren, maar uit de correspondentie (bijvoorbeeld 'bindend referendum') blijkt dat het bestuur weinig waarde hecht aan de zelfstandige tegenspraak vanuit de MR. Wij constateren dat van een zelfstandige rol van de MR ten tijde van het onderzoek onvoldoende sprake was. Zie over het belang van een zelfstandige rol van de MR ook de uitspraak van de voorzieningenrechter van 10 september 2019 inzake de rapporten over drie andere SVPO-scholen.

Reactie bestuur

P64

De huidige MR is een voorlopige MR in de zin van art. 44 WMS, en is die dus alleen bevoegd tot de bespreking van het medezeggenschapsreglement.

Reactie inspectie

Deze reactie leidt tot de volgende aanpassing in het rapport:

De zin 'Dat is later dan de zes maanden die artikel 44, eerste lid, WMS voorschrijft.' Wordt geschrapt. Daarna wordt de volgende passage toegevoegd:

'Het bestuur geeft aan dat de MR die de inspectie gesproken heeft een voorlopige MR in de zin van artikel 44 WMS is, en dat deze alleen de bevoegdheid heeft om een medezeggenschapsreglement te bespreken. Omdat op de website van SVPO een dergelijk reglement gepubliceerd is, en de MR ook nooit aangeduid is als voorlopige MR, gaat de inspectie niet mee in deze redenering en ziet de MR als een volwaardige MR in de zin van de WMS. De inspectie merkt overigens op dat de zes maanden die artikel 44 WMS geeft om tot een voorlopige MR te komen ruimschoots zijn overschreden en dat het gepubliceerde reglement nooit met de MR is besproken.'

Reactie bestuur

P63/64/65

De school moet bij de start al een schoolgids en schoolplan hebben, en nog geen MR. De inspectie kan het bestuur dus niet verwijten dat daarmee niet ingestemd is.

Reactie inspectie

Deze reactie leidt tot de volgende aanpassing in het rapport:

Het schoolplan wordt geschrapt uit de documenten waar niet mee ingestemd is.

De passage over de schoolgids wordt verder niet aangepast. Instemming van de MR met de schoolgids is een wettelijk vereiste. Zeker waar het de schoolgids voor 2019/2020 betreft had het bestuur kunnen volstaan met het verstrekken van een voorlopige versie in het kader van de publicitaire activiteiten, en de gids in maart direct aan de MR kunnen voorleggen. Een wettelijke verplichting gaat in deze boven de wens van de school om een document te verstrekken op een open dag. Als er eerder een MR was ingesteld had dit probleem overigens ook niet gespeeld.

Reactie bestuur

P64/65

De verklaringen van de MR zijn onbetrouwbaar en onwaar. Kort na het aantreden heeft de schoolleider met de voorlopige MR gesproken. Daarna is er met zowel schoolleider als bestuur als toezichthouder per e-mail contact geweest. Samenwerking met de MR was moeizaam dan wel onmogelijk.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het overleg met de schoolleider is een kennismakingsgesprek geweest, geen inhoudelijk overleg. Een overleg met de bestuurder heeft, ondanks verzoeken van de MR, nooit plaatsgevonden. De inspectie heeft ernstige twijfels bij de lezing van het bestuur waarin gesteld wordt dat de voorzitter van de MR bij aantreden onderdeel was van de door het bestuur zo genoemde 'actiegroep'. Uit documentatie die de inspectie in bezit heeft en uit de gevoerde gesprekken komt een ander beeld naar voren, namelijk dat de voorzitter aanvankelijk weinig betrokken was bij de specifieke groep ouders die zich zorgen maakte over het onderwijs. Ook de lezing dat de twee personeelsleden hun gram wilden halen via de MR acht de inspectie op grond van documentatie in ons bezit en uit gevoerde gesprekken niet overtuigend. Het beeld dat de inspectie heeft, is dat het eerder ging om personeelsleden die zich zorgen maakten over de gang van zaken op de school en die via deelname in de MR wilden aanklaarten, in de hoop dat dit zou leiden tot de nodige verbeteringen.

Reactie bestuur

P66/67

Dat er pas na anderhalf jaar een MR was is geen tekortkoming, nu er geen kandidaten waren. Het bestuur heeft de MR wel degelijk gefaciliteerd in het opzetten van een website.

Reactie inspectie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het rapport. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om zorg te dragen voor de instelling van een MR en in dat kader inspanningen te leveren om kandidaten te werven. Gelet op het medezeggenschapsstatuut en –reglement van het bestuur en de gevoerde gesprekken ziet de inspectie niet dat het bestuur deze inspanningen heeft geleverd en op die manier getracht heeft om aan de eis van het instellen van een MR te voldoen. De inspectie blijft bij het standpunt dat op grond van de correspondentie met de schoolleiding en het bestuur geconcludeerd kan worden dat de MR onvoldoende is gefaciliteerd. Het gaat daarbij niet zozeer om het instrument website, maar breder om facilitering van communicatie met de achterban.

Reactie bestuur

P67

De passage over de verkiezingsprocedure is een loodzware beschuldiging, die op onjuiste feiten gebaseerd is.

Reactie inspectie

De reactie leidt tot aanpassing van het rapport. Schermafdrucken en mailcorrespondentie laten zien dat er grote twijfels geplaatst kunnen worden bij het systeem waarop MR leden worden verkozen. Het gaat om opmerkelijke wisselingen van de ouder die als voorzitter zou zijn gekozen. De wisselingen zijn soms in zo'n kort tijdsbestek dat dit allerlei vragen oproept. Het feit dat het bestuur het moment bepaalt dat er voldoende stemmen ontvangen zijn en het systeem van verkiezingen zelf inricht en daar als enige inzage in heeft, maakt dat de inspectie twijfels houdt over het proces waarin de MR wordt verkozen. De reactie van het bestuur heeft deze twijfels niet kunnen wegnemen. Wel hebben we gemeend deze passage anders te formuleren. De tekst luidt nu:

De inspectie heeft informatie over het proces dat geleid heeft tot bekendmaking van de bemensing van de MR op 20 maart door het bestuur. Op grond daarvan maakt de inspectie zich zorgen over dat proces. Dat er sprake is van een eerlijk en transparant proces moet boven alle twijfel zijn verheven en dat is nu niet het geval.

Lesnummer

Lesobservatie-instrument, onderzoekskader VO 2017

Brin-nr. + vest.-nr.				Datum:	
School					
Afdeling	☐ pro ☐ vmbo-b ☐ vmbo-k ☐ vmbo (g)t ☐ havo ☐ vwo				
Leerjaar	1 2 3 4 5 6				
Kop- of staartles	☐ Kop	☐ Staart	☐ Midden	☐ Volledig	
Aantal leerlingen					
Vak					
Opmerkingen					
Inspecteur					

Toelichting

Lesbezoeken dienen om informatie te verzamelen die kan bijdragen aan de oordeelsvorming over een aantal standaarden. Per standaard zijn de deugdelijkheidseisen die observeerbaar zijn in lessen als vraag opgenomen. De set vragen is dus niet uitputtend en betreft alleen basiskwaliteit. Er is per standaard ruimte gecreëerd om vooraf zelf vragen toe te voegen over de eigen kwaliteitsaspecten van de school.

Per onderzoek bepaal je welke standaarden je onderzoekt en dus welke onderdelen van dit instrument je gebruikt.

OP 3 Didactisch handelen

Deugdelijkheidseis	Antwoord	Blijkt uit
<p>Zorgt de leraar...</p> <ul style="list-style-type: none"> ... dat informatie over leerlingen gebruikt wordt bij de planning en structurering van de les? ... dat het niveau van de les past bij het beoogde eindniveau? ... dat de leerstof in de les logisch is opgebouwd? ... voor geschikte opdrachten? ... dat de uitleg helder is? ... voor een leerklimaat waardoor leerlingen actief en betrokken zijn bij de les? ... dat de les afgestemd is op de behoeften van groepen leerlingen? ... dat de les afgestemd is op de behoeften van individuele leerlingen? <p><i>Eigen aspecten van kwaliteit</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p>	
In hoeverre draagt deze les bij aan de kwaliteit van OP3 op de afdeling?	++ / + / -	

OP1 Aanbod

Deugdelijkheidseis	Antwoord	Blijkt uit
<p>Besteedt de leraar aandacht aan...</p> <ul style="list-style-type: none"> ... taal gericht op de referentieniveaus? ... rekenen gericht op de referentieniveaus? ... leerlingen met taalachterstanden? ... loopbaanleren (LOB)? ... de basiswaarden van de democratische rechtstaat? <p>Zorgt de leraar...</p> <ul style="list-style-type: none"> ... dat het aanbod aansluit op het niveau van de leerlingen? ...voor verdieping en verbreding van het aanbod? <p><i>Eigen aspecten van kwaliteit</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p> <p>ja / nee / n.t.b.</p>	
In hoeverre draagt deze les bij aan de kwaliteit van OP1 op de afdeling?	++ / + / -	

OP5 Onderwijstijd

Deugdelijkheidseis	Antwoord	Blijkt uit
Zorgt de leraar... • ... voor het effectief benutten van de geplande onderwijstijd?	ja / nee / n.t.b.	
<i>Eigen aspecten van kwaliteit</i>	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
In hoeverre draagt deze les bij aan de kwaliteit van OP5 op de afdeling?	++ / + / -	

SK1 Veiligheid

Deugdelijkheidseis	Antwoord	Blijkt uit
Voorkomt de leraar... • ... pesten, agressie en geweld in elke vorm?	ja / nee / n.t.b.	
Zorgt de leraar... •dat uitingen van leerlingen in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtstaat?	ja / nee / n.t.b.	
• ... dat zijn uitingen in lijn zijn met de basiswaarden van de democratische rechtstaat?	ja / nee / n.t.b.	
<i>Eigen aspecten van kwaliteit</i>	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
In hoeverre draagt deze les bij aan de kwaliteit van SK1 op de afdeling?	++ / + / -	

SK2 Pedagogisch klimaat

	Antwoord	Blijkt uit
<i>Eigen aspecten van kwaliteit</i>	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
.....	ja / nee / n.t.b.	
In hoeverre draagt deze les bij aan de kwaliteit van SK2 op de afdeling?	++ / + / -	

Aantekeningen: